

Ngani Jambone mpela yatite pakulemba Luka Chilongolelo

Ngani Jambone mpela ijitite pakulembekwa ni che Luka chili chitabu chimpepe mwa itabu ncheche mmalangano ga sambano chachikusala nkati umi u Che Yesu Kilisito. Chachili chose chikuwîlanjikwa “Ngani Jambone.” Yelei ni itabu yailembekwe kanyuma ka chiwa chi Che Yesu, yele itabu yo ili che Matayo ni che Maliko ni che Luka ni che Yohana. Che Luka nganalemba yankati umi u Che Yesu pe, nambo ni yankati indu iwâipanganisye wâkulijiganya wâkwe Che Yesu pakumala kuwa ni kusyuka ku Che Yesu. Chele chitabu cho chikuwîlanjikwa masengo ga achinduna. Ngapagwa jwakulimanyila lyuwa lisyene namose liuto pajalembekwe Ngani Jambone mpela ijitite pakulembekwa ni che Luka. Wâumanyilisi wâjinji akuitichisyana kuti jalembekwe pa yaka ya makumi 70 BK.

Juwâlembile wâliji che Luka, juwâliji jwamitela. Umanyilisi wakwe mu iwêcheto ni ukotopasyo wakwe wakulemba ukumanyisya yakuti wâliji mundu jwansyome. Che Luka wâsachile kulemba ngani jisyenesyene ja umi u Che Yesu ni kutanga indu iyakopochele kuti wâne apoche pakujisyoma Luka 1:1-3. Che Luka nganawâ Myahudi, Kolosai 4:1-14 ni walembile kwanti wânganawâ Wayahudi

akaimanyilile. Yelei ikuwoneka paakukungu-luchila chisyowelo chachiyahudi Luka 1:8.

Ngani Jambone mpela ijitite pakulembekwa ni che Luka chili chitabu chakulandana ni itabu ine chisau che Matayo ni che Maliko, pakuwa itabu yose yo ikutanga ilaila mwakulandana. Mwa itabu itatu yo chitabu chi che Luka ni chachitaanjile ngani jakupagwa ku che Yohana Wakubatisya chamunkati nnope. Che Luka akusalichisya yakulechelesya 3:3; 11:4; 17:3-4; 23:34 ni mapopelo nombego 3:21; 5:16; 6:12; 11:1-12; 22:32.

Yaili mu Ngani

Muliunjili lya 1:1-4 Che Luka alembile chilon-golelo chakwe cha Ngani Jambone ni kusala ligongo lya kulemba.

Ni soni akutanga ngani ja kupagwa ku Che Yesu ni iwatite pakuwichikwa chile kwaligongo lya kutumichila. 1:5; 4:13.

Mwamujinji mwamusigalile liunji lya 4:14, 21,38, Che Luka akutanga masengo gaWagapanganyisye Che Yesu, yaipundile, yakusimonjeka iwatesile ni indu iwajiganyisye.

Maunjili gaWili ga mbesi 22-24 akutanga kuwa ni kusyuka ku Che Yesu.

¹ Ambuje che Teofilo: Wandu wajinji watesile iwakombwele kulemba kwa ukotopasyo asila ngani syasikopochele pa uweji. ² Walembile mpela yatite pakusalilwa ni wandu wawasiweni ngani syo kwa meeso gao chitandile kundanda ni kuwa achikatumetume wa LiloWe lya Akunungu.

³ Kwapele ambuje che Teofilo, panamasile

kuusosasosa usyene wose chambone kwa moŵa gamajinji, naiweni yambone kuti nannembele kwa uchenene mpela iyatite paakopochela, ⁴ kuti nomwe nkombole kuumanyilila usyene wa yeila yanjiganyikwe.

Kupagwa ku che Yohana Ŵakubatisya kukutangaŵa

⁵ Katema che Helode paŵaliji mwenye jwa ku Yudea, pali ni jwambopesi jwa Akunnungu jumo liina lyao che Sakalia jwa mpingo wa ŵambopesi waukwimililwa ni che Abiya. Ŵankwawo ŵaŵilangagwa che Elisabeti, nombewo ŵaliji ŵa lukosyo lwa jwambopesi che Haluni. ⁶ Wose ŵaŵili ŵaliji ŵambone paujo pa Akunnungu, achitamaga nkukamulisa makanyo ni malajisyo ga Ambuje pangali sambu. ⁷ Nganaakola ŵanache pakuŵa che Elisabeti ŵaliji ngakuŵeleka, nombe wose ŵaŵili ŵaliji achekulwipe nnope.

⁸ Lyuŵa limo che Sakalia pajaliji samu jao jakupanganya masengo ga chimbopesi pa Nyuumba ja Akunnungu, ⁹ Mpela iyatite pakusyoŵeleka che Sakalia ŵasagulikwe ni Akunnungu kwagudugudu, kuti ajinjile pa Nyuumba ja Ambuje atutumye ubani. ¹⁰ Ŵandu wose ŵaŵasongangene ŵaliji paasa aninkupopela katema kakututumya ubani. ¹¹ Katumetume jwa kwini jwa Ambuje jwankopochele che Sakalia ni kwima kundyo kwa chilisa cha kututumichisya ubani. ¹² Che Sakalia paŵammweni katumetume jwa kwini ŵasupwiche ni kukamulwa ni lipamba. ¹³ Nambo katumetume jwa kwini ŵansalile, “Che Sakalia nkajogopa pakuŵa

Akunnungu akupikene kupopela kwenu ni wankwenu che Elisabeti chammelechele mwanache jwannume, nomwe chimwa wilanje a Yohana. ¹⁴ Chinsangalale nnope ni wandu wajinji chachine ligongo lya kupagwa kwakwe. ¹⁵ Chachiwa jwankulu paujo pa Ambuje. Ngaang'wa divai ng'o, chalongoswe ni Mbumu jwa Akunnungu kutyochela nnutumbo mwa achikulugwe. ¹⁶ Che Yohana chiwauseye wandu wajinji wa ku Isilaeli kwa Ambuje Akunnungu wao. ¹⁷ Welewo chiwalongolele Ambuje akuno achilongoswaga ni machili ni mbumu mpela ji che Elia, kuti walumbanye achatati ni achiwana wao, chiwatende wangakwajitichisya Akunnungu awanje ni nganiso syambone ni kwa wika chile wandu kwa Ambuje.”

¹⁸ Che Sakalia wammusisye katumetume jwa kwinani jo kuti, “Chichi chachichi manyisye yeleyo? Pakuwa uneji ni wankwangu tuchekulwipe.”

¹⁹ Katumetume jwa kwinani jo waajanjile che Sakalia, “Une ni Gabulieli, katumetume jwa Akunnungu, ndumikwe kuwecheta nomwe ni kunsalila ngani jambone ji. ²⁰ Mpikane, chimme jwanga welecheta, ngankombola kuwecheta mpaka lyuwa pachigakopochele gelego, pakuwa nganingakulupilila malowe gangu, nombego chigatimile kwa katema kakwe.”

²¹ Kele katema ko wandu wose waliji aninkwalindilila che Sakalia akuno achisimon-gaga kuka wa kwao mu Nyuumba ja Akunnungu. ²² Che Sakalia pawakopweche paasa nganakombola kuwecheta nawo. Nipele wandu waimanyilile kuti

aiweni yakwiwona mu Nyuumba ja Akunnungu. Wajendelechele kuwecheta nawo kwa makono pakuwa waliji ngakuwecheta.

²³ Paŵamalisisye moŵa gao ga kupanganya masengo ga umbopesi, che Sakalia ŵausile kumusi. ²⁴ Kanyuma kanandi che Elisabeti ŵankwawo che Sakalia ŵaliji pachiilu. Nganatyoka mu nyuumba katema ka miesi nsano. ²⁵ Achiwechetaga kuti, “Yeleyi ni yambanganyichisye Ambuje, angamwisye ni kundyosyesya soni syangu paujo pa ŵandu.”

Kupagwa ku Che Yesu kukutangaswa

²⁶ Pa mwesi wa sita wa chitumbo cha che Elisabeti, Akunnungu ŵantumile Gabulieli, katumetume jwa kwini ajaule musi wa ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. ²⁷ Ajaule kwa mwalimwalipe liina lyao che Maliamu juŵatomelwe ni jwanume, liina lyao che Yusufu, jwa lukosyo lwa che Daudi. ²⁸ Katumetume jwa kwini ŵanjaulile ni kwasalila, “Ngunkomasya, mmwejo jundi ni upile! Ambuje ali pamo nomwe!”

²⁹ Che Maliamu paŵagapilikene gele maloŵe go ŵasupwiche nnope ni kuganisa kuti chikomasyo chi malumbo gakwe chichi? ³⁰ Katumetume jwa kwini ŵansalile, “Che Maliamu, nkajogopa pakuwa Akunnungu anonyelwe nomwe. ³¹ Mpikane, chimme ŵa pachiilu, chimumeleche mwanache jwanume, nomwe chimumilanje Che Yesu. ³² Jwelejo chaŵe jwankulu ni chaŵilanjikwe Mwana jwa Akumanani. Ambuje Akunnungu chiŵape umwenye wa che Daudi, Ambuje ŵao. ³³ Pelepo chachilulongosya lukosyo

lwa che Yakobo moŵa gose pangali mbesi, ni umwenye wakwe ngauika kumbesi.”

³⁴ Che Maliamu ŵanjanjile Katumetume jwa kwinani, “Ana chiikomboleche chinauli pakuŵa une ngangummanyilila jwannume?”

³⁵ Katumetume jwa kwinani ŵanjanjile che Maliamu, “Mbumu jwa Akunnungu chantuluchile ni machili ga Akumanani chigammunichile mpela mmwilili, kwaligongo lyo, mwanache juchapagwe chaŵilanjikwe Jwanswela ni Mwana jwa Akunnungu.

³⁶ Atamuno che Elisabeti, alongo ajenu nombe ŵana chiilu cha mwana jwannume atamuno achekulwipe, awu mwesi wao wa sita kwa jwelejo juŵamanyiche ni ŵandu kuti ngakuŵeleka.

³⁷ Pakuŵa ngapagwa chindu changachikukomboleka kwa Akunnungu.” ³⁸ Che Maliamu ŵatite, “Une ndili apano kapolo jwa Ambuje, ipanganyiche kwa une mpela intite pakusala.” Nipele katumetume jwa kwinani jula ŵajawile.

Che Maliamu akwajimajimila che Elisabeti

³⁹ Pangakaŵa, che Maliamu ŵalinganyisye ulendo ni ŵajawile kwa kwanguya mu musu umo wauli mu ikwesya ya ku Yuda. ⁴⁰ Kweleko, che Maliamu ŵajinjile mu nyumba ji che Sakalia ni kwakomasya che Elisabeti. ⁴¹ Che Elisabeti paŵapilikene chikomasyo chi che Maliamu,

papopo mwanache juŵaliji nnutumbo mu che Elisabeti jwatungunyiche kwa kusangalala. Nombe che Elisabeti ŵalongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu, ⁴² ŵanyanyisye, “Mpegwile

upile kwapunda achakongwe wose ni jwele juchimummeleche jwana upile. ⁴³ Une ni ŵaani atamuno achikulugwe Ambuje ŵangu aiche kukwangu? ⁴⁴ Nnole pambilikene pe chikomasyo chenu, kanache kakali nnutumbo mwangu katungunyiche nkusangalala. ⁴⁵ Ndi ni upile mmwejo unkulupilile kuti chigatyochele gantanjile Ambuje.”

Che Maliamu akwalapa Akunnungu

⁴⁶ Nombe che Maliamu ŵatite,
 “Ntima wangu ukwakusya Ambuje, ⁴⁷ ni mbumu jangu jikusangalala ligongo lya Akunnungu, Nkulupusyo jwangu. ⁴⁸ Pakuŵa Akunnungu akulolite kwa chanasa kulitulusya kwa kapolo jwao.
 Kwa yeleyo kutandilila sambano iŵelesi yose chachimilanga jundi ni upile,
⁴⁹ pakuŵa Akunnungu ŵaali ni Ukombole amban-ganyichisye gamakulungwa, liina lyao lili lyeswela.
⁵⁰ Chanasa chao ngachikumala kwa chiŵelesi ni chiŵelesi, kwa ŵandu ŵakwachimbichisya.
⁵¹ Atesile yekulungwa kwa nkono wao, ŵapwilingenye ŵakulikanganichila mu ng'anisyo sya mitima jao.
⁵² Ŵatulwisye mamwenye mu itengu yao ya umwenye, ni ŵakwesisye ŵandu ŵakulitulusya.
⁵³ Ŵakulaga ŵajikutisye indu yambone, ni ŵaali ni ipanje ŵalesile ajaule makono pe.

⁵⁴ Achikamwisye chilambo cha ku Isilaeli katume-tume jwao,

achikumbuchilaga kwalosya chanasa chao,

⁵⁵ kwa che Iblahimu ni uŵelesi wao moŵa gose pangali mbesi

mpela iŵatite pakwalanga achambuje ŵetu.”

⁵⁶ Che Maliamu ŵatemi ni che Elisabeti mpela miesi jitatu ni ŵausile kumangwao.

Kupagwa ku che Yohana Ŵakubatisya

⁵⁷ Kaaiche katema kakuligopola che Elisabeti, ŵaligopwele mwanache jwannume.

⁵⁸ Ŵapachiŵandi pao ni achalongo achinjao paŵapikene kuti Ambuje amhonele chanasa ni Ŵasangalele pamo nawo.

⁵⁹ Pagaiche moŵa nane chitandile mwanache kupagwa ŵaiche kukummumbasya. Ŵasachile kwapa liina lya che Sakalia, atagwe. ⁶⁰ Nambo achikulugwe ŵatite, “Ngaŵa, nambo chaŵilanjikwe a Yohana.”

⁶¹ Ŵanyawo ŵansalile, “Nambo, ngapagwa mundu jwalijose jwali ni lyele liina mulukosyo lwao.” ⁶² Pelepo ŵammusisye atagwe kwa imanyisyo kuti asale liina chi lyasachile ŵaŵilanjile mwanagwao.

⁶³ Nombewo ŵaŵilasisye chibao pa kulembelela, ni ŵalembile yeleyi, “Liina lyakwe a Yohana.” Wose ni ŵasimonjile. ⁶⁴ Papopo pepo che Sakalia ŵatandite sooni kuŵecheta achalapaga Akunnungu.

⁶⁵ Ŵandu wose ŵaŵatamaga pachiŵandi nawo ŵajinjilwe ni lipamba ni ngani syo syakunguluchilwe mbande syose mu chilambo cha ikwesya ya ku Yudea. ⁶⁶ Ŵandu wose ŵaŵapikene yeleyo, ŵaganisisye mmitima jao

achiliusyaga, “Ana mwanache ju chaaŵe jwan-tiuli?” Pakuŵa, isyene machili ga Ambuje galiji pamo nawo.

Ulongole u che Sakalia

⁶⁷ Che Sakalia, atatigwe jwele mwanache jo, ŵalongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu ni ŵalongwele achitiji,

⁶⁸ “Twakusye Ambuje, Akunnungu ŵa ku Isilaeli, pakuŵa ŵaichilile ni kwawombola ŵandu ŵakwe.

⁶⁹ Atupele Nkulupusyo jwaali ni machili, jwa uŵelesi u che Daudi katumetume jwao.

⁷⁰ Mpela iŵatite pakusala kalakala, kwa kang'wa sya ŵakulondola ŵao ŵaswela,

⁷¹ kuti chachitukulupusya mmakono mwa ŵammagongo ŵetu, ni ŵandu ŵakutuchima.

⁷² Ŵaŵechete kuti chalosye chanasa chao kwa achambuje ŵetu, ni kulikumbuchila lilangano lyao lyeswela.

⁷³ Ŵaalumbilile ambuje ŵetu che Iblahimu, kuti chatupe uwe upile.

⁷⁴ Chatukulupusye mmakono mwa ŵammagongo ŵetu, ni kwapopelela pangali lipamba,

⁷⁵ mu uswela ni umbone, moŵa gose ga umi wetu.

⁷⁶ Nomwe mwanangu chimmilanjikwe, jwaku-londola jwa Akumanani, chimwalongolele Ambuje ni kwakolochesya litala lyao,

⁷⁷ ni kwamanyisya ŵandu ŵao kuti chiŵakulupusye kwa kwalechelesya sambu syao.

78 Akunnungu wêtu chatende yeleyo ligongo akwete ntima wa unonyelo ni wa chansa, ni chiwombolo kutyochela kwinani chichituichilile mpela lulanga lwa lyuwa lya kundawi,

79 ni kwalanguchisya wose wakutama mu chipi chekulungwa cha chiwa, chatulongosye kutama mu utame wa chitendewe.”

80 Mwanache jwakusile ni kulimbichika mmbumu mwakwe. Jwatemi mwipululu mpaka lyuwa liwalilosisye kwa wandu wa ku Isilaeli.

2

Kupagwa ku Che Yesu (Matayo 1:18-25)

1 Gele mowa go che Agosto juwali jwankulu jwa mamwenye wa umwenye wa ku Loma walajisye kuti wandu wose pachilambo alembekwe meena gao mu chitabu. 2 Kuwalanjikwa ko kwali kwaandanda, katema che Kulenio pawali jwankulu jwa chilambo cha ku Silia. 3 Nipele, wandu wose wawajawile kukuwalanjikwa, kila mundu ku musi wao.

4 Che Yusufu nombe watyosile ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya ni kwaula ku Beselehemu chilambo cha ku Yudea kuwapagwile che Daudi, ligongo wali jwa lukosyo lu che Daudi. 5 Wawajawile kukulembekwa pamo ni che Maliamu juwantomele, juwali pa chilu. 6 Pawali ku Beselehemu ko, lyuwa lya kuligopola ku che Maliamu lyaiche. 7 Waligopwele mwanache jwao jwa litiwo jwannume, wammilijile iwalo ya

chanache ni wâwangoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama, pakuâwa nganilipagwa lipesa kwa wâlewo mu nyuumba ja achalendo.

Wâwakuchinga ni achikatumetume wâ kwânani

⁸ Nipele pachilambo pala paliji ni wâwakuchinga mwitinji wâwâlindililaga kwakupisyangana mpingo wa ngondolo syao chilo. ⁹ Katumetume jwa kwânani jwa Akunnungu wâwakopochele chisisimuchile ni lulanga lwa ukulu wa Ambuje lwalanguchisye mbande syose. Nombewo wâwajogwepe kwannope. ¹⁰ Nambo katumetume jwa kwânani jo wâasalile, “Nkajogopa! Nnole, nanjigalile ngani jambone jakwasengwasya nnope wâwandu wose wâ ku Isilaeli. ¹¹ Pakuâwa lelo jino mu musi u che Daudi, apagwile Nkulupusyo kwaligongo lyenu, ali Kilisito Ambuje. ¹² Ni achichi chichiâwâe chimanyisyo chenu, chimunsimane mwanache jwannandi wâwâlilijile nguo sya chanache ni sooni wâwagoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama.”

¹³ Chitema pe kwaoneche mpingo wekulungwa wa achikatumetume wâ kwânani uli pamo ni katumetume jula, wâwaakusisye Akunnungu, achitiji,

¹⁴ “Ukulu kwa Akumanani, ni pachilambo pano chipagwe chitendewele kwa wâwandu wâwakwanonyela.”

¹⁵ Achikatumetume wâ kwânani wâwala paâwajaulangene kwânani, wâwakuchinga wâwasalilene, “Tujaulangane sambano jino ku Beselehemu, tukachilole chachikopochele chatumanyisisye Ambuje.”

16 Nipele, wawajawile kwa chitema ni wansimene che Maliamu ni che Yusufu ni mwanache jwannandi ali angoneche mu lichinga mu chombo chakulichisya inyama. 17 Wele wakuchinga pa wammweni mwanache jo, waamanyisye wandu wose ngani ji wajipikene kutyochela kwa achikatumetume nkati mwanache jo. 18 Wose wa wapiikene jele ngani ji wasalilwe ni wakuchinga wasimosile. 19 Nambo che Maliamu wapundile kuga wika malo we go mu ntima mwao achigaganisya. 20 Wakuchinga wala wausile mmangwao aninkwakusya ni kwalapa Akunnungu kwa yose i waipilikene ni kwiwona, yose yaliji mpela i watite pakusalilwa ni achikatumetume wa kwinani.

Mwanache akupegwa liina

21 Lyu wa lya nane kutyochela pa wapagwile wamumbesye mwanache, wammilasile Che Yesu, liina lilyaliji apegwilwe ni katumetume jwa kwinani katema che Maliamu akanawe ku wa ni chilu.

Che Yesu akuwikwa kwa Ambuje

22 Pagamasile mo wa ga kutama munnuli lyaiche lyu wa lya kuswejeswa mpela Malajisyo ga Akunnungu ga wapele che Musa igakuti kulajisya, che Yusufu ni che Maliamu wanjigele mwanache ni wawajawile nawo ku Yelusalemu kukwa wika paujo pa Ambuje. 23 Mpela itite pakulembekwa mu Malajisyo, "Jwalijose jwakupagwa jwannume jwa litiwo cha wilanjikwe jwanswela ni kutyosyekwa kwa ligongo lya masengo ga Ambuje." 24 Nipele wawajawile kuti akatyosye sadaka, nju wa si wili

pane makandi gaŵili ga ngunda mpela itite pakusachilwa ni Malajisyo ga Ambuje.

²⁵ Kele katema ko kwaliji ni mundu jumo ku Yelusalemu, liina lyakwe che Simeoni, ŵaliji nkupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. Jweleju jwalindililaga katema ka kutuswa mitima kwa ŵandu ŵa ku Isilaeli. Mbumu jwa Akunnungu ŵaliji pamo nawo. ²⁶ Mbumu jwa Akunnungu ŵammunukulile jwelejo kuti ngaawa akanaŵe kwawona Kilisito Nkulupusyo, jwasagulikwe juŵaliji chilanga cha Ambuje. ²⁷ Nipele, che Simeoni ŵaiche pa Nyuumba ja Akunnungu ali alongweswe ni Mbumu Jwanswela. Kele katemako achaŵelesi ŵa Che Yesu ŵannyichenawo mwanache jwao pa Nyuumba ja Akunnungu kuti ŵapanganyichisye mpela chisyoŵelo cha Malajisyo.

²⁸ Che Simeoni ŵampochele mwanache mmakono mwao aninkwatogolela Akunnungu, achitiji,

²⁹ “Ambuje, sambano nkunechelela kapolo jwenu nyaule kwa chitendewele, mpela intite pakulanga.

³⁰ Pakuŵa meeso gangu gauweni ukulupusyo wenu,

³¹ umuupanganyisye paujo pa ŵandu ŵa ilambo yose,

³² alu ni lulanga lwalukugopola nganisyo sya ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi

ni ukulu kwa ŵandu ŵenu ŵa ku Isilaeli.”

³³ Atatigwe Che Yesu ni achikulugwe ŵaliji nku-gasimonga maloŵe gagaŵechetekwe nkati mwana.

³⁴ Nipele che Simeoni ŵapele upile ni ŵaasalile che Maliamu achikulugwe Che Yesu, “Nnole, mwanache ju apagwile kwa ligongo lya kugwa

kwa wându wâjinji ni kwinaamuka kwa wându wâjinji wâ ku Isilaeli. Nombe chaaŵe chimanyisyo chachichikanikwe ni wându, ³⁵ kuti nganisisyo sya wându wâjinji siwoneche pangali kuisika. Nomwe mwasyene chiimpoteche mu ntima mwenu mpela nkusomwa ni chipula.”

³⁶ Sooni jwapali jwankongwe jumpepe, jwakulondola jwa Akunnungu juwâchekulwipennope, liina lyao lyaliji che Ana binti Fanueli jwa lukosyo lwa Asheli. Mu umwali wao wâlombekwe ni kutama ni wânkwakwe kwa yaka saba pe.

³⁷ Nombewo wâsigele wâkuwililwa ni wânkwakwe mpaka katema paŵaliji jwanchekulu jwa yaka semanini na nne. Katema kose ko wâlonjelaga pa Nyuumba ja Akunnungu achitaŵaga ni kupopela muusi ni chilo. ³⁸ Papopo pepo jwankongwe jo wâlikopwesye paujo ni kwatogolela Akunnungu ni kusala ngani sya mwanache jo kwa wându wose wâŵaliji nkulolela kuwombolwa ni kulecheleswa kwa Yelusalemu.

Kuuja ku Nasaleti

³⁹ Achaŵelesi wâ Che Yesu paŵamasile kupanganya yose iyaliji mu malajisyo ga Ambuje, wâusile kumangwao ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. ⁴⁰ Jwele mwanache jwakusile ni jwalimbangene, jwagumbele lunda ni ntuuka wa Akunnungu wâliji pamo nawo.

Jwanchanda Yesu pa Nyuumba ja Akunnungu

⁴¹ Achaŵelesi wâ Che Yesu wâliji ni chisyoŵelo cha kwaula ku Yelusalemu chaka ni chaka katema ka chindimba cha Pasaka ja Wayahudi. ⁴² Che Yesu paŵaliji ni yaka kumi na mbili, wâpite pamo nawo

ku chindimba cho mpela itite pakuwâ chisyowelo. ⁴³ Pagamasile mowa ga chindimba cho, watandite ulendo wa kuuja mmangwao, nambo mwanache Che Yesu wasigele ku Yelusalemu pangaimanyilila achawelesi wao. ⁴⁴ Waganisisye kuti waliji pamo mumpingo wa wandu wa ulendo, wajesile lyuwa tetete, nipele watandite kwasosa mwa achalongo achinjao ni achambusanga wao. ⁴⁵ Pawalepele kwaona wausile ku Yelusalemu achasosaga. ⁴⁶ Pagapite mowa gatatu, wansimene atemi pasikati wakwiganya Malajisyo pa Nyuumba ja Akunnungu, achapilikanilaga ni kwausya mausyo. ⁴⁷ Wose wawapikene malowe gao wausimosile umanyilisi wakwe ni iwatiji pakwanga kwa lunda. ⁴⁸ Achawelesi wao pawammweni wasimosile. Che Maliamu achikulugwe, wammusisye Che Yesu, “Ana mmwe mwanangu, ligongo lyachi ntutesile yeleyi? Nnole, atati wenu noneji twaliji nkunsosa tuli ni lipamba.” ⁴⁹ Nombejo wajanjile, “Nambo mwansosaga ligongo lyachi? Nganinnyimanyilila kuti ngusachilwa kuwa pa nyuumba ja Atati wangu?” ⁵⁰ Nambo achawelesi wao nganagamanyilila malumbo ga malowe gawasalilaga.

⁵¹ Nipele wausile nawo ku Nasaleti ni waliji nkwapilikanichisya. Achikulugwe wapundile kuiganisya indu yose mu ntima mwao. ⁵² Nombe Che Yesu wapundile kula mu lunda ni lisusa ni wapundile kunonyelwa ni Akunnungu ni wandu.

*Kulalichila ku che Yohana W̄akubatisya
(Matayo 3:1-12; Maliko 1:1-8; Yohana 1:19-28)*

¹ Chaka cha kumi na tano cha ulamusi wa Kaisali, yaani mwenye jwankulu che Tibelio, Pontio Pilato w̄aliji jwankulu jwa musu wa ku Yudea. Che Helode w̄aliji jwankulu jwa ku Galilaya ni nkulugwe che Filipino w̄aliji jwankulu jwa ku Itulea ni ku Tilakoniti. Ni che Lisania w̄aliji jwankulu jwa ku Abilene. ² Katema che Anasi ni che Kayafa pa w̄aliji achakulu w̄ambopesi, lilo w̄e lya Akunnungu lyaichilile che Yohana mwana ju che Sakalia kwipululu kula. ³ Nipele che Yohana w̄ajawile mbande syose sisili mumpika mwa lusulo lwa Yolodani. W̄aliji nkutangasya kuti w̄andu aleche kwale w̄ela Akunnungu ni kubatiswa kuti Akunnungu w̄alechelesye sambu syao. ⁴ Mpela itite pakulembekwa mu malembo ga jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya kuti,

“Mundu akunyanyisya mwipululu,
‘Mwakolochesye Ambuje litala lyao,
ngolosye mwakusaka kupita.

⁵ Machemba gose gauchilwe,
ikwesya ni itumbi i w̄e yekolosye uchenene,
papapindiche pagolochekwe,
ni matala gagali ni tusimbo gakolochekwe uchenene.

⁶ Ni w̄andu wose chauwone ukulupusyo kutyo chela kwa Akunnungu.’ ”

⁷ Che Yohana w̄aasalile w̄andu w̄ajinji u w̄aiche achisakaga kubatiswa achitiji, “W̄anyamwe u w̄elesi wa lijoka! W̄aani w̄ansalile kuti chinkombole kuutila uchimwa wa Akunnungu wau w̄andichile

kwika? ⁸ Mpela ila itela ya isogosi yaikusachilwa kusogola ni wanyamwe nnosye kwa isambo kuti nnesile sambi, nkatanda sambano kulisalila mmitima jenu kuti, “Tukwete ambuje wetu che Iblahimu!” Ngunsalila kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gawe uwelesi u che Iblahimu. ⁹ Sambano jino liwago lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto.”

¹⁰ Mpingo wa wandu ula wausisye, “Sambano tupanganye ichichi?” ¹¹ Che Yohana wajanjile, “Waali ni minjilo jiwili waga wile wanganakola mwinjilo ni waali ni yakulya apanganye iyoyo peyo.” ¹² Nombe wakukumbikanya nsongo waiche achisakaga kubatiswa, wausisye, “Jwakwiganya, noweji tupanganye ichichi?” ¹³ Nombe waasalile, “Nkapochela nsongo kupunda iwannajisye.” ¹⁴ Nombe wangondo wausisye, “Noweji tupanganye ichichi?” Nombe wajanjile, “Nkapokola mbiya kwa mundu jwalijose jula atamuno nkammechetela jwalijose jula ya unami. Njikute ni mbote syenu pesyo.”

¹⁵ Wandu wose waliji nkulolela kwika kwa Nkulupusyo, waliusyaga mmitima jao i che Yohana achitiji panepa welewo ni Kilisito Nkulupusyo jwa walanjile Akunnungu. ¹⁶ Che Yohana wajanjile wose, “Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo atakwika jwali ni machili kuumbunda une, none ngangu wajilwa kugopola migoji ja italawanda yao. Welewo chachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. ¹⁷ Welewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupeta ngano,

chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisya pa mooto wangasimika.”

¹⁸ Kwa maloŵe gane gamajinji che Yohana ŵachisisye ŵandu kuleka sambi kwa kwalalichila Ngani Jambone. ¹⁹ Nambo che Yohana ŵanjamwiche jwankulu che Helode ligongo lya kwajigala che Helodia ŵankwawo nkulugwe ni kwatenda ŵankwawo ni yose yangalumbana iŵaitesile. ²⁰ Che Helode ŵapundangenye ungalimate kwa kwataŵa che Yohana mu nyumba jakutaŵilwa.

*Che Yesu akubatiswa
(Matayo 3:13-17; Maliko 1:9-11)*

²¹ Ŵandu wose paŵamasile kubatiswa, nombe Che Yesu ŵabatiswe. Paŵaliji nkupopela, kwini kwaugwiche, ²² ni Mbumu jwa Akunnungu ŵantuluchile achiŵaga mpela njuŵa. Ni liloŵe lyapikaniche kutyochema kwini lichitiji, “Mmwejo ni mwanangu nonyelwe nomwe.”

*Uŵelesi u Che Yesu
(Matayo 1:1-17)*

²³ Che Yesu paŵatandite masengo gao ŵaŵandichile yaka selasini ni ŵandu ŵaganisisye kuti ŵelewo ŵaliji mwanagwao che Yusufu mwana ju che Heli. ²⁴ Che Heli ŵaliji mwana ju che Matati ni che Matati ŵaliji mwana ju che Lawi ni che Lawi ŵaliji mwana ju che Meliki ni che Meliki mwana ju che Yanai ni che Yanai ŵaliji mwana ju che Yusufu ni, ²⁵ che Yusufu ŵaliji mwana ju che Matatia ni che Matatia ŵaliji mwana ju che Amosi ni che Amosi ŵaliji mwana ju che Nahumu ni che

Nahumu wâliji mwana ju che Hesli ni che Hesli wâliji mwana ju che Nagai ni, ²⁶ che Nagai wâliji mwana ju che Maati ni che Maati wâliji mwana ju che Matatia ni che Matatia wâliji mwana ju che Semeini ni che Semeini wâliji mwana ju che Yoseki ni che Yoseki wâliji mwana ju che Yuda ni, ²⁷ che Yuda wâliji mwana ju che Yohana ni che Yohana wâliji mwana ju che Lesa ni che Lesa wâliji mwana ju che Selubabeli ni che Selubabeli wâliji mwana ju che Sealitieli ni che Shelitieli wâliji mwana ju che Neli ni, ²⁸ che Neli wâliji mwana ju che Meliki ni che Meliki wâliji mwana ju che Adi ni che Adi wâliji mwana ju che Kosamu ni che Kosamu wâliji mwana ju che Elimadamu ni che Elimadamu wâliji mwana ju che Eli ni, ²⁹ che Eli wâliji mwana ju che Yoshua ni che Yoshua wâliji mwana ju che Elieseli ni che Elieseli wâliji mwana ju che Yolimu ni che Yolimu wâliji mwana ju che Matati ni che Matati wâliji mwana ju che Lawi ni, ³⁰ che Lawi wâliji mwana ju che Simoni ni che Simoni wâliji mwana ju che Yuda ni che Yuda wâliji mwana ju che Yusufu ni che Yusufu wâliji mwana ju che Yonamu ni che Yonamu wâliji mwana ju che Eliakimu ni, ³¹ che Eliakimu wâliji mwana ju che Melea ni che Melea wâliji mwana ju che Mena ni che Mena wâliji mwana ju che Matata ni che Matata wâliji mwana ju che Natani ni che Natani wâliji mwana ju che Daudi ni, ³² che Daudi wâliji mwana ju che Yese ni che Yese wâliji mwana ju che Obedi ni che Obedi wâliji mwana ju che Boasi ni che Boasi wâliji mwana ju che Salumoni ni che Salumoni wâliji mwana ju che Nashoni ni

³³ che Nashoni ŵaliji mwana ju che Aminadabu ni che Aminadabu ŵaliji mwana ju che Adimini ni che Adimini ŵaliji mwana ju che Alini ni che Alini ŵaliji mwana ju che Esloni ni che Esloni ŵaliji mwana ju che Pelesi ni che Pelesi ŵaliji mwana ju che Yuda ni ³⁴ che Yuda ŵaliji mwana ju che Yakobo ni che Yakobo ŵaliji mwana ju che Isaka ni che Isaka ŵaliji mwana ju che Iblahimu ni che Iblahimu ŵaliji mwana ju che Tela ni che Tela ŵaliji mwana ju che Naholi ni ³⁵ che Naholi ŵaliji mwana ju che Selugi ni che Selugi ŵaliji mwana ju che Leu ni che Leu ŵaliji mwana ju che Pelegi ni che Pelegi ŵaliji mwana ju che Ebeli ni che Ebeli ŵaliji mwana ju che Sala ni ³⁶ che Sala ŵaliji mwana ju che Kainamu ni che Kainamu ŵaliji mwana ju che Alufakisadi ni che Alufakisadi ŵaliji mwana ju che Shemu ni che Shemu ŵaliji mwana ju che Nuhu ni che Nuhu ŵaliji mwana ju che Lameki ni ³⁷ che Lameki ŵaliji mwana ju che Metusela ni che Metusela ŵaliji mwana ju che Enoki ni che Enoki ŵaliji mwana ju che Yaledi ni che Yeledi ŵaliji mwana ju che Mahalaleli ni che Mahalaleli ŵaliji mwana ju che Kainamu ni ³⁸ che Kainamu ŵaliji mwana ju che Enoshi ni che Enoshi ŵaliji mwana ju che Seti ni che Seti ŵaliji mwana ju che Adamu ni che Adamu ŵaliji jwa Akunnungu.

4

*Kulingwa ku Che Yesu
(Matayo 4:1-11; Maliko 1:12-13)*

¹ Che Yesu w̄atyosile mu lusulo lwa Yolodani ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu ni w̄alongweswe ni Mbumu kwaula mwipululu. ² Kweleko w̄alinjikwe ni Shetani kwa moŵa alobaini. Katema kose ko, nganalya chachili chose ni pagamasile moŵa go, jakwete sala. ³ Shetani w̄aasalile, “Iŵaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlisalile ali liganga li ligalauche liŵe nkate.” ⁴ Che Yesu w̄aajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Mundu ngakulama kwa kulya nkate pe.’ ”

⁵ Shetani w̄ankwesisyeye Che Yesu kwinani ni kunlosya kwanakamo mwenye syose sya pa chilambo. ⁶ Shetani w̄ansalile Che Yesu kuti, “Chinampe ulamusi wa ipanje yose ni ukulu wakwe, pakuŵa yose yi ambele une, ngukombola kumpa mundu jwalijose jungunsaka. ⁷ Ni yose yi chinampe ni kuŵa yenu iŵaga chimundindiŵalile ni kumbopelela.” ⁸ Che Yesu w̄ajanjile,

“Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu,
‘Chimwatindiŵalile Ambuje Akunnungu
Ŵenu

ni kwapopelela w̄awowo pewo.’ ”

⁹ Shetani w̄anjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu ni w̄anjimiche penani pa lusonga lwa Nyuumba ja Akunnungu ni kwasalila kuti “Iŵaga mmwejo nli Mwana jwa Akunnungu, nlipatusye paasi. ¹⁰ Pakuŵa ilembekwe, ‘Chachatuma achikatumetume w̄ao w̄a kwinani angose.’ ¹¹ Ni sooni, ‘Channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu paliganga.’ ”

¹² Nambo Che Yesu wâjajanjile, “Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Kasimwalinga Ambuje Akunnungu wênu.’ ”

¹³ Shetani paŵamasile kwalinga wâannesile kwa katema.

Che Yesu akugatanda masengo gao ku Galilaya (Matayo 4:12-17; Maliko 1:14-15)

¹⁴ Che Yesu wâusile ku chilambo cha ku Galilaya achilongoswaga ni machili ga Mbumu jwa Akunnungu ni ngani syao syajenele mu Galilaya ni mu misi jose jajiŵandikene. ¹⁵ Nombe wâliji nkwasiganya wându mu majumba gao ga kupopelela ni wose wâliji nkwalapa wêlewo.

Che Yesu akukanikwa ku Nasaleti (Matayo 13:53-58; Maliko 6:1-6)

¹⁶ Che Yesu wâjajawile ku Nasaleti, musi wawakulile ni Lyuŵa lya Kupumulila, wâjajanjile mu nyumba ja kupopelela mpela iyatite pakuŵa chisyoŵelo. Wâjimi kuti agasyome Malembelo ga Akunnungu. ¹⁷ Wâpochele chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu ni wâunukwile, wâsosile ni kupasimana papalembekwe yati

¹⁸ “Mbumu jwa Ambuje ali pamo ni une, pakuŵa asagwile kuti nalichile Ngani Jambone kwa wându wâkulaga.

Andumile kukwatangachisya wataŵikwe kugopolekwa kwao,

ni wângalola akombole kulola,

ni kukwawombola wâkukotochelwa.

¹⁹ Ni kwenesya chaka cha Ambuje chakulosya umbone kwa wându wâkwe.”

²⁰ Nipele w̄aunichile chitabu chila ni w̄ampele katumetume, w̄atemi ni w̄andu wose w̄aw̄aliji mu nyuumba ja kupopelela w̄annolechesye kwa nnope. ²¹ Nombewo w̄aasalile, “Lelo Malembelo ga Akunnungu ga ga w̄ele isyene pamumbilikene ndi ngusyoma.” ²² Wose w̄anonyelwe nawo ni w̄agasimosile malo w̄e gambone ga w̄aw̄echete. W̄ausyanaga, “Ana, aju nga w̄a mwana ju che Yusufu?”

²³ Che Yesu w̄aasalile, “Ngumanyilila chimusalile chitagu chi, ‘Jwantela nlilamyē mwasyene.’ Ni sooni chinchiti, ‘Ituipilikene kuti mpanganyisye ku Kapelenaumu mpanganye nombe pamusi pano.’ ” ²⁴ W̄apundile ku w̄echeta, “Ngunsalila isyene, ngapagwa jwakulondola jwa Akunnungu jwakukundikwa mu chilambo chakwe. ²⁵ Nambo mpilikane! Isyene ngunsalila w̄apali achakongwe w̄akuwililwa ni achi w̄ankwawo w̄ajinji mu chilambo cha Isilaeli katema ka che Elia. Kele katema ko nganjinyaga ula kwa yaka itatu ni miesi sita ni kwaliji ni sala jekulungwa pa chilambo chose. ²⁶ Namose yeleyo che Elia nganalajiswa kwa jwalijose jwakuwililwa ni w̄ankwakwe ika w̄e kwa jwankongwe jwa kuwililwa jwa ku Salepita chilambo cha ku Sidoni. ²⁷ Ni sooni paliji ni w̄amatana w̄ajinji chilambo cha ku Isilaeli katema ka jwakulondola jwa Akunnungu che Elisha. Nipele, nganapagwa jwalijose ju w̄aswejele ika w̄e che Naamani pe jwa ku Silia.” ²⁸ Wose w̄aw̄aliji mu nyuumba ja kupopelela jila pa w̄apikene yeleyo w̄atumbile nnope. ²⁹ W̄ajimi ni kwatyosya paasa musi wao wauta w̄ikwe pachanya chitumbi ni

Wampeleche mungulugulu chitumbi akombole kwatutila paasi. ³⁰ Nambo Che Yesu wapelete mbindikati jao ni kwaula.

*Mundu jwali ni lisoka
(Maliko 1:21-28)*

³¹ Che Yesu wajawile ku Kapelenaumu chilambo cha ku Galilaya ni kwajiganya wandu pa Lyuwa lya Kupumulila. ³² Wasimosile majiganyo gao pakuwa utenga wao waliji ni ulamusi. ³³ Ni mu nyumba ja kupopelela jila mwaliji ni mundu juwaliji ni lisoka, wanyanyisye achitiji, ³⁴ “Okwe, Che Yesu jwa ku Nasaleti nkmete ichichi nowe? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwe ni waani, mmwejo ni Waswela wa Akunnungu!”

³⁵ Che Yesu walikalipile lisoka achitiji, “Mmyalale! Munkopoche mundu ju!” Nipele lisoka lyo lyangwisisye mundu jo paujo pa wandu ni kunkopoka pangampoteka.

³⁶ Wandu wose wasimosile ni kuwechetesyana, “Gelega gali majiganyo chi? Mundu ju akwete ulamusi ni machili ga kugasalila masoka gakopoche nombego gakukopoka!” ³⁷ Ngani si Che Yesu syajenele panapose pachilambo pala.

*Che Yesu akwalamya wandu wajinji
(Matayo 8:14-17; Maliko 1:29-34)*

³⁸ Che Yesu wakopweche mu nyumba ja kupopelela jila ni kwaula kumusi ku che Simoni. Wawendile kuti walamye akwegwao che Simoni pakuwa walwalaga chiboko. ³⁹ Nipele Che Yesu waiche ni kwajinamila, wachikalipile chiboko

nombecho channesile, papopo jwankongwe jo wâjaimwiche ni kwatelechela.

⁴⁰ Palyaiche ligulo, wându wose wâwâlwalaga ilwele yakupisyangana wâichisye ku Che Yesu nombewo wâsajiche makono gao pa kila jumo ni kwalamyâ. ⁴¹ Nombe masoka gaakopweche wându wâjinji, ganyanyisye gachitiji, “Alakwe nli Mwana jwa Akunnungu!”

Nambo Che Yesu nganagalechelela ga wêchete, pakuwâ gaamanyilile kuti wêlewo ali Kilisito Nkulupusyo.

*Che Yesu akulalichila ku Yudea
(Maliko 1:35-39)*

⁴² Kunda wî jakwe, Che Yesu wâjawile pachisyepela. Wându wâla wâliji nkwasosasosa. Pa wâichilile pa wâliji wâlinjile kungsiwila kuti anatyoché. ⁴³ Nambo wêlewo wâasalile kuti, “Ngusachilwa kulalichila Ngani Jambone ja umwenye wa Akunnungu mu misi jine nombe pakuwâ ndumigwe kwa ligongo lyo.” ⁴⁴ Wâpundile kulalichila Ngani Jambone mmajumba ga kupopelela ga ku Yudea.

5

*Che Yesu akwa wîlanga Wâkulijiganya wâdanda
(Matayo 4:18-22; Maliko 1:16-20)*

¹ Lyu wâ limo Che Yesu wâjimi mungulugulu litanda lya Genesaleti ni wându wâjinji wânsyungwile ni kwa wîjikanya ali nkupilikanila lilo wê lya Akunnungu. ² Wâsiweni ngala wâ si wîli mungulugulu litanda ni wâkukoka somba ali akopweche, ali nkusaula nyau syao. ³ Che Yesu

Wajinjile mu ngalaŵa jimo jijaliji ji che Simoni, waawendile che Simoni ajisojechesye mmeesi, kwakutalichila kanandi kutyochela mungulugulu litanda. Waujiganyisye mpingo wa wandu ali atemi mu ngalaŵa.

⁴ Paŵamasile kwiganya waasalile che Simoni, “Njitute ngalaŵa kwaula pa meesi ga kwendesya mu litanda, nsiponye nyau syenu ni kukoka somba.”

⁵ Che Simoni wajanjile kuti, “Ambuje, tulajilile kukoka somba chilo chose pangapata chindu, nambo pakuŵa nsaasile chinasiponye nyau.”

⁶ Paŵapanganyisye yeleyo wakokwele somba syesijinji nnope ni nyau syao syatandite kukutuka. ⁷ Waaŵilasile achinjao waŵaliji mu ngalaŵa jiine aichanje kukwakamusya. Waiche ni wagumbesye somba ngalaŵa siŵili ni ngalaŵa syo syatandite kutitimila. ⁸ Che Simoni Petulo paŵaiweni yeleyo, watindiŵele paujo pa Che Yesu achitiji, “Ambuje, ntyoche paujo pangu pakuŵa uneji ndili mundu jwa samb!”

⁹ Che Simoni pamo ni achinjakwe wasimosile ligongo lya winji wa somba syapatile sila. ¹⁰ Iyoyo peyo che Yakobo ni che Yohana wanache wa che Sebedayo, wakukoka achinjakwe che Simoni nombewo wasimosile. Che Yesu waasalile che Simoni, “Nkajogopa, kutandilila sambano chimme wakwaikanawo wandu kwa Ambuje.”

¹¹ Nipele paŵamasile kusiichisya ngalaŵa sila mungulugulu litanda, walesile yose ni wakuiye Che Yesu.

*Che Yesu akunswejesya Mundu jwa matana
(Matayo 8:1-14; Maliko 1:40-45)*

¹² Che Yesu paŵaliji musu umu mu misi ja kweleko, pali ni jwannume juŵaliji ni matana chiilu chose, nombejo paŵammweni Che Yesu ŵagonile manguku ni kwachondelela aninkuti, “Ambuje mwasakaga muswejesye.”

¹³ Che Yesu ŵajongwele nkono ni ŵankwaiye ni kuti, “Ngusaka, nswejele!” Papopo mundu jo ŵalamile matana. ¹⁴ Nombe Che Yesu ŵansalile, “Munansalile mundu jwalijose nambo njaule nkalilosye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi kwa ligongo lya kuswejela kwenu mpela iŵatite pakusala che Musa uŵe umboni kuti nnamile.”

¹⁵ Nambo ngani syasikwagamba Che Yesu sya-pundile kwenela pana pose ni mipingo ja ŵandu jasangangene kukwapikanila ni kulamiswa il-wele yao. ¹⁶ Nambo Che Yesu ŵalisapwile pajika pe ni kupopela.

*Che Yesu akunnamya mundu jwakitatala
(Matayo 9:1-8; Maliko 2:1-12)*

¹⁷ Lyuŵa limo, Che Yesu ŵaliji nkwiganya, Mafalisayo ni ŵakwiganya malajisyo kutyochela misi jose ja ku Yudea ni ku Galilaya ni ku Yelusalemu ŵatemi papopo. Nipele machili ga Ambuje galiji pamo ni Che Yesu ligongo lya kwalamya ŵandu ŵa kulwala. ¹⁸ Ŵaiche ŵandu ŵampepe ali anjigele mundu jwakitatala ali agonile mu chitagala, ŵalinjile kwajinjisya nkati achisakaga kwaŵika paujo pa Che Yesu. ¹⁹ Nambo ŵalepele kwinjila nkati ligongo lya winji wa ŵandu. Nipele

Wakwesile pachanya nyumba, wapowele chipagala ni kwatulusya pamo ni chitagala mbindikati ja wandu paujo pa Che Yesu. ²⁰ Nombe Che Yesu pawachiweni chikulupi chao wansalile, “Ambusanga, nlecheleswe sambi syenu.”

²¹ Mafalisayo ni wakwiganya Malajisyo watandite kuliusyanga achitiji, “Awa ni waani wakwatukana Akunnungu? Ngapagwa mundu jwakukombola kulechelesya sambi ikaŵe Akunnungu pe!”

²² Nambo Che Yesu wasimanyi ng'anisyo syao ni wausisye kuti “Kwachichi nkuliusya yeleyi mmitima jenu? ²³ Chaapi chili chakwepepala nnope, kusala, ‘Sambi syenu silecheleswe,’ pane kusala, ‘Njimuche njaule?’ ²⁴ Nipele ngusaka mmanyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kwalechelesya wandu sambi syao pachilambo pano.” Pelepo wansalile mundu jwakutatala jo, “Njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu.”

²⁵ Papopo mundu jula wajimwiche paujo pao ni kunyakula chitagala chao chiwagonele ni kwaula kumangwao achakusyaga Akunnungu. ²⁶ Wanawose wasimosile ni kukamulwa ni lipamba, waakusisye Akunnungu achitiji “Lelo tuiweni yakusimonjeka.”

*Che Yesu akummilanga che Lawi
(Matayo 9:9-13; Maliko 2:13-17)*

²⁷ Pawamasile gelego, Che Yesu wakopweche paasa ni wammweni mundu jumpepe jwakukumbikanya nsongo liina lyakwe che Lawi ali atemi mu nyumba ja kulipila nsongo ni Che

Yesu wansalile, “Munguye une!” ²⁸ Nombe che Lawi wajimi, walesile yose ni kwakuya.

²⁹ Che Lawi waaliche Che Yesu aiche kulya mu nyuumba jao. Mpingo wa wandu wakukumbikanya nsongo ni wandu wane watemi kulya pamo nawo.

³⁰ Mafalisayo ni wakwiganya Malajisyo waali mu mpingo wao waalamichile wakulijiganya wa Che Yesu aninkuti, “Kwachichi nkulya ni kung'wa pamo ni wakukumbikanya nsongo ni waali ni sambi?”

³¹ Che Yesu wajanjile, “Wangakulwala ngakwala-jila wantela ikaŵe wakulwala. ³² Nganiika kukaŵilanga wandu wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunungu nambo waali ni sambi kuti aleche sambi.”

*Mausyano gankati kutaŵa
(Matayo 9:14-17; Maliko 2:18-22)*

³³ Wandu wane wa mumpingo ula waasalile Che Yesu, “Wakulijiganya wa che Yohana Wakubatisya akutaŵa kaŵilikaŵili ni kupopela ni wakulijiganya wa Mafalisayo akupanganya iyoyo peyo. Nambo wakulijiganya wenu akulya ni kung'wa.”

³⁴ Che Yesu wajanjile, “Uli, ana nkuganisa kuti nkukombola kwatendekasya achambusanga wa mlombela ataŵe akuno ali pamo nawo? ³⁵ Nambo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati jao, gele moŵa go chachitaŵa.”

³⁶ Che Yesu watanjile achi chitagu chi, “Ngapagwa mundu jwakupapula chigamba mu nguo jasambano ni kutotela mu nguo jewisale atamuno atendaga yeleyo chajijonanje nguo jasambano jo ni sooni, chele chigamba cha nguo jasambano cho

ngachijilana ni jewisale jo. ³⁷ Sooni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mu misaku jewisale jekolochekwe ni mapende pakuwâ jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. ³⁸ Nambo divai jasambano jikutajikwa mu misaku jasambano. ³⁹ Ngapagwa jwakusaka kung'wa divai jasambano ali ang'wele jakalakala pakuwâ akuti, 'Jele jakalakala jo ni jambone nnope.' ”

6

Mausyo gankati Lyuwâ lya Kupumulila (Matayo 12:1-8; Luka 2:23-28)

¹ Nambo Lyuwâ lya Kupumulila, Che Yesu wâliji nkupita mu migunda ja ngano ni wâkulijiganya wâo wâtandite kutema masache ga ngano, wâgatikite ni kutauna. ² Nambo Mafalisayo wane wâusisye, “Uli, ligongo chi nkupanganya indu yangaikusachilwa kupanganyikwa pa Lyuwâ lya Kupumulila?” ³ Che Yesu wâajanjile, “Uli, ana nganinsyome iwâtite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe pijakwete sala? ⁴ Jwelejo wâjinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni wâjigele mikate jijawichikwe paali Akunnungu, wâlile ni kwapa achinjakwe. Sooni Malajisyo gakukanya mundu jwali jose kulya mikate jo ikawê wâmbopesi pe.” ⁵ Nipele Che Yesu wâasalile, “Mwana jwa Mundu ali Ambuje wâ Lyuwâ lya Kupumulila.”

*Che Yesu akunnamya mundu jwali ni nkono we-pombotale
(Matayo 12:9-14; Maliko 3:1-6)*

⁶ Lyuŵa lya Kupumulila liine, Che Yesu ŵajinjile mu nyuumba ja kupopelela ni kwiganya. Mmomo pemo, mwaliji ni mundu jwapombotele nkono wa kundyo. ⁷ Ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo ŵalolechesyaga Che Yesu kuti alole pane channamye mundu pa Lyuŵa lya Kupumulila ni ŵanyawo akole chakwaŵechetela. ⁸ Nambo Che Yesu ŵasimanyilile ng'anisyo syao ni ŵansalile jwapombotele nkono jo kuti, “Njimuche, njime paujo pa ŵandu.” Ni mundu jula ŵajawile ni kwima pepala. ⁹ Nipele Che Yesu ŵaasalile, “Ngumbusya, Ana malajisyo getu gakuti uli kwambaga Lyuŵa lya Kupumulila? Ana tukukombola kupanganya yambone pane yangalimate? Ana tukukombola kuukulupusya umi wa mundu pane kuujonanga?” ¹⁰ Ŵaalolechesye ŵandu wose kosekose uŵaliji pepala ni ŵansalile mundu jo, “Njongole nkono ŵenu.” Nombejo ŵaujongwele ni nkono wakwe wakwete machili. ¹¹ Nambo ŵanyawo yachimile kwannope, nipele ŵaŵechetesylene achinsylene pe ichiŵatende Che Yesu.

*Che Yesu akusagula achinduna kumi na mbili
(Matayo 10:1-4; Maliko 3:13-19)*

¹² Pagapite moŵa kanandi Che Yesu ŵajawile kwitumbi kukupopela ni ŵachesisye chilo chose ali nkwapopela Akunnungu. ¹³ Pakwachele, Ŵaaŵilasile ŵakulijiganya ŵao, mwa ŵanyawo ŵaasagwile ŵandu kumi na mbili ni kwaŵilanga achinduna. ¹⁴ Che Simoni, sooni ŵaŵilanjikwe che Petulo liina liŵaŵilanjikwe ni Che Yesu ni che Andulea mpwao che Simoni ni che Yakobo ni che

Yohana ni che Filipo ni che Batolomayo ¹⁵ ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo ni che Simoni, juŵaŵilanjikwe Selote, ligongo ŵaliji jwakumenyanila chilambo chakwe ¹⁶ ni che Yuda mwana ju che Yakobo ni che Yuda Isikaliote juŵangalawiche Che Yesu mmbujo.

*Che Yesu akwiganya ni kwalamya ŵandu
(Matayo 4:23-25)*

¹⁷ Paŵatulwiche pamo nawo, Che Yesu ŵajimi pa chiŵata. Pelepo pali ni mpingo wekulungwa wa ŵakulijiganya ŵao ni mpingo wa ŵandu ŵaŵatyosile mosemose ku Yudea ni ku Yelusalemu ni mbwani ja ku Tilo ni ku Sidoni.

¹⁸ Ŵandu wo ŵaiche kukwapikanila Che Yesu ni kulamwa ilwele yao, nombewo ŵalamisye ŵaŵaliji nkulagaswa ni masoka. ¹⁹ Ŵandu wose ŵalinjile kwakwaya, pakuŵa machili gakulamya galiji ganinkwakopoka ni kwalamya wose.

*Kusangalala ni kulaga
(Matayo 5:1-12)*

²⁰ Che Yesu ŵagalauchile ŵakulijiganya ŵao ni kuti, “Nkwete upile ŵanyamwe unkwakulupilila Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wenu!

²¹ Nsangalale ŵanyamwe ŵajinkwete sala sambano, pakuŵa chinjikute.

Nsangalale ŵanyamwe ŵankulila sambano, pakuŵa chinseche.

²² “Nsangalale ŵanyamwe iŵaga chanchime ŵandu ni kulekangana nomwe ni kuntukana ni kunsala mwanamwe kuti ŵangalumbana ligongo

Iya Mwana jwa Mundu. ²³ Nsangalale ni kutyala katema pachigakopochele gelego pakuwâ mbote jenu jili jekulungwa kwini. Pakuwâ achambuje wao wapanganyichisye iyoyo peyo wakulondola wâ Akunnungu.

²⁴ Nambo ulaje chiuwê kukwenu wanyamwe wakusichila,
pakuwâ upoche wenu chiuwê wemale.

²⁵ Ulaje chiuwê kukwenu wanyamwe wankwikuta sambano,
pakuwâ chijinkole sala.

Ulaje chiuwê kukwenu wanyamwe wankuseka sambano,
pakuwâ chinchilila malilo ni kulila.

²⁶ Ulaje chiuwê kukwenu wanyamwe iwaga wandu wose akunlapa,
pakuwâ achambuje wao wapanganyichisye iyoyo peyo wakulondola wâ unami.

*Kwanonyela wammagongo
(Matayo 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ “Nambo ngunsalila wanyamwe wankumbikanila une kuti mwanonyele wammagongo wenu, mwapanganyichisye yambone waakunchima.

²⁸ Mwasachile upile waakunlwesya ni mwapopelele waakumpanganyichisya wamba. ²⁹ Mundu

amputaga lijanda pa lijeje limo mwagalauchisye ni liine. Ni mundu ansumulaga likoti lyenu munnechele ni mwinjilo wenu. ³⁰ Mundu

jwalijose jwakummenda mumpe ni mundu ansumulaga chipanje chenu munansalile ammuchisye. ³¹ Chinkusaka kuti wandu

ampanganyichisye wanyamwe, iyoyo peyo mwapanganyichisye wanyawo.

³² “Iwaga nkwanonyela pe wakunnonnyela wanyamwe, ana chimpate mbote chi? Ngapagwa! Atamuno waali ni sambu nombewo akwanonyela wakwanonyela. ³³ Ni iwaga chimwapanganyichisye yaili yambone wewala pe wakumpanganyichisya yambone, chimpate mbote chi? Nombe waali ni sambu akupanganya iyoyo peyo. ³⁴ Ni iwaga chimwakongosye wewala pe wankwalolela kuti chachimuchisya, ana chimpate mbote chi? Nombe waali ni sambu akwakongosya waali ni sambu achinjao kuti wauchisye mpela chila chila. ³⁵ Nambo wanyamwe mwanonyele wammagongo wenu ni mwapanganyichisye yaili yambone. Nkongosye pangalolela kummuchisya. Ni mbote syenu sisiwe syekulungwa ni wanyamwe chimme wanache wa Akunnungu Wakulu. Pakuwa welewo ali wambone kwa wewala wachigongomalo wangakutogolela. ³⁶ Mmeje ni chanasa mpela Atati wenu yatite pakuwa ni chanasa.

*Ngasimwalamula wane
(Matayo 7:1-5)*

³⁷ “Ngasimwalamula wane nombe wanyamwe nganlamulikwa, ngasimwalalatila wane nombe wanyamwe nganlalatilwa ni mwalechelesye wane ni wanyamwe chinnecheleswe. ³⁸ Mwapeje wane yakusaka ni Akunnungu chachimpa wanyamwe. Elo, chinchipochela chipimo chambone chakugumbala, chechinyindile ni chekusangwisye ni kumwasika chichitajikwe mu misaku jenu. Pakuwa chilachila chimpimile kwa

Wane ni chichocho chinchipimilwa wanyamwe ni Akunnungu.”

³⁹ Che Yesu waatanjile achi chitagu chi, “Ana wangelola akukombola kwalongosya wangelola ajao? Ngaikomboleka! Wose chagwilile mwisimbo. ⁴⁰ Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya jwao, nambo jwalijose jwakulijiganya amalisyaga kulijiganya akuwa mpela jwakwiganya jwao.

⁴¹ “Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu nambo papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? ⁴² Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, ‘Mpwanga, ninde kaje nantysye chiswani chachili mu liso lyenu,’ ni akuno ngankulola chitela chachili mu liso lyenu mwasyene? Jwaulamba mmwejo! Ntysye kaje chitela chachili mu liso lyenu, nipele chinlole uchenene pakuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu.

*Chitela chikumanyika kwa isogosi yakwe
(Matayo 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Iyoyo peyo ngapagwa chitela chambone chachikusogola isogosi yangalimate ni ngapagwa chitela changalimate chachikusogola isogosi yambone. ⁴⁴ Chitela chachili chose chikumanyika kwa isogosi yakwe. Wandu ngakukombola kuka wa isogosi ya tini pa chisukutu cha miiwa atamuno sabibu pa nkwanga. ⁴⁵ Mundu jwambone akutyosya indu yambone yagosile mu ntima wakwe. Ni mundu jwangelumbana akutyosya yangalumbana yagosile mu ntima

wakwe. Pakuŵa mundu akuŵecheta kutyochela mu yaigumbele mu ntima wakwe.”

*Chitagu cha ŵakutaŵa nyuumba ŵaŵili
(Matayo 7:24-27)*

⁴⁶ “Kwachichi nkumilanga une, ‘Ambuje, Ambuje,’ nambo ngankupanganya ingusaka?
⁴⁷ Chinannosye chitagu cha mundu jwalijose jwakwika kwangune ni kugapilikana maloŵe gangu ni kugapanganya, ⁴⁸ jwelejo akulandana ni mundu jwataŵile nyuumba, juŵasolesye paasi nnope mpaka palwala ni kutanda kutaŵa pepala. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila nambo nganjitinganyika, pakuŵa jaliji jetaŵe kwakulimbila. ⁴⁹ Nambo mundu jwalijose jwakugapikanila maloŵe gangu nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana ni mundu jwataŵile nyuumba jakwe pa nsanga, pangasolesya paasi nnope. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyuumba jila ni jagwile ni kugumuka jose!”

7

*Che Yesu akunnanya kapolo jwa chilongola jwa
ŵandu ŵangondo
(Matayo 8:5-13)*

¹ Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyi kwa ŵandu ŵajawile ku Kapelenaumu. ² Kweleko kwaliji ni chilongola jumo jwa ŵandu ŵangondo mia moja ŵa chiloma juŵaliji ni kapolo juŵankundile nnope. Jwele kapolo jo ŵaliji nkulwala chiŵandi ni kuwa. ³ Chilongola jula

paŵasipilikene ngani si Che Yesu, ŵaatumile achachekulu ŵane ŵa Ŵayahudi ajaule akaachondelele kuti aiche kukunlamya kapolo jwao. ⁴ Paŵaiche ku Che Yesu, ŵanchondelele nnope achitiji, “Mundu ju akuŵajilwa kukamuchiswa, ⁵ pakuŵa akwanonyela ŵandu ŵetu, sooni ni jwatutaŵile nyuumba ja kupopelela.” ⁶ Nipele Che Yesu ŵalongene nawo. Paŵaliji nkuŵandichila kwika pa nyuumba ja chilongola jula, chilongola jula ŵaatumile achambusangagwe ŵaasalile Che Yesu kuti, “Ambuje nnalisausye nnope, pakuŵa une nganguŵajilwa mmwejo njinjile mu nyuumba jangu. ⁷ Ali ni ligongo naliweni nganguŵajilwa kwika kukwenu nansyene. Nambo mmechete liloŵe pe ni jwaketumichila jwangu chalame. ⁸ Pakuŵa noneji nombe ndili mundu jundi paasi pa ulamusi, sooni ngwete ŵangondo paasi pa une. Nansalilaga jumo ‘Njaule!’ Nombejo akwaula ni jwine, ‘Njise!’ Nombejo akwika ni kapolo jwangu, ‘Ntende achi!’ Nombejo akuchitenda.”

⁹ Che Yesu paŵapikene yeleyo, ŵansimosile, nombejo ŵagalauhile ŵandu ŵajinji ŵala ŵaŵaliji nkwakuya ni ŵaasalile, “Nganinachiwone chikulupi chachikulungwa mpela achi namuno mu ŵandu ŵa Isilaeli!” ¹⁰ Ŵandu ŵaŵatumikwe ŵala paŵaiche kumusi kwa chilongola jula ŵansimene kapolo jwao jula ali alamile.

Che Yesu akunsyusya mwanache

¹¹ Kundaŵi jakwe, Che Yesu ŵajawile mu musi umo waukuŵilanjikwa Naini, mpingo wa ŵandu ni ŵakulijiganya ŵao ŵalongene nawo.

¹² Nipele paŵaliji aninkuŵandichila pannango

wa musu, wâkopochele wându ali ajigele malilo ga jwanchanda, mwana jwajikajika pe jwa jwankongwe jwawililwe ni wânkwakwe. Ni wându achajinji wa musu ula wâlaji pamo ni jwankongwe jula. ¹³ Ambuje Che Yesu pa wammweni jwankongwe jo wânkolele chanasa, ni wânsalile, “Nkalila.” ¹⁴ Nipele wâjawile ni kuchikwaya chitagala chila ni wâwajigele wâla wâjimi. Nipele wâtite, “Mmwe nchanda! Ngunsalila, njimuche!” ¹⁵ Jwamwe jula wâjimwiche ni kutama ni wâtandite ku wecheta. Ni Che Yesu wâuchisye achikulugwe. ¹⁶ Wându wose wâkamwilwe ni lipamba ni wâlaji nkwasya Akunnungu achitiji, “Jwakulondola jwankulu jwa Akunnungu akopochele kukwetu. Akunnungu aiiche kukwakamusya wându wâo.” ¹⁷ Ngani jo jajenele mu chilambo chose cha ku Yudea ni mu ilambo ine iyasyungwile.

Achikatumetume kutyochela ku che Yohana

Wakubatisya

(Matayo 11:2-19)

¹⁸ Wakulijiganya wâ che Yohana wâwalanjile che Yohana yankati syele ngani syose. Nombewo wâawilasile wakulijiganya wâwili mwa wakulijiganya wâo. ¹⁹ Walajichisye kwa Ambuje Che Yesu akausye kuti, “Mmwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wane?” ²⁰ Wându wâla pa wâiche ku Che Yesu ni wâtite “Che Yohana Wakubatisya atulajisye kukwenu tummusye kuti, ‘Ana alakwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wane?’ ”

²¹ Katema kakoko Che Yesu wâlaji nkwalamya wându wâjinji wâwâlaji nkulagaswa ni ilwele ni

Wakulwala ni kugatyosya masoka ni Wangalola achajinji kwatenda akombole kulola. ²² Nipele Che Yesu waajanjile, “Njaule nkaasalile che Yohana yose inyiweni mwachinsyene ni kupilikana. Wangalola atakulola ni Wangajenda atakwenda ni waali ni matana akuswejeswa ni Wangapilikana akupilikana ni wawile akusyuswa ni Wakulaga akulalichilwa Ngani Jambone. ²³ Asangalale jwele mundu jwangakuchimwa ni une!”

²⁴ Pelepo Wakulijiganya wa che Yohana paWatyosile, Che Yesu watandite kuusalila mpingo wa wandu yankati che Yohana achitiji, “Pamwajawile kukunnola che Yohana mwipululu mula mwalolele kuti chinchione chichi? Ana mwaganisye kuti chinkammone mundu jwali mpela litete lili nkupungunyikwa ni mbungo? ²⁵ Nipele mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola mundu jwasasile iwalo yakusalala? Ngwamba! Wakuwala iwalo yanti yele ni kutama mu upoche ali mu majumba ga chimwenye! ²⁶ Musalile, mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, sooni kupunda jwakulondola jwa Akunnungu. ²⁷ Ngani sya jweleju ni syasilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ‘Nnole, nguntuma jwaketumichila jwangu an-nongolele

juchankolochesye litala lyenu.’ ”

²⁸ Che Yesu wapundile kuwecheta ngunsalila, “Mwa wandu waWeleke ni jwankongwe ngapagwa jwankulu kumpunda che Yohana Wakubatiswa.

Nambo jwali jwannandi mu Umwenye wa Akunnungu ni jwankulu kupunda jwelejo.”

²⁹ W̄andu wose pamo ni w̄akukumbikanya nsongo w̄a w̄abatiswe ni che Yohana pa w̄apilikene yeleyo w̄ajitichisye kuti Akunnungu ali w̄a usyene. ³⁰ Nambo Mafalisayo ni w̄akwiganya Malajisyo w̄anganabatiswa ni che Yohana w̄akanile chikotopasyo cha Akunnungu chachikwagamba w̄anyawo.

³¹ Che Yesu w̄apundile ku w̄echeta, “Chinaalandanye ni chichi w̄andu w̄a au u w̄elesi wu? Ana akulandana ni chichi? ³² Akulandana ni w̄anache w̄a w̄atemi peuto pakusumichisya malonda ni ku w̄ilangana mpingo ni mpingo, ‘Twangombe ipeta, nambo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganinlila!’ ³³ Paku w̄a che Yohana W̄akubatisya w̄aiche, nombe w̄aliji nkuta w̄a ni nganang'waga divai ni w̄anyamwe mwatite ‘Ali ni lisoka!’ ³⁴ Nombe Mwana jwa Mundu aiche, akulya ni kung'wa ni w̄anyamwe mwatite, ‘Munnole aju jwakutolwa ju ni jwakolelwa ambusanga jwa w̄akukumbikanya nsongo ni w̄a samb!’ ³⁵ Nambo lunda lwa Akunnungu lusalichikwe kuti luli lwambone ni wose w̄akwitichisya w̄ala.”

Che Yesu kumusi ku che Simoni Mfalisayo

³⁶ Mfalisayo jumpepe w̄anlalice Che Yesu kukulya chakulya kumangwao. W̄ajinjile nkati mwa jwele Mfalisayo jo, w̄atemi ni kulya. ³⁷ Pamusi pala paliji ni jwankongwe jumpepe jwali ni sambi. Pa w̄apilikene kuti Che Yesu ali nkulya mu nyumba ja Mfalisayo jula

Wajigele kachupa kakakolechekwe ni liganga lyalikuwilanjikwa alabasta kakagumbele mauta gakanunujila. ³⁸ Waiche ni kwima pachiwandi makongolo ga Che Yesu, achililaga, ni misosi jakwe japatuchile pa makongolo ga Che Yesu. Jwele jwankongwe jo wagatikite makongolo ga Che Yesu kwa umbo syakwe. Wagakomasisye makongolo kwa ngomo syakwe ni wagapachile mauta. ³⁹ Jwele Mfalisayo juwanlaliche Che Yesu pawaiweni yeleyo, waganisisye mu ntima mwakwe kuti, “Aju mundu ju akaŵe jwakulondola jwa Akunnungu, akaimanyi kuti jwankongwe jwakunkwaya ju ali jwanti uli, kuti ali ni sambu.”

⁴⁰ Che Yesu wansalile jwele Mfalisayo jo kuti “Che Simoni, ngwete chakunsalila.”

Nombe che Simoni wajitichisye, “Elo jwakwiganya, mmechete.”

⁴¹ Che Yesu watandite kuwecheta, “Wandu waŵili wankongwele mbiya mundu jumpepe, jumo wakongwele mbiya malinga ni malipilo ga masengo ga chaka chimo ni nusu ni jwine wakongwele mbiya malinga ni malipilo ga masengo ga mwesi umo ni nusu. ⁴² Pawalepele kummuchisya, jwele mundu jo walechelesye wose waŵili. Mwa wandu waŵili wo jwapi juchannonyele nnope jwakukongosya jula?”

⁴³ Che Simoni wajanjile, “Isyene ni ajula juwannechelesye ligambo lyekulungwa nnope ni juchannonyele nnope Ambuje.”

Che Yesu ni watite, “Njanjile uchenene.”

⁴⁴ Nipele wangalauchile jwankongwe jo ni waasalile che Simoni, “Ana ngati nkummona jwankongwe

ju? Panajinjile mu nyuumba jenu nganimumba meesi ga kulikunda pa makongolo gangu nambo jwankongwe ju wambatuchisye misosi jakwe pa makongolo gangu ni kundikita ni umbo syakwe.

⁴⁵ Mmwejo nganimungomasya kwa kunonyela pejeje, nambo une chijinjlile mu nyuumba ji jwankongwe ju nganaleka kungomasya kwa kunonyela pa makongolo gangu. ⁴⁶ Mmwejo nganimumbakasya mauta muntwe, nambo ajuju ambachile mauta pa makongolo gangu.

⁴⁷ Ngunsalila kuti unonyelo wekulungwa waulosisye ukumanyisya kuti alecheleswe sambi syakwe syasitupile. Nambo jwakulecheleswa indu yaili kanandi, akunonyela kanandi.”

⁴⁸ Nipele Che Yesu wansalile jwankongwe jo, “Sambi syenu silecheleswe.”

⁴⁹ Weŵala waŵalyaga pamo ni Che Yesu wausyene achinsyene achitiji, “Ana mundu ju ali waani, jwakukombola atamuno kulechelesya sambi?”

⁵⁰ Nombe Che Yesu wansalile jwankongwe jo, “Chikulupi chenu chinnamisye, njaule kwa chitendewe.”

8

Achakongwe waŵalongene nawo Che Yesu

¹ Pagamasile gelego, Che Yesu wapite mu misi ni misinda achilalichilaga Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ni wakulijiganya kumi na mbili wala walongene nawo. ² Nipele achakongwe wane waŵaakopwesye masoka ni kwalamyia ilwele walongene nawo. Welewo ni wanya che Maliamu jwa musi wa ku Magidala

jwati Che Yesu wankopwesye masoka saba, ³ ni che Joana wankwawo che Kusa, che Kusa waliji jwakulindilila nyumba ji che Helode ni che Susana ni wane wajinji. Wele achakongwe wo waliji nkwakamusya Che Yesu ni wakulijiganya wao kwa ipanje yao achinsyene.

*Chitagu cha jwakumisa mbeju
(Matayo 13:1-9; Maliko 4:1-9)*

⁴ Mpingo wa wandu waliji uninkusongangana ni wandu kukopochela misi jina jose waliji nkwaichilila Che Yesu. Nombewo watanjile achi chitagu chi.

⁵ “Mundu jwakulima wajawile kukumisa mbeju syakwe. Pawamisaga sine syapatuchile mwitala ni uwajesile mwitala mo wasiliwete ni ijuni yalile. ⁶ Mbeju sine syapatuchile palitaka lyalili ni maganga ni pasyamesile syanyasile ligongo litaka nganilikola meesi. ⁷ Sine syapatuchile pasikati miiwa. Jele miiwa jo jamesile pamo nasyo ni kusiwijikanya. ⁸ Mbeju sine syapatuchile palitaka lyambone ni syamesile ni kusogola ni jili jose jasogwele pwela.”

Che Yesu pawamalisisye gelego, wanyanyisye, “Waali ni mapikanilo, gakupilikana apilikane!”

*Nningwa wa kwiganya kwa chitagu
(Matayo 13:10-17; Maliko 4:10-12)*

⁹ Wakulijiganya wao wausisye Che Yesu malumbo ga chele chitagu cho. ¹⁰ Nombe wajanjile, “Wanyamwe mpegwile kumanyilila yantemela ya umwenye wa Akunungu, nambo kwa wanewo ngwamba, welewo akusalilwa kwa itagu kuti

pakulola anakombole kulola ni pakupilikana anaimanyilile.

*Che Yesu akutagula chitagu
(Matayo 13:18-23; Maliko 4:13-20)*

¹¹ “Nipele, malumbo ga chitagu chi ni aga, Mbeju lili liloŵe lya Akunnungu. ¹² Chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile mwitala sila chikulandana ni chitagu cha ŵandu ŵakupilikana liloŵe lya Akunnungu ni Shetani akwika ni kulityosya mu mitima jao kuti akakulupilila ni kukulupuswa. ¹³ Nombe chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile palwala sila, chikulandana ni chitagu cha ŵandu ŵakupilikana liloŵe lya Akunnungu akulipochela kwa sangalala. Nambo mpela asila mbeju sila, ŵele ŵanduwo ngakukola michiga pakuŵa akukulupilila katema kanandi ni pakulinjikwa akulekanga kulupilila. ¹⁴ Sooni chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile pa miiŵa sila chikulandana ni chitagu cha ŵandu ŵakupilikana liloŵe lya Akunnungu, nambo mbolembole akuŵijikanywa ni lipamba ni ipanje ni upoche wa pachilambo. Ŵele ŵandu wo isogosi yao ngaikukomala. ¹⁵ Ni chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile pa chaajila sila chikulandana ni chitagu cha ŵandu ŵakupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamulisya kwa ntima wambone ni wakukunda. Ŵandu wo akupililila ni kumbesi kusogola isogosi yambone.

*Lumuli lweunichikwe ni lulo
(Maliko 4:21-25)*

16 “Wandu ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo pane kuluwika kuusi chindanda. Nambo akuluwika pachanya chindu chakuwichila lumuli kuti wakwinjila mwelema akombole kulola lulanga lwakwe.

17 “Chachilichose chachisisikwe, chichiwichikwe pakulanguka ni chachilichose cheunichile chichiwe cheunukulikwe ni kuwichikwa pakulanguka.

18 “Nipele nilolechesye ni upilikane wenu, pakuwa jwakwete chindu chajonjehewe nambo jwanganakola chindu, chasumulwe atamuno kanandi chakuchiganisya kuti akwete.”

*Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu
(Matayo 12:46-50; Maliko 3:31-35)*

19 Pelepo achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wawajile kukwalola, nambo nganakombola kwawandichila ligongo lya winji wa wandu. 20 Mundu jumo wansalile Che Yesu kuti, “Achikulu wenu ni achapwenu alinji paasa, akusaka kunnola.”

21 Nambo Che Yesu wasalile wandu wose, “Achikulu wangu ni achapwanga ali wewala wakupilikana lilowe lya Akunnungu ni kulikamula.”

*Che Yesu akujikalipila mbungo jekulungwa ni matumbela
(Matayo 8:23-27; Maliko 4:35-41)*

22 Sooni lyuwa limo Che Yesu wajinjile mu ngalawa ni wakulijiganya wao, wasalile, “Tujaupeesi litanda.” Nipele, watandite ulendo. 23 Pawaliji mu ngalawa Che Yesu waliji ni lugono ni wagonile. Nipele jatandite kupuga mbungo jekulungwa ni

gatandite kwinjila meesi mu ngalaŵa ni ŵaliji mu chakogoya. ²⁴ Ŵakulijiganya ŵala ŵajaulile Che Yesu kukwajimusya achitiji, “Ambuje, Ambuje! Tulinkwasika!” Che Yesu ŵajimwiche ni kujikalipila mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi, yose yamyalele ni kwaliji kutulele. ²⁵ Ni sooni ŵaasalile, “Chikulupi chenu chili kwapi?”

Nambo ŵanyawo ŵasimosile ni kamulwa ni lipamba ni kusalilana jwine ni jwine, “Mundu ju ali jwanti uli? Pakuŵa akujilamula namuno mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi ni yose ikwapilikanila.”

*Che Yesu akunnama jwamasoka ku Gelasi
(Matayo 8:28-34; Maliko 5:1-20)*

²⁶ Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵajendelechele ni ulendo ni ŵaiche ku mbwani ja chilambo cha Ŵagelasi chachili peesi litanda lyaliŵandikene ni ku Galilaya. ²⁷ Che Yesu paŵatulwiche mu ngalaŵa ni kuliŵata mbwani, mundu jumo jwa musi ula juŵaliji ni masoka ŵannyichilile. Nambo mundu jo kwa moŵa gamajinji nganatakulaga namose nganatamaga mu nyumba nambo ŵatamaga mu mbugu sya kusichila ŵandu. ²⁸ Paŵammweni Che Yesu ŵalisile, ŵaligwisise paasi paujo pao ni kunyanyisa, “Mmwejo, Che Yesu Mwana jwa Akunnungu Ŵakulu, nkusaka ichichi kwangune? Ngunchondelela ngasimulagasya!” ²⁹ Ŵaŵechete yeleyo pakuŵa Che Yesu ŵalikalipile lisoka linkopoche mundu jo. Lyele lisoka lyo lyaliji nkunkamula mundu jo kaŵilikaŵili, natamuno

Wandu wambisile nkati ni kwatawilisya makono ni makongolo ni unyolo ni magwedegwede, nambo wakutulaga nyolo syo ni magwedegwede ni lisoka lyo lyanjausyaga mwipululu.

³⁰ Che Yesu wammusisye, “Liina lyenu waani?”

Wajanjile, “Liina lyangu lili ‘Mpingo.’ ” Wajanjile yeleyo pakuwa waliji ni masoka gamajinji. ³¹ Gele masoka go gaachondelele kuti ngasiwajausya mu lisimbo lyangali mbesi.

³² Pele pali ni mpingo wekulungwa wa maguluwe galiji ganinkulya mungulugulu chitumbi. Masoka gala gaachondelele Che Yesu gajaule gakagajinjile maguluwe. Nombe Che Yesu wagalesile gajaule. ³³ Masoka gankopweche mundu jo ni gajinjile mu maguluwe ni mpingo wose wa maguluwe waselelechele mu litanda lyalili chiwandi ni chitumbi ni kutiwila mu meesi.

³⁴ Wakuchinga wala pawaiweni yose yaitendekwe yo wautwiche, wajawile kukwasalila wandu ngani syo mu migunda ni misi. ³⁵ Wandu waiche kukulola iyakopochele. Ni wajaulile Che Yesu, wansimene mundu jugantiyosile masoka jo ali atemi chiwandi ni makongolo ga Che Yesu, ali awasile nguo ni ali ni lunda lwambone, nombewo wajogwepenje. ³⁶ Wandu uwalolite jele ngani jininkukopochela waasalile wanyawo iwatite pakulamwa mundu jwakamwilwe ni masoka jo. ³⁷ Ni wandu wose wa chilambo cha ku Gelasi chila wakamwilwe ni lipamba lyekulungwa. Nipele waachondelele Che Yesu atyoche, nombe Che Yesu wakwesile sooni mu ngala wa ni kwaula. ³⁸ Mundu jugankopweche

masoka jula wâachondelele Che Yesu kuti alongane nawo.

Nambo Che Yesu wânlanjile, ni wâansalile, ³⁹ “Mmuje kumusi nkasale yose yatesile Akunnungu kukwenu.”

Nipele, mundu jula wâjawile ni kwenesya mu musi wose indu yose iwâpanganyichiswe ni Che Yesu.

Mwanache ju che Yailo ni jwankongwe jwakulwala magono

(Matayo 9:18-26; Maliko 5:21-43)

⁴⁰ Che Yesu pa wâajombweche litanda ni kwaula kwine, mpingo wa wâandu wâpochele, pakuwâ wose wâliji nkwalindilila. ⁴¹ Pelepo wâiche mundu jumo liina lyakwe che Yailo, ju wâliji chilongola jwa nyumba ja kupopelela, wâtindiwele pa makongolo ga Che Yesu ni wâachondelele kuti ajaule kumangwao, ⁴² pakuwâ mwali jwao jwajika pe jwa yaka mpela kumi na mbili wâliji nkulwala chiwândika kuwa.

Che Yesu pa wâliji nkwaula, wâandu wâliji nkwa wâjikanya kosekose. ⁴³ Nipele paliji ni jwankongwe jumo mumpingo wa wâandu mula, ju wâlwalaga magono kwa yaka kumi na mbili, ju wâmasile chipanje chakwe chose kwa wâmitela ni ngapagwa ju wânkombwele kunnanya. ⁴⁴ Jwankongwe jo wânyichilile Che Yesu kunyuma ni wâkwaiye lujenje lwa mwinjilo wao. Papopo wâlamile magono. ⁴⁵ Che Yesu wâusisye achitiji, “Ana wâani wângwaiye?”

Wose wâtite ngapagwa mundu jwankwaiye. Nombe che Petulo wâtite, “Ambuje, mpingo wa wâandu unsyungwile ni kummijikanya!”

⁴⁶ Nambo Che Yesu watite, “Apali mundu jwangwaiye, nguimanyilila pakuwa machili gangopweche.” ⁴⁷ Jwankongwe jula pawaiweni kuti ngakukombola kulisisa, walikopwesye achitetemelaga kwa lipamba ni watindiwele paujo pa Che Yesu. Pelepo ni wasasile mmbujo mwa wose ligongo lya kwakwaya Che Yesu ni watite pakulamwa kwanakamo. ⁴⁸ Che Yesu wansalile jwankongwe jula kuti, “Mwanangu, chikulupi chenu chinamisye. Njaule kwa chitendewe.”

⁴⁹ Che Yesu akanawe kumalisya kuwecheta jwaiche mundu jumo kutyochela ku nyumba ja chilogola jula kukwasalila che Yailo kuti, “Mwanagwenu awile, nkapunda kunsausya jwakwiganya.” ⁵⁰ Nambo Che Yesu pawapilikene yeleyo wasalile che Yailo, “Kasinjogopa, ngambe kukulupilila, nombewo chalame.”

⁵¹ Pawaiche pa nyumba po nganansalila mundu jwine kuti ajinjile pamo nawo, ikawe che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni achikulugwe ni atagwe mwali jo. ⁵² Wandu wose waji nkulila ni kwalilila malilo. Nambo Che Yesu wasalile wanyawo, “Mmyalale, pakuwa nganawa nambo agambile gona pe!”

⁵³ Ni wanyawo wansechile pakuwa waimanyililaga kuti awile. ⁵⁴ Nambo Che Yesu wankamwile nkono mwali jula ni kummilanga “Mwanangu njimuche!” ⁵⁵ Umi wao waujilile ni papopo wajimi. Ni Che Yesu wasalile kuti wape chakulya. ⁵⁶ Achaulesi wao wasimosile nnope nambo Che Yesu waakanyisye kuti akansalila mundu jwalijose yaitendekweyo.

9

Che Yesu akwatuma wakulijiganya kumi na mbili (Matayo 10:5-15; Maliko 6:7-13)

¹ Che Yesu waa wilasile pamo wakulijiganya wao kumi na mbili, wapele machili ni ulamusi wa kugakoposya masoka gose ni kulamya ilwele. ² Watumile ajaulangane kukwalalichila wandu Umwenye wa Akunnungu ni kwalamya wakulwala. ³ Wasalile, “Nkajigala chindu chachili chose mulendo atamuno ntindiso atamuno nsaku atamuno chakulya atamuno mbiya atamuno iwalo iwili. ⁴ Nyuumba jajili jose jichinkajinjile ni kumpochela nlonjele pelepo, mpaka pachintyoche musu wo. ⁵ Wandu akanaga kumpochela, ntyochanje mu musu mo nombe wanyamwe pachintyoche nkung'unde luundu mmakongolo mwenu kulosya kuti achinsyene asagwile kuukana utenga wa Akunnungu.”

⁶ Nipele, watandite ulendo, wapitaga msinda ni msinda walalichilaga Ngani Jambone ni kwalamya wakulwala pali pose.

Che Helode akukanganika ligongo lya Che Yesu (Matayo 14:1-12; Maliko 6:14-29)

⁷ Ni chilongola che Helode wapilikene indu yose iyatendekwe ni wakanganiche pakuwa wane watiji, “Che Yohana Wakubatisya wala asyuchile!” ⁸ Nambo wane watiji che Elia wala atyochele ni wane watiji kuti jumo jwakwe jwa wakulondola wa Akunnungu wakalakala asyuchile. ⁹ Nambo che Helode watite, “Wele che Yohana wo ngati nakatile

ntwe sambano wêle ni wâani ungupilikana ngani syakwesi?” Nipele wânsosaga kuti wâwone.

Che Yesu akuulisyâ mpingo wekulungwa wa wându

(Matayo 14:13-21; Maliko 6:30-44; Yohana 6:1-14)

¹⁰ Achinduna wâla pa wâusile, wâ wâlanjile Che Yesu yose yaitesile. Che Yesu wâajigele wânyawo, wâjawile pajika mu musi wauku wâlanjikwa Bese-saida. ¹¹ Nambo mpingo wa wându ula pa wâimanyi ku wâjawile, wâkuiye. Nombe Che Yesu wâpochele ni wâ wêchete nawo ya umwenye wa Akunnungu ni kwalamya wâ wâsachile kulamwa.

¹² Lyu wâ palyatandite kuti wâila, wâkulijiganya kumi na mbili wâla wânjaulile Che Yesu kukwasalila kuti, “Mwalanje wându ajaulangane mu misi ni migunda jaku wândichila akasose yakulya ni pagona, paku wâ patuli pa pali pajika.”

¹³ Nambo Che Yesu wâasalile, “Wânyamwe mwape wânyawo chindu chakulya.”

Nipele wâjanjile, “Nganitukola yakupunda nambo tukwete mikate nsano ni somba si wâli pe. Panepa tujaulé tukaasumile yakulya mpingo wose wu?” ¹⁴ Wându u wâliji pepala, wâliji achalume mpela elufu tano.

Nipele Che Yesu wâasalile wâkulijiganya wâo kuti, “Mwatamiche paasi mipingo ja wându mpela hansinihansini.”

¹⁵ Wâkulijiganya wâo wâtesile mpela i wâtitite pakusalilwa ni wâtamiche wose. ¹⁶ Nipele Che Yesu wâjigele mikate nsano jila ni somba si wâli sila ni wâlolite kwini ni kwatogolela Akunnungu

ni kwipa upile ni kugaŵanya, ŵapele ŵakulijiganya ŵao kuti ŵapeleganye ŵandu. ¹⁷ Ŵandu wose ŵalile ni kwikuta. Ŵalokotenye isigasi ya mbakatika ni kugumbasya itundu kumi na mbili.

Che Petulo akwitichisya kuti Che Yesu ali Kilisito (Matayo 16:13-19; Maliko 8:27-29)

¹⁸ Lyuŵa limo, Che Yesu ŵaliji nkupopela jika pe ni ŵakulijiganya ŵao ŵaliji pachiŵandi. Nipele ŵausisye ŵanyawo, “Ana ŵandu akuti une ndili ŵaani?”

¹⁹ Ŵajanjile, “Ŵane akuti mmwejo ni che Yohana Ŵakubatisya ni ŵane akuti che Elia ni ŵane akuti jumo jwao ŵakulondola ŵakalakala ŵa Akunnungu asyuchile.”

²⁰ Pelepo ŵausisye ŵanyawo, “Nombe ŵanyamwe nkutinji une ndili ŵaani?”

Che Petulo ŵajanjile, “Mmwejo ni Kilisito Nkulu-pusyo chilanga chiŵalanjile Akunnungu.”

Che Yesu akulondola yankati chiwa chao ni kusyuka kwao

(Matayo 16:20-28; Maliko 8:30-9:1)

²¹ Che Yesu ŵalamwile ŵanyawo ni kwakanya kuti akasala kwa mundu jwalijose jele ngani jo.

²² Ŵapundile kuŵecheta kuti Mwana jwa Mundu akusachilwa kulaga nnope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni kuulajikwa nambo lyuŵa lyaatatu lya chiwa chao chachisyuka.

²³ Nipele, ŵaasalile ŵandu wose kuti, “Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya akusachilwa alikane nsyene ni atwichile nsalaba wakwe moŵa

gose ni kunguya. ²⁴ Pakuŵa jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe chaujase ni jwalijose jchaujase umi wakwe ligongo lyangune, jwelejo chaukulupusye. ²⁵ Ana mundu chapate chichi, aŵaga ni ipanje yose ya pachilambo kwa kulijasa natamuno kulijonanga nsyene? ²⁶ Pakuŵa mundu jwalijose jutachingolela soni une ni majiganyo gangu, Mwana jwa Mundu tachinkolela soni mundu jo pachachiika mu ukulu wakwe ni wa Atati ni wa achikatumetume ŵa kwinani ŵaswela. ²⁷ Ngunsalila isyene kuti, apali ŵane mwa ŵanyaŵa ngaawa pangauwona Umwenye wa Akunnungu.”

*Kuloleka ku Che Yesu kukugalauka
(Matayo 17:1-8; Maliko 9:2-8)*

²⁸ Galiji moŵa nane paŵamasile kuŵecheta gelego, Che Yesu ŵaajigele che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo, ŵakwesile nawo pa chitumbi kukupopela. ²⁹ Paŵaliji nkupopela, kuloleka kwa ku meeso kwao kwagalawiche ni iwalo yao yaliji yeswela ni kung'alima nnope. ³⁰ Papopo ŵandu ŵaŵili ŵaoneche aninkukunguluka nawo, nombe ŵandu wo ŵaliji che Elia ni che Musa, ³¹ ŵaŵakopochele ali ni ukulu, uŵaŵechetaga nawo Che Yesu yankati ichiyaakopochele ku Yelusalemu ko kuti agumbalichisye yailembekwe nkati ŵelewo. ³² Che Petulo ni achinjakwe ŵatopelwe ni lugono, nambo paŵajimwiche, ŵauweni ukulu wa Che Yesu ni ŵandu ŵaŵili uŵajimi nawo. ³³ Ŵandu ŵaŵili wo paŵaliji aninkulekangana ni Che Yesu, che Petulo ŵaasalile Che Yesu, “Ambuje, ili yambone

uwe kutama apano! Tutaŵe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni line li che Elia.” Nganaimanyililaga chaŵaŵechetaga cho.

³⁴ Che Petulo paŵaliji aninkuŵecheta yeleyo, liunde lyaichilile ni ŵakulijiganya ŵala ŵajogwepe pakuŵa liunde lyo lyaliji lininkwaichilila.

³⁵ Lyakopochele liloŵe mwiunde mula, lichitiji, “Aju ni Mwanangu junansagwile, mumpilikanichisye.”

³⁶ Palyamasile kupilikanika liloŵe lyo, Che Yesu ŵaoneche ali jika pe. Ŵakulijiganya ŵao ŵamyalele ni nganansalila mundu jwalijose gele moŵa go yankati yele yose iŵaiweni yo.

*Che Yesu akunnama mwanache jwa masoka
(Matayo 17:14-18; Maliko 9:14-27)*

³⁷ Malaŵi jakwe Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵatatu ŵala paŵaliji aninkutuluka mwitumbi, mpingo wekulungwa wa ŵandu ŵaichilile. ³⁸ Mundu jumo mu mpingo mwa ŵandu mula ŵanyanyisye achitiji, “Jwakwiganya, ngunchondelela munkolele chanasa mwanangu ju pakuŵa ali mwanangu jwa jika pe! ³⁹ Nnole lisoka lyakwe likusomoka ni chitema pe likuntenda agumile ni kuntaga njilinjili ni kunkopoka chiulo nkang'wa. Likupunda kunnagasya nnope ni ngalikunneka kwakwepepala. ⁴⁰ Nipele, nachondelele ŵakulijiganya ŵenu kuti akalityosye, nambo nganakombolanga.”

⁴¹ Che Yesu ŵajanjile, “Ŵanyamwe uŵelesi wangali chikulupi, ni ŵakusochela, chindame ni ŵanyamwe ni kumpililila mpaka chaka chi?”

Nipele, Che Yesu wansalile mundu jo kuti, “Munjise nawo apano mwanagwenu jo.”

⁴² Katema jwele mwanache jo paŵaliji aninkwaichilila Che Yesu, lisoka lila lyangwisisye paasi ni kuntaga njilinjili. Nambo Che Yesu ŵalikalipile lisoka lila ni kunnama mwanache ni kwauchisya atatigwe. ⁴³ Ŵandu wose Ŵasimosile nnope kugalola machili gamakulungwa ga Akunungu.

*Che Yesu akuŵecheta sooni yankati chiwa chao
(Matayo 17:22-23; Maliko 9:30-32)*

Ŵandu ŵala paŵaliji nkusimonga yankati yose yaitebile, Che Yesu ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, ⁴⁴ “Ngasinliŵalila chingusaka kuŵecheta ni ŵanyamwe chi, Mwana jwa Mundu chatagwe mmakono ga ŵandu.” ⁴⁵ Nambo ŵanyawo nganagamanyilila malumbo ga maloŵe gaŵaŵechete. Lyele lyaliji lyakusisika kwa ŵanyawo kuti anamanyichisye, nombe ŵanyawo ŵajogwepe kwausya malumbo ga maloŵe go.

*Ŵaani ŵaali ŵakulungwa?
(Matayo 18:1-5; Maliko 9:33-37)*

⁴⁶ Gatyochele makani kwa ŵakulijiganya ŵala gati ŵaani ŵaali ŵakulungwa kupunda achinjakwe. ⁴⁷ Nambo Che Yesu ŵasimanyilile nganisyo sisyaliji mmitima jao nipele ŵanjigele mwanache jwanandi ni ŵanjimiche chiŵandika nawo, ⁴⁸ ŵaasalile, “Mundu jwalijose jwakumpochela aju mwanache jwannandi ju kwa liina lyangu, jwelejo akumbochela une ni jwalijose jwakumbochela une, akumpochela jwelejo jwandumile une. Pakuŵa

jwali jwannandi kupunda wose pasikati jenu, jwelejo ni jwali jwankulungwa.”

Jwanganawa jwammagongo jwenu, jwelejo ali pamo ni wanyamwe
(Maliko 9:38-40)

⁴⁹ Che Yohana waWechete kuti, “Ambuje, tummweni mundu jumo achikoposyaga masoka mu liina lyenu nombe uweji twalinjile kunnekasya ligongo jwelejo nganawa jumo jwetu.” ⁵⁰ Nambo Che Yesu waasalile wanyawo kuti, “Nkannekasya, pakuwa jwalijose jwangankanila wanyamwe, jwelejo ali pamo ni wanyamwe.”

Wasamalia akukananga kumpochela Che Yesu

⁵¹ Nipele, pagawandichile mowa ga Che Yesu kujigalikwa kwinani wasachile kwaula ku Yelusalemu. ⁵² Watumile wantenga walongolele, nombewo wajawile ni kwinjila mu musu umo wa Wasamalia kukuwika chile indu yose kwa ligongo lyao. ⁵³ Nambo wandu wa wele musu wo wakanile kumpochela ligongo waimanyilile kuti wasachile kwaula ku Yelusalemu. ⁵⁴ Katema wakulijiganya wakwe pawaiweni yeleyo, che Yohana ni che Yakobo watite, “Ambuje, ana nkusaka tuwilasye mooto kutyochela kwinani kuti wajonanje wanyawa?”

⁵⁵ Nambo Che Yesu wagalauchile wanyawo ni kwakalipila. ⁵⁶ Che Yesu ni wakulijiganya wao watyosile ni kwaula kunsinda wine.

Wakuwajilwa kuwa wakulijiganya wa Che Yesu
(Matayo 8:19-22)

⁵⁷ Paŵaliji mu ulendo, mundu jumpepe ŵansalile Che Yesu kuti, “Chinankuye kwakulikose kuchinjaule.”

⁵⁸ Che Yesu ŵatite, “Macheto gakwete masomwa ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu nganakola pagona ni kupumulila.”

⁵⁹ Nipele, ŵansalile mundu jwine kuti, “Munguye.”

Nambo jwelejo ŵatite, “Ambuje, muuneche kaje nyaule ngaasiche atati ŵangu.” ⁶⁰ Nambo Che Yesu ŵansalile jwelejo kuti, “Mwaleche ŵawe ŵaasiche ŵawe ŵao, nambo mmwejo njaule nkalalichile ngani ja Umwenye wa Akunnungu.”

⁶¹ Ni mundu jwine ŵansalile Che Yesu kuti, “Ambuje chinankuye, nambo muuneche kaje ngaalanje ŵaali kumusi kwangu ŵala.”

⁶² Nambo Che Yesu ŵajanjile, “Jwalijose jwakamwile lijela ni kotama kulima agalaukaga ni kulola panyuma, jwelejo ngakuŵajilwa mu Umwenye wa Akunnungu.”

10

Che Yesu akwatuma ŵakulijiganya sabini na mbili

¹ Pagamasile gelego, Ambuje ŵaasagwile ŵakulijiganya sabini na mbili. Ni ŵaatumile ŵakulijiganya ŵaŵili ŵaŵili ŵalongolele paujo pao pa misinda jilijose ni kulikose kuŵasachile nsyene kwaula. ² Ŵasalile ŵanyawo kuti, “Magungulo gali gamajinji nambo ŵakugungula ali kanandi. Nipele mwaŵende asyene ngunda kuti ŵatume ŵakugungula mu ngunda mwao. ³ Sambano njaulangane, mmanyilile kuti nguntuma

Wanyamwe mpela mwanangondolo pasikati masogo. ⁴ Ngasinjigala chilolo pane nsaku pane ilatu ine, nkankomasya mundu jwalijose mwitala. ⁵ Mwajinjilaga mu nyuumba jajili jose, mwakomasye yelei kaje, 'Chitendewele chipagwe mu nyuumba ji!' ⁶ Iwaga chapagwe jwakunonyelwa ni chitendewele mwelemo, chitendewele chenu chichitame najo, nambo iwaga ngapagwa jwachitendewele, chitendewele chichimbujile kukwenu sooni. ⁷ Nlonjele pa nyuumba jo nchilyaga ni kung'wa yakumpanga, pakuwa jwakupanganya masengo akuwajilwa mbote. Ngasinsama nyuumba ji kwaula nyuumba jo. ⁸ Mwaikaga mmusi wauli wose ni kumpochela, nyanje yaili yose yakumpa. ⁹ Mwalamye wandu wakulwala waali kweleko, mwasalile, 'Umwene wa Akunnungu uwandichile kukwenu.' ¹⁰ Nambo mwajinjilaga mmusi wauli wose ni akanaga kumpochela, ntyoche, nomwe pankupita mmatala gao nkajileje, ¹¹ 'Atamuno luundu lwa pamusi wenu lwalunyambatile pa sajo syetu, tukumatila wanyamwe kulosya kuti mwachinsyene nsagwile kuukana utenga wa Akunnungu. Nambo, mmanyilile kuti, umwene wa Akunnungu uwandichile.' ¹² Ngunsalila kuti, pa lyuwa lya malamulo magambo ga wandu wa musi wo chigawe gamakulungwa kupunda magambo ga wandu wa ku Sodom.

Misi jangaleka sambu
(Matayo 11:20-24)

¹³ "Ulaje uwe kukwenu, ku Kolasini! Ulaje uwe kukwenu, ku Besaida! Pakuwa, iwaga yakusi-

mosya iyatendekwe kukwenu, ikatendekwe ku Tilo ni ku Sidoni kula, w̃andu w̃a kwele kalakala pe akatemi paliu ali atakwile magunia ni kulitaga liu muntwe kulosya kuti alesile sambu syao. ¹⁴ Nambo pa lyuw̃a lya malamulo magambo genu chigaw̃e gamakulungwa kupunda magambo ga ku Tilo ni ku Sidoni. ¹⁵ Ni mmwejo Kapelenaumu, ana nkuganisa kuti chinlikusye mpaka kwini? Ngwamba chinchituluswa mpaka kwiuto kwa w̃andu w̃awile.”

¹⁶ Nipele Che Yesu w̃apundile kwasalila w̃akulijiganya w̃ao kuti, “Jwakumpilikana w̃anyamwe, akumbilikana une, jwakumpochela w̃anyamwe akumbochela une. Ni jwalijose jwakukana kumbochela une, akwakana w̃andumile une.”

W̃akulijiganya makumi nsano ni gaw̃ili ni w̃aw̃ili akuujanga

¹⁷ Kanyuma w̃akulijiganya sabini w̃ausile achisengwaga, achitiji, “Ambuje, atamuno masoka gatu-jitichisye kwa liina lyenu.”

¹⁸ W̃elewo w̃aasalile w̃anyawo kuti, “Nambweni Shetani yatiteje pakugwa mpela njasi kutyochela kwini. ¹⁹ Elo, nampele ulamusi wa kuliw̃ata majoka ni makoloto ni ulamusi wa pachanya machili gose ga jwammagongo ni ngapagwa chindu chachili chose chakummenga. ²⁰ Nambo nkasechelelele ligongo lyakuti masoka ganjitichisye, nambo nsechelele ligongo lya meena genu galemikwe kwini.”

*Kusangalala kwa Che Yesu
(Matayo 11:25-27; 13:16-17)*

21 Katema kakoko peko, Che Yesu w̄asangalele kwa ulamusi wa Mbumu jwa Akunnungu, w̄atite, “Nguntogolela Atati, Ambuje w̄a kwinani ni chilambo, pakuw̄a mwasisile yelei w̄a lunda ni w̄a umanyilisi ni kwaunukulila w̄anache. Elo, Atati, pakuw̄a yeleyi ni yaitite pakunnonyela.”

22 Nipele w̄atite, “Atati w̄angu ambele une indu yose. Ngapagwa jwakummanyilila Mwana akaw̄e Atati, ni Atati akaw̄e Mwana, ni jwalijose jwakun-saka Mwana akumbunukulila.”

23 Nipele Che Yesu w̄agalauchile w̄akulijiganya w̄ao ni kuw̄echeta nawo kwantemela kuti, “Nkwete upile w̄anyamwe kwakwiwona inkwiwona yi. 24 Ngunsalila kuti w̄akulondola w̄a Akunnungu ni mamwenye w̄asachile kwiwona inkwiwona w̄anyamwe nambo nganaiwona ni kupilikana inkwipilikana w̄anyamwe, nambo nganaipikana.”

Chitagu cha Msamalia jwambone

25 Kanyuma, jwakwiganya Malajisyo jumo w̄ajimi ni kwausya Che Yesu kwa kwalinga achitiji, “Jwakwiganya, ana ndende chichi pakuti ngole umi wa mow̄a gose pangali mbesi?”

26 Che Yesu w̄ambusisye kuti, “Ana ilembechekwe chichi mu Malajisyo che Musa? Ana nkusyoma chichi mwelemo?”

27 W̄ajanjile, “Mwanonyele Ambuje Akunnungu w̄enu ni ntima wenu wose ni uumi wenu wose ni machili genu gose ni umanyilisi wenu wose ni njenu mpela mwasyene.”

28 Che Yesu w̄ansalile, “Njanjile uchenene! Nten-deje yeleyo, nomwe chinkole umi.”

²⁹ Nambo wêlewo, wâsachile kuliwâlanjila kuti akuchimanyilila chakuusya cho, wâusisye Che Yesu, “Ana njangu jo ni wâani?”

³⁰ Che Yesu wâjanjile, “Jwapali mundu jumo jwawâumilaga ku Yelusalemu kutuluchila ku Yeliko. Pawâlijiji mwitala, wâsimene wâchiswamba ni wâmbusile iwalo yakwe ni kumputa ni wâtyosile ni kunneka achiwândichilaga kuwa. ³¹ Pangalolela, jwambopesi jumo wâlijiji nkupita mulamula mwitala mula, nambo pawâmbweni ni wâsepwiche pambali ni kwaula. ³² Iyoyo peyo, Mlawi jumo pawâiche pelepo wâmbweni, ni wâsepwiche pambali ni kwaula. ³³ Nambo Msamalia jumo juwâlijiji muulendo wâiche pepala pawâlijiji mundu jula, nombe pawâmbweni wâmbonele chanasa. ³⁴ Nipele, wânjaulile, wâgajosisye mawânga gao kwa mauta ni divai ni kugatawâ mawânga, pawâmasile kutenda yeleyo wânjigele pa chinyama chakwe, ni wânjawisye kukwalwasya mu nyuumba ja achalendo. ³⁵ Malawi jakwe wâtyosisye lupia siwili sya mbiya, wâmpole jwakujigosa nyuumba jila ni wânsalile kuti, ‘Munlwasye mundu ju ni chachili chose chachichipunde kwa jweleju, chinjilipila une pachimuje.’ ”

³⁶ Che Yesu wâusisye, “Mwa wêle wâtatatu wo, wâani wâlosisye kuti ali njakwe mundu juwâputikwe ni wâchiswamba?” ³⁷ Jwakwiganya Malajisyo jula wâjanjile, “Jwejula juwânkolele chanasa jula.”

Che Yesu wânsalile, “Njaule nkatende iyoyo peyo.”

Che Yesu akwajimajimila che Masa ni che Maliamu

³⁸ Che Yesu ni wâkulijiganya wâo pa wâliji muulendo, wâiche kunsinda umo ni jwankongwe jumo liina lyao che Masa wâmpochele kumangwao. ³⁹ Che Masa wâliji ni mpwakwe liina lyao che Maliamu, jweleju watemi chiwândi ni Ambuje Che Yesu achipikanilaga majiganyo gao. ⁴⁰ Nambo che Masa wâliji nkuchenjeuka ni masengo gamajinji. Nipele wâjaulile Che Yesu kukwasalila achi-tiji, “Ambuje, ana ngankulola kuti apwanga anesile une mbanganye masengo jika? Mwasalile aiche kukungamusya.”

⁴¹ Nambo Ambuje wâjanjile kuti, “Che Masa, che Masa, nkuchenjeuka ni kulisausya ni yejinji. ⁴² Nambo chipali chindu chimo pe chachikusachikwa. Che Maliamu asagwile liunjili lyambone ni sooni ngapagwa mundu juchachityosye kukwakwe.”

11

Che Yesu akwiganya yakuti pakupopela (Matayo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Lyu wâ limo, Che Yesu wâliji nkupopela peuto pamo, pa wâmasile, jumo jwa wâkulijiganya wâo wâtite, “Ambuje, ntujiganye kupopela, kwati mpela che Yohana Wâkubatisya iwâtite pakwajiganya wâkulijiganya wâo.”

² Che Yesu wâasalile, “Pankupopela, njileje yelei, ‘Atati,
Liina lyenu lijnichilwe,
Umwenye wenu uiche.

³ Ntupe chakulya chetu cha lyu wâ ni lyu wâ.

⁴ Ntulechelesye sambu syetu,

pakuwâ uweji nombe tukwalechelesya wose
wâkutulewela.

Ni sooni nkatujinjisya nkulinjikwa.’ ”

⁵ Ni Che Yesu wâasalile kuti, “Tujile jumo jwenu akwete ambusanga ni anjaulilaga pasikati chilo ni kunsalila, ‘Ambusanga, mungongosye mikate jitatu none chinambuchisye, ⁶ pakuwâ ambusanga wangu ali mu ulendo, asepuchile kumusi none nganingola chakwapa.’ ⁷ Nganichisye kuti ambusanga wenu akanjanjile ali nkati, ‘Nkaasausya une! Pakuwâ masile kuugala nnango. Une ni achiwanangu tugonile ni ngangukombola kwimuka ni kumpa!’ ⁸ Isyene ngunsalila kuti, ngaajimuka ni kwapa atamuno ali ambusanga gwao pe, nambo ligongo lya mundu jo ichajile pakupunda kwachondelela, chajimuche ni kwapa chachili chose chakuchisaka.

⁹ “Nipele none ngunsalila yakuti, mmende ni wanyamwe chimpegwe, nsose ni wanyamwe chinnyiwone, mpoposye ni wanyamwe chachimbugulila nnango. ¹⁰ Pakuwâ jwalijose jwakuwenda akupegwa ni jwokusosa akupata ni jwakupoposya, nnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. ¹¹ Ana, atati chi mwa wanyamwe, mwanache awendaga somba, chachiapa lijoka kuleka kwapa somba? ¹² Pane wawendaga lindanda, ana chachapa likoloto? ¹³ Chisau wanyamwe wangalumbana, nkumanyilila kwapa achiwana wenu indu yambone, isyene Atati wenu wa kwinani chiwape Mbumu jwa Akunnungu awala wakwawenda.”

*Che Yesu ni Belesebuli
(Matayo 12:22-30; Maliko 3:20-27)*

¹⁴ Lyuŵa limo Che Yesu ŵaliji nkukoposya lisoka lilyantendekenye mundu anaŵechete. Pilyakopweche lisoka lyo, jwangaŵecheta jo, ŵakombwele kuŵecheta, ni mpingo wa ŵandu ŵasimosile. ¹⁵ Nambo ŵane mwa ŵelewo ŵatite, “Akugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli, jwankulu jwa masoka.”

¹⁶ Ni ŵane ŵalinjile kwakwaŵenda ŵalosye chimanyisyo chakuti ulamusi wao utyochele kwinani. ¹⁷ Nambo Che Yesu, achimanyililaga ng'anisyo syao ni ŵaasalile ŵanyawo, “Ŵandu ŵa umwenye wauliwose aputanaga achinsyene pe wele umwenye wo chiugwe ni ŵandu wa nyuumba jajili jose ŵaputanaga achinsyene pe ŵandu ŵa nyuumba jo chajonasiche. ¹⁸ Nipele iŵaga Shetani akulikanila nsyene, umwenye wakwe chiulame? Nguti yeleyi pakuŵa ŵanyamwe nkuumecheta kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli. ¹⁹ Ŵakulijiganya ŵenu nombe akugakoposya masoka mpela inguti kupanganya une, iŵele uli menema musalile kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Belesebuli? Nipele ŵanyawo ni utachinnamula ŵanyamwe. ²⁰ Nambo iŵaga ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Akunnungu, nipele nnyimanyilile kuti Umwenye wa Akunnungu umasile kwika kukwenu.

²¹ “Mundu jwali ni machili pakulindilila nyuumba jakwe ni yakumenyanila yakwe, ipanje yakwe yose chigosekwe. ²² Nambo aikaga jŵapundile machili ni kumputa,

jwelejo akunsumula yakumenyanila yose iyaikulupililaga yo ni kuigaŵanya iŵasumwile.

²³ “Mundu jwalijose jwanganawa pamo ni une, akunganila ni mundu jwalijose jwangakusakulila pamo ni une, jwelejo akupwilinganya.

*Kuujiila kwa Lisoka
(Matayo 12:43-45)*

²⁴ “Lisoka lyankopokaga mundu likusyungula syungula mwipululu mwangali meesi lichisosaga pakupumulila. Palikulepela likuti, ‘Chimujile ku nyumba jangu kungopochela kula.’

²⁵ Palikuujiila, akujisimana nyumba jila jili jepyajile ni mwekotopasye. ²⁶ Nipele likwaula kukugajigala masoka gane saba gakusakala kupunda ŵelewo, gose gakwaula kukunjinjila mundu jula. Kumbesi kwakwe mundu jo akuŵa jwakusakala kupunda iŵaliji kundanda.”

Kusangalala kusyene

²⁷ Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta gelego, jumo jwa achakongwe jwa mumpingo mwa ŵandu mula, ŵanyanyisye liloŵe achitiji, “Jwana upile jwankongwe jwambeleche ni kunjonjesya jo!”

²⁸ Nambo Che Yesu ŵaŵechete, “Nambo ŵana upile wakupunda ŵakulipilikanichisya liloŵe lya Akunnungu ni kwitichisya.”

*Uŵelesi wakusakala ukusaka chimanyisyo
(Matayo 12:38-42)*

²⁹ Nipele, mpingo wa ŵandu paŵaliji nkoon-jecheka, Che Yesu ŵatandite kusala, “Uŵelesi wu uli uŵelesi wa kusakala. Ukusaka chimanyisyo, nambo ngaupewa chimanyisyo chachili chose

ikaŵe chimanyisyo chi che Yona chila. ³⁰ Mpela che Yona iŵaliji chimanyisyo cha ŵandu wa ku Ninawi ni iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachiŵa chimanyisyo kwa uŵelesi wu. ³¹ Iyoyo peyo pa lyuŵa lyakulamulila Mwenye jwankongwe jwa ku Sheba chakopochele pamo ni ŵandu wa uŵelesi wu, nombewo chachisala kuti uŵelesi wu wanamagambo. Pakuŵa ŵelewo ŵaumile kwakutalichila, ŵaiche kukugapikanila maloŵe gambone ga lunda ga mwenye che Selemani, nambo pelepa apali jwankulu kupunda mwenye che Selemani. ³² Ŵandu ŵa ku Ninawi chakopochele pa lyuŵa lya malamulo lyo pamo ni ŵandu ŵa uŵelesi wu, nombewo chachisala kuti uŵelesi wu wanamagambo. Pakuŵa ŵandu ŵa ku Ninawi ŵalesile sambu ligongo lya kulalichilwa utenga wa Akunnungu ni che Yona, nambo pelepa kwana jwankulu kwapunda che Yona.

Lulanga lwa chiilu
(Matayo 5:15; 6:22-23)

³³ “Ngapagwa mundu jwakupamba lumuli ni kulusisa pane kuluunichila ni lulo nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli, kuti ŵakwinjila mwelemo akombole kulola lilanguka lyakwe. ³⁴ Lumuli lwa chiilu chenu luli liso lyenu, lyaŵaga lyansima, chiilu chenu chose chichiŵe mu lilanguka, nambo lyaŵaga ngaŵa lyansima, nombe chiilu chenu chichiŵe muchipi. ³⁵ Nililolechesye yambone kuti lilanguka lyalili nkati mwenu likaika kugalauka kuŵa chipi. ³⁶ Nipele, iŵaga chiilu chenu chose chaŵaga ni lilanguka, pangali chiŵalo chachichiŵe pa

chipi, chiilu cho chiching'alime yambone mpela lumuli lwalukuti pakunlanguchisya ni lilanguka lyakwe.”

Che Yesu akwaŵecheta Mafalisayo ni ŵakwiganya Malajisyo

(Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40)

³⁷ Che Yesu paŵamasile kusala yeleyo, Mfalisayo jumo ŵaalaliche kumangwao kuti akalye nawo chakulya, nombewo ŵajinjile ni kutama kulya. ³⁸ Nambo Mfalisayo jo ŵansimosile Che Yesu kwawona alinkutama panganaŵa kaje chikanaŵe chakulya. ³⁹ Pele Ambuje ŵansalile, “Ŵanyamwe Mafalisayo, nkosya ngao ni mbale kwa paasa, nambo nkati mwenu ngumbele chigongomalo ni ungalimate. ⁴⁰ Ŵakuloŵela ŵanyamwe! Ana, ngaŵa Akunnungu ŵaŵapanganyisye paasa ni ŵaŵapanganyisye nkati mo? ⁴¹ Nambo mwapeje ŵandu ŵakulaga indu yaili nkati ngao ni mbale ni indu ine yose chiiŵe yambone kukwenu.

⁴² “Nambo ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe Mafalisayo, pakuŵa nkwausya liunjili lya kumi namose pachanya masamba ga kununjila ga mimela gakunonyesya chakulya ni mchicha ni masamba gane gane ni kuleka kwapanganyichisya ŵandu yaikuŵajilwa ni kwanonyela Akunnungu. Mwaŵajilwe kukamulisya yaandanda yo pangaliŵalila yaaŵili yo.

⁴³ “Nambo ulaje uŵe kukwenu, ŵanyamwe Mafalisayo, pakuŵa ikunnonyela kutama mmbujo mu itengu ya achakulungwa mu

mmajumba ga kupopelela ni kunkomasya kwa kuchimbichisya paŵachingangene ŵandu. ⁴⁴ Ulaje uŵe kukwenu, pakuŵa nkulandana ni malembe gangali chilosyo, ŵandu akupita pachanya pakwe, pangaimanyilila.”

⁴⁵ Jumo jwa ŵamalamulo ŵajanjile, “Jwakwiganya, pankusala yelei ngati nkutujalusya nowe ŵakwe.”

⁴⁶ Che Yesu ŵajanjile, “Ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe ŵakwiganya Malajisyo, pakuŵa nkwatwika ŵandu misigo jakutopela jangatwichilika ni mwachinsyene ngankujongola namose chala kwakamusya. ⁴⁷ Ulaje uŵe kukwenu, pakuŵa nkugumba malembe ga ŵakulondola ŵa Akunnungu, ŵaŵaulajikwe ni achambuje ŵenu. ⁴⁸ Iyoyo peyo ŵanyamwe nkuŵalanga ni kwitichisya masengo ga achambuje ŵenu pakuŵa ŵelewo ŵauleje ŵakulondola ŵa Akunnungu ni ŵanyamwe nkugumba malembe gao. ⁴⁹ Ni kwaligongo lyo, lunda lwa Akunnungu lwatite, ‘Chinampe ŵakulondola ŵa Akunnungu ni achinduna, nambo ŵane mwa ŵanyawo chachaulaga ni ŵane ŵao chachalagasya.’ ⁵⁰ Nipele uŵelesi uu chiuchilagaswa kwaligongo lya chiwa cha ŵakulondola ŵa Akunnungu ŵana wose ŵaŵaulegwe chitandile kupagwa chilambo, ⁵¹ chitandile kuulagwa ku che Habili kwichila che Sakalia, juŵaulegwe pasikati ja chilisa ni Nyuumba ja Akunnungu. Eloo, ngunsalila kuti, au uŵelesi uu chiuchilagaswa kwa yele isambo yo.

⁵² “Ulaje uŵe kukwenu ŵanyamwe ŵakwiganya Malajisyo pakuŵa njigele chiugulilo cha nnango wa umanyilisi ni mwachinsyene nganinjijila ni

ŵaŵajinjilaga mwelemo mwalekasisye kuti akajinjila.”

⁵³ Che Yesu ŵatyosile mwelemo, chitandile pelepo ŵakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo ŵatandite kwachima kwannope ni kwausya mausyo gamajinji. ⁵⁴ Ŵasakaga ŵatanjisye kwa maloŵe gao.

12

Kwamuka nkati ulamba (Matayo 10:26-27)

¹ Katema kakoko ŵasongangene ŵandu ŵajinji mpaka kuliŵatana, Che Yesu ŵatandite kwasalila kaje ŵakulijiganya ŵao kuti, “Nlisepusye ni chilungo cha Mafalisayo, chachili cha ulamba. ² Ngachipagwa chachiunichikwe chingachiunukukwa ni chachisisikwe chingachimanyika. ³ Lyele ligongo lyo chachili chose chimwaŵechete pa chipi, ŵandu chapikane pa lilanguka ni chimwasongonaga pa chisyepela, muchumba cheugalikwe, chichijenele muchilambo chose.

Ŵakusachilwa kwajogopa (Matayo 10:28-31)

⁴ “Ngunsalila ŵanyamwe achambusanga ŵangu kuti ngasimwajogopa ŵelewo ŵakuchiulaga chiilu nambo ngapagwa chakupunda chakuchikombola kuchipanganya. ⁵ Nambo chinannosye ŵakusachilwa kwajogopa, mwajogope Akunnungu pakuŵa amalaga kuulaga akwete ulamusi wakumponya ku jehanamu. Eloo, mwajogope ŵelewo.

6 “Ana ngati ikumanyika kuti ijojolo nsano ikusumichikwa kwa ndalama jajinandi nnope? Nambo ngapagwa chijuni chakuliŵalichikwa ni Akunnungu namuno chimo. 7 Atamuno umbo sya mitwe jenu Akunnungu akusimanyilila sili silingwa. Ngasinjogopa, ŵanyamwe ndi ŵakutopela kwannope kupunda ijojolo yejinji!

*Kwajitichisya ni kwakana Kilisito
(Matayo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

8 “Ngunsalila isyene, jwalijose jwakunyitichisya une pa ŵandu kuti jwele ali jwangune, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachinjitichisya jwelejo mm-bujo mwa achikatumetume ŵa kwinani ŵa Akunnungu. 9 Nambo, jwalijose jwakungana une pa ŵandu, nombejo chakanikwe mm-bujo mwa achikatumetume ŵa kwinani ŵa Akunnungu.

10 “Mundu jwalijose jwakwaŵechetela yangalumbana Mwana jwa Mundu chalecheleswe, nambo juchannyelusye Mbumu jwa Akunnungu, ngalecheleswa ng'oo.

11 “Pachachinjigala kwa machili mmajumba ga kupopelela pane mm-bujo mwa mamwenye ni ŵakulamula kuti nlamulikwe, nkapwelela kuti chinjanje chichi pane ichimmechete.

12 Pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu chanjiganye chakuŵecheta katema kakoko.”

Chitagu cha jwachipanje jwakuloŵela

13 Mundu jumo mumpingo wa ŵandu mula, ŵansalile Che Yesu kuti, “Jwakwiganya, mwasalile akulu ŵangu tusapulane ipanje yatulechele atati ŵetu.”

14 Che Yesu wajanjile, “Ambusanga, ana wani wamisile une kuwa jwakulamula pasikati jenu pane jwakunga wanyichisya ipanje yenu?”

15 Nipele wasalile wose kuti, “Nlisepusye ni tama ja indu yejinji pakuwa umi wa mundu nganiupagwa mu winji wa indu yakwete.”

16 Nipele watanjile chitagu chanti, “Kwaliji ni jwachipanje jumo juwaliji ni ngunda uwasogwele nnope. 17 Jwachipanje jo waganisye muntima mwakwe achitiji, ‘Chindende uli pakuwa une nganingola pakugosela magowolo gangu?’

18 Watite ‘Chindende yelei, chingagumule ngokwe syangu ni kuta wa jajikulungwa nnope. Mwelemo chinga wiche magowolo gangu gose ga ngano ni ipanje yangu.’ 19 Pelepo chinalisalile nansyene, ‘Sambano nkwete ipanje yejinji imwaligosele kwa yaka yejinji, mpumule, ndye ni kung’wa ni kusengwa!’ 20 Nambo Akunnungu wasalile, ‘Mmwejo Jwakulowela, achi chilo chino umi wenu chiujigalikwe ni yose indigosele ana chiiwe ya wani?’ ”

21 Che Yesu wamalichisye kuwecheta, “Yele ni yaili kwa mundu jwakuligosela ipanje yejinji, nambo paujo pa Akunnungu ngakuwalanjikwa kuti akwete chindu.”

*Nlajilile kaje Umwenye wa Akunnungu
(Matayo 6:25-34)*

22 Nipele Che Yesu wasalile wakulijiganya wao, “Kwaligongo lyo ngunsalila, ngasinlilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi amuno kwa ligongo lya ilu yenu kuti chimmwale chichi. 23 Pakuwa umi upundile kwa yakulya ni

chiilu chipundile kwa iwalo. ²⁴ Ngalole makungulu, ngagakupanda namose kugungula, nganigakola ngokwe namose magulu nambo Akunnungu akugalisya. Ni wanyamwe ndi wakutopela kugapunda makungulu! ²⁵ Nipele, wani mwa wanyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjechesya namose lyuwa limo mmo wa ga umi wakwe? ²⁶ Nipele, iwaga ngankukombola kuchitenda chachinandi mpela chelecho, ligongo chi nkuchenjeuchila ine yo? ²⁷ Nnole uluwa umele wakwe. Ngaukupanganya masengo, atamuno ngaukuliluchila iwalo. Nambo ngunsalila kuti namose mwenye che Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela limo lya uluwa wo. ²⁸ Nipele iwaga Akunnungu akulitakusya yeleyo lisamba lya mwitinji lyalikumela lelo ni mala wi likupatuka ni kwasikwa pa mooto, ana ngati chantakusye kwakupunda wanyamwe wandi ni chikulupi chamwana?

²⁹ “Nipele, ngasinlajila ichinlye atamuno iching'we namose ngasimma ni lipamba. ³⁰ Pakuwa yose yo ikuchenjeuchilwa ni wandu wangakulupilila wa ilambo ine ya pachilambo pano. Nambo mwanya Atati wenu akumanyilila kuti nkuilajila yele indu. ³¹ Nipele nsoseje kaje Umwenye wa Akunnungu ni indu ine chijonjechekwe kukwenu.

*Mbiko kwini
(Matayo 6:19-21)*

³² “Ngasinjogopa, wanyamwe mpingo wenondi! Pakuwa Atati wenu yanonyele kumpa Umwenye wao. ³³ Nsumisye inkwete nkaape wandu wakulaga

mbiya syo. Nlipanganyichisye ilolo yangawisala ni kuligosela mbiko jangapunguka ni jangamala kwini. Kwanga wandichila wa wiyi atamuno konasika ni idudu. ³⁴ Pakuwa pajili mbiko jenu, pele ntima wenu ni pachiuwe.

Achikapolo wakulolela

³⁵ “Nliwiche chile kwakutumichila ni kuleka imulichilo yenu ininkukolela. ³⁶ Mbe mpela achikapolo wakwalindilila ambuje wao kutyochema kuulombela kuti pakupoposya waugulile nnango kwachitema. ³⁷ Wana upile wele achikapolo wachachasimana ali meeso pachauje Ambuje wao! Isyene ngunsalila kuti ambuje wo chawe chile kwatumichila, chiwatiche pakulila ni kwatumichila. ³⁸ Iwaga chauje pasikati chilo pane atamuno kuninkucha ni kwasimana ali meeso, wana upile achikapolo wo. ³⁹ Nambo mmanyilileje kuti iwaga nsyene nyumba akakamanyilile katema chi chaiche jwa wiyi, akaliji meeso, ngakajileche nyumba jakwe jininkugumulikwa. ⁴⁰ Wanyamwe nombe nliwiche chile, pakuwa Mwana jwa Mundu akwika katema kangankulolela.”

Kapolo jwakukulupilichika ni jwagakukulupilichika
(Matayo 24:45-51)

⁴¹ Che Petulo wasisye Che Yesu kuti, “Ambuje, ana chitagu chi chikutugamba uweji pe pane wandu wose?”

⁴² Ambuje wajanjile, “Ana kapolo jwakwimilila chi jwali jwakukulupilichika ni jwalunda, jwawichikwe ni ambujegwe kwajimilila achikapolo wao kuti waga wanyichisye yakulya

pa katema kakusachilwa? ⁴³ Jwana upile kapolo juchasimanikwe ni ambujegwe ali nkupanganya yele katema pachauje. ⁴⁴ Isyene ngunsalila kuti ambujegwe chambiche kapolojo kwimilila ipanje yakwe yose. ⁴⁵ Nambo, jwakutumichila ajilaga muntima mwakwe kuti, ambuje wangu akukaŵa kuuja ni kutanda kwaputa achikapolo achinjakwe achalume pane achakongwe ni kulya ni kung'wa ni kukolelwa, ⁴⁶ ambujegwe kapolo jula chauje pa lyuŵa lyangalilolela ni katema kangakukamanyilila chiŵakatanye ipande ipande ni kwaŵika liunjili limo ni wangukukulupilila.

⁴⁷ “Ni kapolo jwakumanyilila chakuchisaka ambujegwe, nambo ngakuliŵika chile kwa kupanganya yakusachilwa kupanganya ni ambujegwe, chaputikwe kwa nnope. ⁴⁸ Nambo jwangakuimanyilila indu yakuisaka ambujegwe nombe akupanganya indu yaikuŵajilwa kulagaswa chaputikwe kwakanandi. Pakuŵa jwalijose juchapegwe yejinji chasachilwe kutyosya yejinji ni jwalijose jwapegwile kamulila yejinji chasachilwe kuusya yejinji nnope.

*Che Yesu aiche kupeleka utinda
(Matayo 10:34-36)*

⁴⁹ “Nyiche kukukolesya mooto pachilambo, none ngasachile nnope kuulola uli ukolele!
⁵⁰ Nambo ngwete ubatiso wa masausyo gangusachilwa nagakole, nguŵijikanywa nnope mpaka masausyo ga ubatiso wo pachigamale.
⁵¹ Ana nkuganisa kuti nyiche nacho chitendewele pachilambo pano? Ngunsalila, ngwamba, nambo nyiche kukuntindanya.

⁵² Kutandila sambano, w̄andu nsano w̄a uwelesi umo chatindigane, w̄andu w̄atatu chaputane ni w̄andu w̄aw̄ili ni w̄andu w̄aw̄ili chaputane ni w̄andu w̄atatu. ⁵³ Atati chatindane ni mwanagwao nombe mwanache chatindane ni atatigwe, achikulu chatindane ni mwanagwe mwali nombe mwali chatindane ni achikulugwe, jwankongwe chatindane ni akwegwao nombe w̄elewo chatindane ni nkwegwao.”

Kumanyilila katema
(Matayo 16:2-3)

⁵⁴ Che Yesu w̄ajisalile sooni mipingo ja w̄andu kuti, “Pankugawona maunde ganinkutyochela kulikutiw̄ilila lyuwa, papopo ni nkuti lelo chijinye ula ni jikunya. ⁵⁵ Pajikupuga mbungo kutyochela kulujenda nkuti, ‘Lyuwa chiliw̄ale lelo’ ni iyoyo peyo ikutyochela. ⁵⁶ W̄anyamwe w̄a ulamba, nkukombola kulondola iichiwe lelo kwakulola chilambo ni kwinani kwachichi nipele nkulepela kugamanyilila malumbo gakatemaka?

Njilane ni w̄ammagongo w̄enu
(Matayo 5:25-26)

⁵⁷ “Soonni kwachichi ngankulilamulila mwachimisyene chachili chambone chakuchipanganya? ⁵⁸ Pakuwa ikaliji yambone ntende yaili yose kwilana nawo jwammagongo nli mwitala. Iwaga ngawa yeleyo chanjausye kwa jwakulamula nombejo chanjausye kwa jwangondo nombejo champonye mu nyuumba jakutawilwa. ⁵⁹ Ngunsalila isyene kuti ngantyoka mwelemo mpaka pachimmalisye kulipa mbiya ja mbesi.”

13

Nneche sambi syenu ikaŵe yele chimwe

¹ Katema kakoko ŵaiche ŵandu ŵampepe ni ŵaasalile Che Yesu ngani sya ŵandu ŵa ku Galilaya ŵaŵaulegwe ni che Pilato paŵaliji nkusikita inyama yao ya mbopesi ni miasi jao jawanganyiche ni mbopesi jao. ² Che Yesu ŵajanjile kuti, “Pakuŵa Ŵagalilaya ŵala ŵaulajikwe kwanti yele, nkugan- isya ŵaliji ŵakuleŵa kwapunda Ŵagalilaya ŵane wose? ³ Isyene ngunsalila kuti ngaŵa yele, nambo iŵaga nganneka sambi syenu ŵanyamwe nombe chinjonasiche. ⁴ Iyoyo peyo ana nkuganichisya kuti ŵandu kumi na nane ŵala, ŵaŵagwililwe ni nyumba jeleu ku Siloamu kula ni kuwa ŵaliji ŵakuleŵa kupunda ŵane wose ŵakutama ku Yelusalemu? ⁵ Ngunsalila kuti ngaŵa, nambo ŵanyamwe nombe iŵaga nganneka sambi syenu, ŵanyamwe nombe chinjonasiche.”

Chitagu cha chitela cha tini changasogola

⁶ Nipele, Che Yesu ŵatanjile chitagu chi, “Paliji ni mundu jumpepe juŵaliji ni chitela chachikuŵilanjikwa cha ntini chichapandikwe mu ngunda wa Misabibu. Mundu jo ŵajawile kukusosa isogosi yakwe nambo nganachisimana chindu. ⁷ Nipele, mundu jo ŵansalile jwakuugosa ngunda wo kuti, ‘Mpilikane! Une iicheje yaka itatu yi kukusosa isogosi ya chitela cha ntini chi, nambo nachisimene changasogola. Nchigwisye! Pakuŵa chikumala chajila pangali chindu?’ ⁸ Nambo ŵelewo ŵajanjile kuti, ‘Ambuje, tuchileche kaje namyaka chingachisyunguchisye lisimbo

ni kutaga chajila. ⁹ Iwaga chichisogole isogosi chaka chachikwika chi, yambone, nambo iwaga ngachisogola chinchigwisye.’ ”

Che Yesu akunnanya jwankongwe juwaliji ni lisoka pa Lyuwa lya Kupumulila

¹⁰ Pa Lyuwa lya Kupumulila limo, Che Yesu waliji nkwiganya mu nyumba ja kupopelela.

¹¹ Ni sooni paliji ni jwankongwe jwakulwala papopo pepo juwakamwilwe ni lisoka kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ngongo wakwe wapindiche ni nganakombolaga kulijongola uchenene ng'oo.

¹² Che Yesu pawambweni jwankongwe jo wambilasile ni wansalile, “Jwankongwe, nlecheleswe, ulwele wenu ulamile!”

¹³ Wansajichile makono gao ni papopo wajongweche ni kutanda kwakusya Akunnungu.

¹⁴ Nambo jwankulungwa jwa nyumba jakupopelela watumbile ligongo Che Yesu wannamisye jwankongwe jo pa Lyuwa lya Kupumulila, nipele wausalile mpingo wa wandu ula kuti, “Gapali mowa nsano ni limo gakwawajila wandu kupanganya masengo. Kwa gele mowa njise kukulamwa ilwele yenu nambo ngawa Lyuwa lya Kupumulila!”

¹⁵ Pelepo Ambuje wajanjile, “Waulamba wanyamwe! Ana waani pasikati jenu jwangakujiugulila ng'ombe jakwe pane mbunda jakwe mulichinga ni kujilongosya kukung'wa meesi atamuno lili Lyuwa lya Kupumulila?”

¹⁶ Sambano, jwankongwe ju, uwelesi u che Iblahimu, juwatawikwe ni Shetani kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ana ngaikusachilwa

kunnamya jwankongwe ju namuno lili Lyuwa lya Kupumulila?” ¹⁷ Paamasile kuwecheta gelego, wamakani wao wose yatesile soni nambo wandu wane wose wasengwile kwaligongo lya indu yose yakusimosya iwaipangenyeye.

*Chitagu cha mbeju jamwana ja halidali
(Matayo 13:31-32; Maliko 4:30-32)*

¹⁸ Nipele Che Yesu wausisye kuti, “Ana Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni chichi? Chinaulandanye ni chichi? ¹⁹ Ukulandana ni mbeju jamwana ja chitela chachikuwilanjikwa haladali jiwajigele mundu jumo ni kujipanda mungunda mwakwe. Jamesile ni chaliji chitela chachikulungwa ni ijuni yatawile isusi mu nyambi syakwe.”

*Chitagu cha chilungo
(Matayo 13:33)*

²⁰ Che Yesu wausisye sooni, “Ana Umwenye wa Akunnungu chinaulandanye ni chichi? ²¹ Ukulandana ni chilungo chiwachijigele jwankongwe jumo ni kuwanganya pamo ni utandi wejinji, nipele utandi wose waumwiche.”

*Nnango wakunyilila
(Matayo 7:13-14,21-23)*

²² Che Yesu wajendelechele ni ulendo wao wa ku Yelusalemu akuno achajiganyaga wandu mmisi ni mmisinda. ²³ Mundu jumo wambusisye Che Yesu kuti, “Ana Ambuje, nganatupa wandu wachakulupuswe?”

Che Yesu wajanjile kuti, ²⁴ “Nlimbile kwinjila kwa kupitila nnango wakunyilila pakuwa

ngunsalila kuti, wâjinji chalinje kwinjila mwelemo, nambo chalepele. ²⁵ Chikaiche katema ka nsyene nyuumba pachajimuche ni kuugala nnango. Wanyamwe chinjime pasa ni kutanda kupoposya nchitiji, 'Ambuje, ntuugulile nnango.' Nambo welewo chachijanga kuti, 'Ngangumanyilila namose ngangukumanyilila kuntyochele.' ²⁶ Pelepo chintande kwasalila, 'Uwe ni wewala utwalile ni kung'wa pampepe nomwe, nomwe mwajiganyisye mmisi jetu.' ²⁷ Nambo welewo chaachiti, 'Ngangumanyilila namose kuntyochele, ntyoche mmbujo mwangu wanyamwe wose wankupanganya yaigongomalo.' ²⁸ Nipele kweleko chikupagwe ni kulila ni kuchilimya meeno, pachinchawona che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo ni wakulondola wa Akunnungu wose ali mu Umwenye wa Akunnungu nambo mwachinsyene nkanikwe kwinjila. ²⁹ Wandu chaiche kutyochela mumbali mose mwa chilambo ni kutama kulya mu Umwenye wa Akunnungu. ³⁰ Elo, kwana wane waali wambesi chaawe wandanda ni wane waali wandanda chaawe wambesi."

*Che Yesu akuulilila musu wa Yelusalemu
(Matayo 23:37-39)*

³¹ Katema kakoko Mafalisayo wampepe wajaulile Che Yesu ni waasalile kuti, "Ntyoche pelepa njaule kwine, pakuwa mwenye che Helode akusaka kumbulaga." ³² Che Yesu wajanjile, "Njaule nkalisalile lyele licheto kuti, 'Nnole, lelo ni malaawi ngugakoposya masoka ni kwalamya wakulwala ni ntondo chimalichisye masengo gangu.'

³³ Nambo ikuumajila kwaula ulendo wangu lelo ni malaŵi ni ntondo, pakuŵa ngaikomboleka kuti jwakulondola jwa Akunnungu aulajikwe kwine ikaŵe ku Yelusalemu.

³⁴ “Ugwe Yelusalemu! Yelusalemu! Nkwaulaga ŵakulondola ŵa Akunnungu ni kwaputa maganga ŵaŵatumikwe kukwenu ŵala. Ana kalingwa nasachile kwakumbikanya ŵanache ŵenu pamo, mpela nguku ijikuti pakwautamila ŵanache ŵakwe nambo mwanya nganinsaka. ³⁵ Nnole! Mwanya chachinnechela musu wenu. Nipele ngunsalila kuti ngamumona une mpaka kele katema pachinchiti, ‘Akole upile ŵelewo ŵakwika mu liina lya Ambuje.’ ”

14

Che Yesu akunnanya jwakuimbangana chiilu

¹ Lyuŵa lya Kupumulila limo, Che Yesu ŵajawile kukulya chakulya mu nyumba ja jumo jwa achakulu ŵa Mafalisayo ni ŵandu ŵaŵaliji pelepo ŵaliji nkwalolechesya. ² Ni mmbujo mwa Che Yesu paliji ni mundu jumo juŵaliji ni chilwele cha kuimbangana chiilu. ³ Nipele Che Yesu ŵausisye ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni Mafalisayo kuti, “Ana Malajisyo gakutusaka kunnanya mundu pa Lyuŵa lya Kupumulila pane ngwamba?”

⁴ Nambo ŵanyawo ŵamyalele. Che Yesu ŵankamwile jwakulwala jo ni kunnanya ni ŵannesile ajaule. ⁵ Nipele ŵaasalile ŵanyawo, “Ana jwapi jwa ŵanyamwe iŵaga mwanagwe pane ng'ombe jakwe jagwililaga mu chisima

ngakujityosya papopo atamuno liwêje Lyuwa lya Kupumulila?”

⁶ Nambo wanyawo walepele kwanga.

Undu ni ungalikanganichila

⁷ Che Yesu waweni uwanjanjikwe wala yatiteje pakulisagulila pakutama pakuchimbichikwa, nipele waajigenye kwa chitagu chi, ⁸ “Iwaga chammilanje mundu kuchindimba cha ulombela, nkatama mmbujo pakuchimbichikwa, panepa apali jwanjanjikwe jwine jwakuchimbichikwa kumpunda mmwe. ⁹ Jwambilasile mmwe ni njenu jo chaiche ni kunsalila, ‘Mwalechele awa pele peuto pao.’ Pelepo chinkole soni pa wandu ni kutanda kusejela ni kutama mu itengu yangachimbichikwa. ¹⁰ Nambo wannalikaga ku chindimba, njaule nkatame peuto pangachimbichikwa kuti pachaike jwambilasile jo ansalile, ‘Ambusanga, nsejelele pambone nnope pa.’ Pelepo chinchimbichikwe mmbujo mwa wose watemi pampepe nomwe. ¹¹ Pakuwa jwalijose jwakulikulya, chatuluswe ni jwakulitulusya, chakuswe.”

¹² Nipele wansalile juwanjanjikwe jo, “Iwaga chimwakolochesye wandu chakulya cha muusi pane ligulo, ngasimwanjanjika achambusanga wenu atamuno achapwenu atamuno achalongo ajenu atamuno wapachiwandi penu atamuno wakusichila ajenu ngakuwa nombewo chachimbilanga ni kumbuchisya mpela chimwakolochesye chila. ¹³ Nambo pankukulumisya chakulya cha chindimba, mwanjanjika wandu wakulaga ni wakulemala ni

Wangajenda ni Wangalola, ¹⁴ nomwe chinkole upile, pakuwa wanyawo ngaakola chakumbuchisya mmwejo. Akunnungu champe ntulilo wenu katema pachachasyusya wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu.”

Chitagu cha chindimba chachikulungwa cha chakulya

(Matayo 22:1-10)

¹⁵ Jumo jwao jwa waWatemi pamo ni Che Yesu watite, “Jwana upile jwele mundu juchaakalye mu Umwenye wa Akunnungu.”

¹⁶ Nipele Che Yesu wajanjile, “Jwapali mundu juwakulumisye chakulya cha chindimba chachikulungwa ni waaWilasile wandu wajinji. ¹⁷ Pajaiche ndawi ja chakulya wannajisye kapolo jwao kukwaWilanga wandu waWaWilanjikwe wo, ‘Njisangane, pakuwa indu yose ili chile.’

¹⁸ Nambo wose watandite kuWalanga ligongo lya kulepela kwika. Jwandanda wansalile kapolo jo, ‘Sumile ngunda, ngusachilwa nyaule kukuulola, ngunchondelela mulechelesye.’ ¹⁹ Jwine ni watite, ‘Sumile ng’ombe likumi sya kulima, sambano ndili mwitala ngwaula kukusilinjala, ngunchondelela mulechelesye.’ ²⁰ Ni jwine watite, ‘Nombele mowa gagaga, nipele ngangukombola kwika.’

²¹ “Jwele kapolojo wausile ni kwasalila ambujegwe yeleyo. Pelepo nsyene nyuumba jo watumbile, ni kunsalila kapolo jwao kuti, ‘Njaule chitema mmatala gamakulungwa ni matala gamanandi ga musu, nkaichenawo amuno wakulaga ni Wangajenda ni Wangalola ni walemele.’

²² Kanyuma kakwe kapolo jo wâtite, ‘Ambuje, chimwalajichisye chila chemale kutendekwe mpela imwatite kuunajichisya nambo lisigalile liuto.’ ²³ Nipele ambuje wâla wânsalile kapolo kuti, ‘Njaule mmatala gamakulungwa ni mmatala gamanandi ga musu ni kwakanganyichisya wându kwinjila kuti, nyuumba jangu jigumbale. ²⁴ Pakuwa, ngunsalila kuti ngapagwa jwalijose mwa wându wâwalalichikwe kundanda wâla juchapasye chakulya changu cha chindimba.’”

*Ndalama jakuwa jwakulijiganya
(Matayo 10:37-38)*

²⁵ Pelepo, mipingo jejinji ja wându wâliji nkulongana nawo Che Yesu. Nipele Che Yesu wâgalauchilile wându ni kwasalila, ²⁶ “Yaŵaga kwana mundu jwakwika kukwangu akusachilwa kaje kunonyela une kupunda yakuti kwanonyela atatigwe ni achikulugwe ni wânkawo ni achiŵanagwe ni achapwakwe ni achalumbugwe, eloo ni yakuti kulinonyela nsyene, naga ngakutenda yele ngakukombola kuwa jwakulijiganya jwangu. ²⁷ Ni jwalijose jwangakulijigalila nsalaba wakwe nsyene ni kunguya ngakukombola kuwa jwakulijiganya jwangu.

²⁸ “Pakuwa, ana waani mwa wanyamwe asakaga kutaŵa nyuumba jeleu, jwangatama kaje ni kuŵalanga ndalama jakwe pakuti alole iŵaga akwete ipanje yakombola kumalichisya? ²⁹ Pakuwa amalaga kutaŵa nsingi ni kulepela kumalichisya kutaŵa nyuumba jeleu jo, wându

wose wâkwilola chatande kunseka ³⁰ achitiji, 'Aju mundu ju wâtandite kutaŵa nambo alepele kumalichisya.'

³¹ "Pane, mwenye chi jwakwaula kukumenyana ni mwenye jwine, jwangakutama kaje ni kuganisya kuti wându wâkwe wângondo mianda likumi chakombole kumenyana ni wându wângondo mianda makumi gaŵili wa mwenye jwakwika? ³² Ni amanyililaga kuti ngakombola, chachalajisya wântenga wâao kuti ajaule kukuusya yati pakwikanacho chitendewe, kele katema ko jwele mwenye jwine jo ali kwakutalichila. ³³ Iyoyo peyo, ngapagwa jwalijose jwa wânyamwe juchaŵe jwakulijiganya jwangu iwâga ngaileka yose yakwete yo.

Njete janganong'a

(Matayo 5:13; Maliko 9:50)

³⁴ "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesyaga unonye wakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni? ³⁵ Ngajikufai kulikose kwa litaka atamuno kwakutenda chajila, wându chajasepe. Jwakwete mapikanilo gakupikanila, apikane!"

15

Ngondolo jajisoŵile

(Matayo 18:12-14)

¹ Lyuŵa limo, wâkukumbikanya nsongo wâjinji ni ŵa sambu wâjinji wâiche ku Che Yesu kukwapilikanila. ² Mafalisayo ni wâkwiganya Malajisyo ga che Musa wâtandite kunyinyita achitiji, "Munnole mundu ju! Akwapochela

Waaali ni sambi, sooni akulya nawo pamo.”
³ Che Yesu waasalile chitagu chati, ⁴ “Ana jwapi mwa Wanyamwe akolaga ngondolo mia moja, amanyililaga kuti jisoŵile jimo, ngakusileka asila tisini na tisa mwitinji ni kwaula kukujisosa jajisoŵile jila mpaka patajione? ⁵ Ni patajione chajijigale mmakoyo, achisangalalaga. ⁶ Pakwika kumangwao, chachaŵilanga achambusanga wao ni wapachiŵandi pao kwasalila, ‘Nsangalale pamo ni une, pakuŵa ngondolo jangu jijasoŵile jila najipatile. ⁷ Ngunsalila kuti kwati iyoyo peyo ni kutichiŵa sangalala kwini kwa ligongo lya mundu jumo jwali ni sambi kuleka sambi, kupunda wandu wakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu tisini na tisa wangakusaka kuleka sambi.

Mbiya jijasoŵile

⁸ “Atamuno tujile, jwankongwe jumpepe jwana mbiya likumi, asoyesyaga mbiya jimo, ngaapamba lumuli ni kupyajila nyumba achisosaga uchenene mpaka ajisimane? ⁹ Ajisimanaga, chachaŵilanga achambusanga wao ni wapachiŵandi pao ni kuti, ‘Nsangalale pamo ni une, pakuŵa mbiya jangu jijasoŵile jila najiweni.’ ¹⁰ Ngunsalila, kwati iyoyo peyo ni yakuti pakusangalala achikatumetume wa kwini wa Akunnungu ligongo lya jumo jwalesile sambi.”

Mwana juŵasoŵile

¹¹ Che Yesu wapundile kuwecheta kwa chitagu achitiji, “Jwapali mundu jumo juwakwete achachanda waŵili. ¹² Jwannung’una jula

Wansalile atatigwe kuti, 'Atati mumbe chigaWanyo cha ipanje chachikung'wilila une.' Nombewo WagaWanyichisye wose waWili ipanje iwakwete. ¹³ PangakaWa moWa, jwannung'una jula Wajigele yakwe ila ni kwaula kuchilambo cha kutalika ni kweleko watumie ipanje yakwe yose kwa wamba. ¹⁴ Payamalile yose, kwatyochele sala jajikulungwa mchilambo mo ni Watandite kuchenjeuka pakuWa nganakola chindu. ¹⁵ Wajawile kwa mundu jumo jwa mwele mchilambo kukuWenda masengo, nombewo Wanjawisye kungunda Wao kukugagosa maguluWe. ¹⁶ Walajile kulya chakulya cha maguluWe gala nambo ngapagwa mundu juWampele chindu. ¹⁷ PaWaimanyilile iWaliji wakuloWela kundanda Watite, 'Ana kwana Wamasengo Walingwa kwa atati Wangu wakulyanga ni kusigasya, none ligongo chi nguwa sala?' ¹⁸ Chimujile kwa atati Wangu ni kwasalila, Atati une naleWele Akunnungu ni nanneWele nomwe Wakwe. ¹⁹ NganguWajilwa sooni kuWilanjikwa mwanagwenu. Mundende mpela jumo jwa Wamasengo Wenu.' ²⁰ Watandite ulendo kuuja kwa atati Wao.

"PaWaliji kwakutalichila kanandi, atatigwe Wambweni ni kunkolela chanasa ni Wammutuchile ni kwakomasya kwa unonyelo. ²¹ Mwanagwao jula Wansalile, 'Atati, une naleWele Akunnungu ni nanneWele nomwe Wakwe. NganguWajilwa sooni kuWilanjikwa mwanagwenu.' ²² Nambo atatigwe waasalile achikapolo Wao kuti, 'Njanguye! Nkajigale chiwalo chambone mumwasye! Mumwasye pete ni italawanda!' ²³ Nkajijigale

ng'ombe jamwana jakunakana jila njisikite, tulye ni kusangalala pamo! ²⁴ Pakuŵa mwanangu ju kwangu une ŵaliji mpela jwamwe, nambo ali jwanjumi, ŵaliji asoŵile nambo sambano awoneche.' Ni ŵatandite kusangalala pamo.

²⁵ “Kele katemako mwanagwao jwankulungwa jula ŵaliji ku ngunda. Paŵaujaga ni kuŵandichila kumangwao, ŵakupikene kwimba ni kutyala. ²⁶ Ŵambilasile jwakutumichila jumo ni ŵambusisye kuti, ‘Ana kwana chichi?’ ²⁷ Ni kapolo jula ŵanjanjile, ‘Apwenu ausile pamusi ni atati ŵenu asikite ng'ombe jamwana jakunakana ligongo lya ŵelewo pakuŵa ampochele ali jwanjumi.’

²⁸ “Nambo nchanda jwankulungwa jo ŵatumbile ni ŵakanile kwinjila nkati. Nipele atatigwe ŵakopweche ni kunchondelela kuti ajinjile. ²⁹ Nambo ŵelewo ŵanjanjile atatigwe kuti, ‘Nnole! Yaka yejinji i nantumichile mpela kapolo ni nganingane kunjitichisya makanyo genu. Mumbele chichi? Nganimumba atamuno kambusi kuti sangalale pamo ni achambusanga ŵangu! ³⁰ Nambo paŵaiche aju mwanagwenu jwajonasile chipanje chenu kwa kulaŵalaŵa, munsikitile jwelejo ng'ombe jamwana jakunakana jila.’ ³¹ Atatigwe ŵanjanjile kuti, ‘Mwanangu, mmwe nndi pamo none moŵa gose ni yose ingwete ili yenu. ³² Kwa ye yatuŵajile kutenda chindimba ni kusangalala, ligongo mpwenuju, kwanguune ŵaliji mpela jwamwe nambo sambano ali jwanjumi ni ŵaliji asoŵile nambo sambano awoneche.’ ”

16

Chitagu cha jwakwimilila ipanje jwakalamuka

¹ Che Yesu w̄aasalile w̄akulijiganya w̄ao kuti, “Jwapali jwachipanje juw̄akwete jwakwimilila ipanje yakwe. Jwachipanje w̄asalilwe kuti jwakwimililajo akonanga ipanje yenu. ² Nipele jwachipanje jo w̄ambilasile ni kunsalila kuti, ‘Ana achi ni chichi chinguchipikana chachikungamba mmwejo? Mmalanje imwatite pakwimilila ipanje yangu yose, ligongo ngamma jwakwimilila ipanje yangu sooni’ ³ Jwakwimilila jula w̄aganisisye mu ntima mwakwe achitiji, ‘Ambuje w̄angu akuuminga masengo ga kwimilila ipanje yao, sambano chindende chichi? Ngangombola kulima ni kuw̄a w̄akuw̄endaw̄enda ikundesya soni. ⁴ Elo, nachimanyi chakutenda, kuti patachiminga masengo ga kwimilila ipanje w̄andu akombole kumbochela mmajumba gao.’

⁵ “Nipele, w̄aaw̄ilasile w̄aali ni magambo wose w̄a ambujegwe jumo jumo, w̄ambusisye jwaandanda, ‘Mwakongwele ilingwa kwa ambuje w̄angu?’

⁶ Nombe w̄anjanjile ‘Mapipa mia moja ga mauta ga seituni’ Ni w̄ansalile, ‘Ntole chikalata cha ligambo lyenu, ntame kwachitema ni kulemba mapipa ansini.’

⁷ Nipele, w̄ammusisye jwamagambo jwine kuti, ‘Nomweji mwakongwele ilingwa?’ W̄atite, ‘Magunia mia tatu ga ngano.’ Ni w̄ansalile, ‘Ntole chikalata cha ligambo lyenu ni kulemba kwachitema magunia mia mbili ni alobaini.’

⁸ “Nambo mmbujegwe jula w̄annapile jwakwimilila ipanje yakwe jwangakukulupilichika jula ligongo w̄atesile mwakalamuka. Pakuw̄a w̄andu w̄a

pachilambo chi akalamwiche kwannope kwaku-panganya indu yao ni achinjao kupunda wându wâali mu Umwenye wa Akunnungu.”

⁹ Nombe Che Yesu wâpundile kuwêcheta, “None ngunsalila kuti ntende uganja ni wâne kwa ipanje ya pachilambo kuti, ipanje pachiilepele kunkamusya mpochelwe mu utame wa moâwa gose pangali mbesi. ¹⁰ Jwakukulupilichika mu yamwana nnope jwelejo akukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. Ni jwangakukulupilichika mu yamwana ngaakukulupilichika atamuno mu yeikulungwa nombeyo. ¹¹ Nipele iwâga wanyamwe ngankukulupilichika mu ipanje ya pachilambo wâani wachachimpa ipanje yaili isyene? ¹² Iwâga wanyamwe ngankukulupilichika mu indu ya mundu jwine ana wâani wachampe yaili yenu mwachinsyene?

¹³ “Ngapagwa kapolo jwakukombola kwatumichila achambuje wâwili, pakuwâ chanchime jumo ni kunnonyela jwine pane chanchimbichisye jumo ni kunnyelusya jwine. Ngankukombola kwatumichila Akunnungu akuno nchitumichilaga mbiya kwanakamo.”

Iwêcheto i Che Yesu

(Matayo 11:12-13; 5:31-32; Maliko 10:11-12)

¹⁴ Mafalisayo wakunonyelwa mbiya pa wâgapilikene gelego wanyelwisye Che Yesu.

¹⁵ Pelepo Che Yesu wâasalile, “Mwanya nkuliwâlanjila nli wâmbone pa meeso pa wându, nambo Akunnungu akujimanyilila mitima jenu. Pakuwâ chindu chachikuoneka chili

chambone kwannope pa meeso pa w̃andu paujo pa Akunnungu chikuoneka chili chindu cha uchimwa.

¹⁶ “Malajisyo ga che Musa ni malembelo ga w̃akulondola w̃a Akunnungu galiji ganinkulalichikwa mpaka pa w̃aiche che Yohana W̃akubatisya. Chitandile kele katema Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu jikulalichikwa ni jwalijose akwinjila mwelemo kwa machili. ¹⁷ Nambo kwinani ni chilambo ikukomboleka kumala, kupunda kalembo kamo ka Malajisyo ga che Musa kutyosyekwa.

¹⁸ “Mundu jwalijose jwakulekangana ni w̃ankwawo ni kulombela jwine akutenda chikululu ni jwakunnombela ju w̃alekangene ni w̃ankwawo, akutenda chikululu.”

Jwachipanje ni che Lasalo jwakulaga

¹⁹ “Jwapali mundu jwachipanje ju w̃awalaga iwalo ya ndalama jekulungwa ni kupoka mo w̃a gose. ²⁰ Paliji ni jwakulaga liina lyakwe che Lasalo ju w̃agumbele ma w̃anga pachiilu chose nombe w̃andu w̃ane w̃agonekaga w̃elewo pannango wa nyuumba ja jwachipanje. ²¹ Che Lasalo w̃alajile apegwe mbakatika sisyagwaga pakulila pa jwachipanje jo ni kupunda yeleyo mbwa syaikaga kukulapita ma w̃anga gakwego.

²² “Lyu w̃a limo jwakulaga jo w̃awile ni achikatumetume w̃a kwinani w̃anjigele ni kummika chi w̃andi ni che Iblahimu. Nombe jwachipanje jula w̃awile ni kusikwa. ²³ Jwachipanje jo w̃alasile nnope kwiuto kwa w̃andu w̃awile ni w̃alolite kwinani ni kwaona che Iblahimu ali atemi pachi w̃andi ni che Lasalo.

24 Wanyanyisye achitiji, ‘Atati che Iblahimu, mungolele chanasa, mwalajisye che Lasalo kuti anyoye kumbesi kwa chala chakwe mmeesi ni asisimisye lulimi lwangu, pakuŵa ndili nkusauka nnope mu mooto wu.’

25 “Nambo che Iblahimu wajanjile, ‘Mwanangu, nkumbuchile kuti mmwe pamwaliji ni umi pachilambo mwamasile kupochela yambone yose iyammajile nombe che Lasalo walsile. Nambo sambano akuno che Lasalo ali nkutuswa ntima ni mmwe ndi mkusauka. 26 Kupunda yeleyi, pasikati jetu ni wanyamwe kwana lisimbo lyekulungwa pakuti wakusaka kutyoka akuno kwika kweleko anakombole ni anajomboche mundu jwakweleko kwika akuno.’ 27 Pele jwachipanje jula watite, ‘Ngunchondelela, atati che Iblahimu kuti munnajisye che Lasalo jo ajaule kwa achalongo wangu, 28 ligongo ngwete achapwanga nsano, ajaule akaajamuche kuti nombewo anaiche peuto pamasausyo pano.

29 “Nambo che Iblahimu wansalile, ‘Achapwenu akwete malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu mwaleche wapilikanile welewo.’ 30 Nambo jwachipanje jo watite sooni, ‘Atati che Iblahimu ngaŵa yeleyo nambo iwaga mundu jumo chasyuche ni kwajaulila, chaleche sambi syao.’ 31 Nombe che Iblahimu watite, ‘Waga ngakugapilikanichisya ni kugakulupilila malembelo ga che Musa ni wakulondola wa Akunnungu atamuno asyuche jwalijose ni kwajaulila ngakombola kwanyenga.’ ”

17

Majiganyo gankati sambi ni kulechelesya (Matayo 18:6-7; 21-22; Maliko 9:42)

¹ Che Yesu wâasalile wakulijiganya wao kuti, “Ngaikomboleka kuti ikatyochela yakunlewesya ni kukola sambi nambo ulaje uwe kwa jwakwikanawo yakulewesya. ² Ikaliji mbaya jwakwalewasya jo atawikwe lisyago pa lukosi ni kwaponya mu bahali kupunda kusiwilila jumo jwa achanandi wa. ³ Nilolechesye mwachinsyene!

“Mpwenu alewaga, munjamuche, iwaga chaleche sambi, munnechesye. ⁴ Atamuno annewelaga mala saba pa lyuwa limo ni kuuja kukwenu mala saba achitiji, ‘Lesile sambi,’ nkusachilwa kunnechesya.”

Chikulupi

⁵ Achinduna wâasalile Ambuje Che Yesu kuti, “Ntujonjehesye chikulupi.”

⁶ Ambuje wajanjile, “Nkaakwete chikulupi atamuno chamwana chati mpela lusongolo lwamwana nnope mpela lwa haladali, nkakombwele kuchisalila chitela cha nkuju chi kuti, ‘Ntupuche nkali pandichisye mu bahali,’ nombecho chikajitichisye.

Masengo ga kapolo

⁷ “Nambo jwapi mwa wanyamwe jwakwete kapolo jwakulima pane jwakuchinga ngondolo pakuja kutyochela kungunda, akunsalila katema kakoko peko ‘Njise kwachitema, kundyeye chakulya?’ ⁸ Nga wa chansalile kuti,

‘Mungulumichisye chakulya, mmeje chile kwa kundumichila mpaka pachimalisye kulya ni kung’wa nomweji ni pachinlye ni kung’wa.’⁹ Ana ngati ambuje chantogolele kapolo jo pakuŵa amasile kupanganya iŵalamulikwe yo?¹⁰ Iyoyo peyo ni ŵanyamwe pachimmale kupanganya yose iŵanlamulile yo, nsaleje kuti, ‘Uwe tuli achikapolo, tupanganyisye masengo agala pe gatuŵajilwe nago.’”

Che Yesu akwaswejesya ŵamatana likumi

¹¹ Che Yesu paŵajaulaga ku Yelusalemu ŵajesile mumpika wa ku Samalia ni ku Galilaya. ¹² Paŵajinjilaga mu nsinda umo, ŵandu likumi ŵa matana ŵaichile Che Yesu ni kwima kwakutalichila. ¹³ Ŵanyanyisye achitiji, “Che Yesu Ambuje, ntukolele chanasa!”

¹⁴ Che Yesu paŵaweni ŵaasalile, “Njaulangane nkalilosye kwa ŵambopesi.” Nombe ŵanyawo paŵajaulaga kweleko, ŵaswejele. ¹⁵ Jumo jwa ŵanyawo paŵaliweni kuti amasile kulamwa, ŵausile aninkwakusya Akunnungu achinyanyisyaga. ¹⁶ Ŵagwile manguku pa sajo si Che Yesu achatogolelaga. Mundu jo ŵaliji Msamalia. ¹⁷ Nambo Che Yesu ŵausisye, “Ana ngati ŵaliji ŵandu likumi ŵaŵaswejeswe? Ali kwapi tisa ŵala? ¹⁸ Ana ngapagwa ŵandu ŵane ŵausile kukwatogolela Akunnungu ikaŵe jwakwikape?” ¹⁹ Nombe Che Yesu ŵansalile mundu jo kuti, “Njimuche, njaule chikulupi chenu chinnamisye.”

*Kwika kwa Umwenye wa Akunnungu
(Matayo 24:23-28,37-41)*

²⁰ Katema kampepe Mafalisayo wâusisye Che Yesu kuti, “Ana Umwenye wa Akunnungu ukwika chakachi?” Nombewo wâjanjile, “Umwenye wa Akunnungu ngaukwika kwakulolecheka. ²¹ Atamuno menema ngapagwa juchakombole kusala, ‘Nnole uli akuno,’ pane ‘Uli apala.’ Pakuwâ Umwenye wa Akunnungu uli pasikati jenu.”

²² Sooni, wâasalile wâkulijiganya wâao kuti, “Gakwika moŵa pachinnajile kulola lyuŵa limo mwa moŵa ga Mwana jwa Mundu, nambo nganliona. ²³ Ni wâandu chachinsalila kuti, ‘Nnole, ali ako!’ Pane, ‘Nnole, ali akuno!’ Nambo wânyamwe nkatyoka atamuno kwakuya. ²⁴ Pakuwâ chiiŵe mpela njasi pajikumesyâ ni kuloleka kwiunde kose, iyoyo peyo ni ichichiŵa pa lyuŵa lya kwika kwakwe Mwana jwa Mundu. ²⁵ Nambo gakanaŵe gelego, akusachilwa asauche nnope ni kukanikwa ni wâandu wâ uŵelesi u. ²⁶ Mpela iyaliji pa moŵa ga che Nuhu ni iyoyopeyo ni ichichiŵa pa moŵa ga kwika Mwana jwa Mundu. ²⁷ Wâandu wâlyaga ni kung’wa, wâlombelaga ni kulombwa mpaka lyuŵa liŵajinjilaga che Nuhu mu ngalaŵa jekulungwa lila.* Nipele jaiche ula jekulungwa nnope ni kwajonanga wose. ²⁸ Iyoyopeyo ni ichiŵe mpela iyaliji pakutyochela pa moŵa ga che Lutu. Wâandu wâlyaga ni kung’wa, wâsumisyaga ni kusuma, wâpandaga mbeju ni kutaŵa maju-umba. ²⁹ Nambo lyuŵa liŵakopweche che Lutu Msodoma lila, mooto ni chibiliti yatulwiche kutyochela kwini nti ula ni kwaulaga wose. ³⁰ Ilaila

* **17:27** 17:27 Ngalaŵa jekulungwa jili Safina kujimanyilila Safina nsyome Ndandililo 6 ni 7.

peila ni ichichiŵa pa lyuŵa lya kwika Mwana jwa Mundu.”

³¹ Ŵapundile kuŵecheta, “Lyele lyuŵa lyo, jwalijose juchaŵe paasa nyuumba kasajinjila kukujigala chipanje chakwe chachili mu nyuumba. Iyoyopeyo juchaŵe ku ngunda kasauja kukutola yailesile panyuma. ³² Nkumbuchile iyasimene ŵankwawo che Lutu. ³³ Mundu jwalijose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Ni mundu jwalijose jchaujase umi wakwe, chaugose. ³⁴ Ngunsalila kuti, chilo cho ŵandu ŵaŵili chagone pachindanda chimo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. ³⁵ Achakongwe ŵaŵili chachiŵa aninkusyaga pampepe, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa. ³⁶ Ŵandu ŵaŵili chachiŵa mu ngunda umo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa.” *

³⁷ Ŵakulijiganya ŵausisye kuti, “Ana kwapi Ambuje?”

Nombe Che Yesu ŵajanjile, “Kwauli ntembo kweleko ni kuchakasongangane achikapungu.”

18

Chitagu cha jwankongwe jwawililwe ni ŵankwawo ni jwamalamulo

¹ Che Yesu ŵaasalile Ŵakulijiganya ŵao chitagu chati, ŵandu akusachilwa apopeleje katema kose pangapela. ² Ŵatite kuti, “Pamusi umo, jwapali jwakulamula jumo, jwanganjogopa Akunnungu

* **17:36** 17:36 Malembo gamajinji ga kalakala nganigakola msitali wa 36.

natamuno kwachimbichisya wându. ³ Nipele, jwapali jwankongwe jwakuwîlilwa jumo pa musu wo juwajaulilaga kawili kawili jwakulamulajo achitiji, ‘Munjenjele kuti ngole chigolochelo changu kutyochela kwa jwammagongo jwangu.’ ⁴ Kwa mowa gamajinji jwakulamula jo nganasaka kwachenjela nambo kambesi kakwe watite mu ntima mwakwe, ‘Atamuno ngangwajogopa Akunnungu namuno kwachimbichisya wându, ⁵ nambo kwaligongo lya jwakuwililwa ju akuusakalisya une, chinaachenjele kuti akole chigolochelo chakwe nambo iwaga ngambanganya yeleyo chambesye une pakwika kawili kawili!’ ”

⁶ Nipele, Ambuje wajendelechele, “Mpilikane yatite pakuwecheta jwakulamula jwangalumbana jo. ⁷ Uli, Akunnungu ngawaachenjela wele wându uwasagwile, wakwalilila muusi ni chilo wala? Ana pane chakawe kwapilikanila? ⁸ Ngunsalila kuti chachenjela wanyawo chitema pe. Nambo uli pachaiche Mwana jwa Mundu chiwasimane wându wakunkulupilila pachilambo pano?”

Chitagu cha Mfalisayo ni jwakukumbikanya nsongo

⁹ Nombe Che Yesu watanjile sooni chitagu kwa wakuliganisya kuti akupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu ni kwanyelusya wane. ¹⁰ “Wându wawili wajawile pa Nyumba ja Akunnungu kukupopela, jumo waliji Mfalisayo ni jwine waliji jwakukumbikanya nsongo.

¹¹ “Jwele Mfalisayo jo wajimi ni kupopela chikatikati achitiji, ‘Akunnungu, nguntogolela

pakuwâ uneji nganima chisau wându wâne, wachiswamba ni wachigongomalo ni wachikululu. Natamuno chisau jwakukumbikanya nsongo ju. ¹² Ngutawâ kawili kwa chijuma ni ngutyosya liunjili lya kakumi lya indu yose ingupata.'

¹³ "Nambo jwakukumbikanya nsongo jula, wajimi kwakutalichila, nombejo nganalinga kulola kwini nambo waliputile pa ntima pao kwa kulilasika achitiji, 'Akunnungu, mungolele chanasa une jundi ni sambu!' " ¹⁴ Che Yesu watite, "Ngunsalila mwanya, jwakukumbikanya nsongo jo wasule kumangwao ali akundikwe ni Akunnungu kumpunda Mfalisayo jo. Pakuwa jwalijose jwakulikwesya chatuluswe ni jwakulitulusya chakweswe."

*Che Yesu akwapa upile wanache achanandi
(Matayo 19:13-15; Maliko 10:13-16)*

¹⁵ Wându wampepe wannyichisye Che Yesu wanache achanandi kuti wasajichile makono ni kwapa upile. Nambo wakulijiganya wao pawaiweni wakalipile. ¹⁶ Nambo Che Yesu wawilasile wanache achanandi achitiji, "Mwaleche wanache achanandi achanje kukwangu, nkalekasya pakuwa Umwenye wa Akunnungu uli wa wându mpela awa. ¹⁷ Ngunsalila isyene kuti jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela mwanache jwannandi, ngajinjila mu Umwenye ng'oo."

*Chilongola jwachipanje
(Matayo 19:16-30; Maliko 10:17-31)*

18 Chilongola jumo jwa W̄ayahudi w̄ammusisye Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya jwambone ana ndende chichi pakuti ngole umi wa moŵa gose pangali mbesi?”

19 Che Yesu w̄ansalile, “Ligongo chi nkuumilanga une jwambone? Ngapagwa jwali jwambone akaŵe Akunnungu pe. 20 Nkugamanyilila makanyo ga Akunnungu, ‘Kasintenda chikululu atamuno kasimmulaga ni kasinjiŵa atamuno kasinsala ya unami ni mwachimbichisye atati w̄enu ni achikulu w̄enu.’ ”

21 W̄elewo w̄atite, “Yeleyo yose naikamulichisye chitandilile mu uchanda wangu.” 22 Che Yesu paŵapilikene gelego w̄ansalile kuti, “Chindu chimo chisoŵile kukwenu, nkasumisye yose inkwete ni mbiya syo nkaasapulile w̄akulaga, nomwe ni pachinchikola ipanje kwinani, nipele njise munguye.” 23 Nambo mundu jo paŵapilikene yeleyo, w̄asupwiche nnope pakuŵa w̄aliji ni ipanje yejinji.

24 Che Yesu paŵammweni mundu jo aninku-songoneka ni w̄atite “Yaikuti pakulepelecheka kwa w̄andu w̄aali ni ipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu! 25 Eloo, ili yangalemwa kwa chinyama chachikuw̄ilanjikwa ngamia kwinjila pachipowo cha sindano kupunda jwaali ni chipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu.”

26 W̄andu w̄aŵapilikene yeleyo w̄ausisye, “Ana w̄aani uchakombole kulupuswa?”

27 Che Yesu w̄ajanjile achitiji, “Indu yangaikukomboleka kwa w̄andu, kwa Akunnungu ikukomboleka.”

²⁸ Che Petulo wansalile Che Yesu, “Nnole, uwe tulesile indu yetu yose ni kunkuya alakwe!”

²⁹ Nipele, Che Yesu wasalile, “Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwajilesile nyuumba pane wankwawo pane achapwakwe pane achawesi pane achiwanagwe ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, ³⁰ chapochele yejinji nnope aka katemaka ni katema kakakwa chachipochela umi wa mowa gose pangali mbesi.”

Che Yesu akuwecheta kaatatu yachiwa ni kusyuka kwao

(Matayo 20:17-19; Maliko 10:32-34)

³¹ Che Yesu waajigele pajika wakulijiganya wao kumi na mbili, wasalile, “Mpilikane! Tukukwesya kwaula ku Yelusalemu ni kweleko indu yose iyalembekwe ni wakulondola wa Akunnungu yankati Mwana jwa Mundu chiiwe isyene.

³² Pakuwa chachajausya kwa wandu wangosyo sine nombe wanyawo chachanyelusya ni kwatukana ni kunsunila mata. ³³ Champute ibokola ni kummulaga nambo pa lyuwa lyaatatu kutyochela pa chiwa chao chasyuche.”

³⁴ Wakulijiganya wala nganagamanyililaga malumbo ga malo we gawecheteje Che Yesu go pakuwa galiji gamasisikwe kukwao nombewo nganaimanyilila kuti Che Yesu akuwecheta nkati chichi.

Che Yesu akunnamya jwakuwenda wenda jwangelola

(Matayo 20:29-34; Maliko 10:46-52)

³⁵ Katema Che Yesu pa wawandichile ku Yeliko, jwapali mundu jumo jwangelola juwatemi

mungulugulu litala achiwêndaga. ³⁶ Pawâpilikene wându wâjinji aninkupita wâusisye “Ana kwana chichi?”

³⁷ Wansalile, “Che Yesu wâ ku Nasaleti akupita.”

³⁸ Nombewo wanyanyisye achitiji, “Che Yesu, Uwelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!”

³⁹ Wându uwalongolele wâla wankalipile kuti amyalale, nambo welewo wapundangenyekunyanyisya achitiji, “Uwelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!”

⁴⁰ Che Yesu wâjimi ni walamwile kuti wapeleche paujo pao. Jwangelola jula pawawandichile Che Yesu wammusisye, ⁴¹ “Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?”

Wâjanjile, “Ambuje, ngusaka ngombole kulola sooni.”

⁴² Che Yesu wansalile, “Nnole! Chikulupi chenu chinnamisye.”

⁴³ Papopo pepo wakombwele kulola sooni ni wakuiye Che Yesu achakusyaga Akunnungu. Wându wose pawaiweni yeleyo walapile Akunnungu.

19

Che Yesu ni Che Sakayo

¹ Che Yesu wâjinjile ku Yeliko ni waliji nkupita. ² Jwapali mundu jumo liina lyakwe che Sakayo, juwaliji jwankulu jwa wakukumbikanya nsongo, nombe jwaliji jwachipanje. ³ Wasachile kwawona Che Yesu kuti waliji waani nambo walepele

ligongo lya winji wa wându ni pakuwâ wâliji jwanjipi. ⁴ Nipele, wautuchile mmbujo ni wâkwesile chitela chachikulungwa cha nkuju kuti akombole kwawona pakuwâ wâliji nkupita lyele litala lyo. ⁵ Che Yesu pawâiche peuto po wâlolite mwinani ni wânsalile, “Che Sakayo, ntuluche chitema pakuwâ lelo jino ikumajila kulonjela mu nyumba jenu.”

⁶ Che Sakayo wâjangwiye kutuluka ni wâpochele kwa kusengwa. ⁷ Wându wose pawâiweni yele, wâtandite kunyinyita achitiji, “Ajinjile kulonjela kwa mundu jwa sambu.”

⁸ Nambo che Sakayo wâjimi paujo ni wâasalile Che Yesu, “Ambuje mumbilikanichisye! Une ching'awanye ipanje yangu pambindikati ni chinape wându wâkulaga ni iwâga najigele chindu cha mundu jwalijose kwa chigongomalo, chin-auchisye kacheche.”

⁹ Che Yesu wânsalile kuti, “Lelo jino ukulupusyo uiche mu nyumba ji pakuwâ nombejo ali jwauwêlesi u che Iblahimu. ¹⁰ Pakuwâ Mwana jwa Mundu aiche kukwasosa ni kukwakulupusya wâsochele.”

*Chitagu cha mbiya
(Matayo 25:14-30)*

¹¹ Wându wâliji nkwapilikanila Che Yesu. Ni pawâliji nkuwândichila ku Yelusalemu wându wâganisya kuti Umwenye wa Akunnungu uwândichile kuoneka. Kwa ligongo lyo wâtanjile sooni chitagu. ¹² Wâtite, “Jwapali mundu jwa lukosyo lwa umwenye juwâjawile kuchilambo cha kutalika kuti akapegwe umwenye ni jwankulu jwa mamwenye ni kuuja. ¹³ Akanawê kwaula,

WaaWilasile achikapolo Wao likumi ni Wapele kila mundu mbiya liunjili limo ni mbiya jimo malinga ni mbote ja miesi jitatu ni kwasalila, 'Nsumisyene malonda mpaka pachiuje.' ¹⁴ Nambo achinsyene musu, Wanchimile ni Walajisyene Wantenga ajaule akajile 'Ngatukunsaka mundu ju atulongosye uwe.'

¹⁵ "Nambo, mundu jo Wausile sooni kumusi ali amasile kupochela umwenye ni Walamwile kuti akaaWilanjile achikapolo uWapele mbiya Wala kuti achimanyilile chachipundile chajinjisyene kila mundu. ¹⁶ Kapolo jwaandanda jwaiche paujo pao ni Watite, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya likumi.' ¹⁷ Nombewo Wansalile, 'Ntesile yambone, mmwejo ndi kapolo jwambone. PakuWa mwaliji jwakukulupilichika pa indu yenandi, nkoleje ulamusi pachanya pa misi likumi!' ¹⁸ Kapolo jwaaWili jwaiche nikuti, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya sine nsano.' ¹⁹ Nombewo Wansalile jwelejo kuti, 'Nomwe Wakwe nkoleje ulamusi pachanya misi nsano.'

²⁰ "Nipele, kapolo jwine jwaiche achitiji, 'Ambuje, aji ni mbiya jenu jimwambele jila, nagosile uchenene mu chiguo cha mwana chammakono. ²¹ Ligongo nanjogopaga, pakuWa mmwe ndi mundu jwakunonopa ntima. Mundu junkuigala yangaWa yenu ni kugoola yanganimpande.' ²² Nombewo Wansalile, 'Ngunnamula kwaligongo lya intite pakuWecheta mmwe kapolo jwangalumbana! Ngati mwaamanyilile kuti une ndili mundu jwakunonopa ntima, jungwigala yangaWa yangu

ni jungugowola yanganimbande. ²³ Ligongo chi nganjausya mbiya jangu kwa wâkutyosya yakonjecheka, kuti une pachiuje nyaule ngajigale ni yakupunda yakwe?’

²⁴ “Pelepo wâasalile uwâjimi pepala wâla, ‘Munsumule mbiya jo, nkaape jwakwete mbiya likumi jula.’ ²⁵ Wanyawo wâansalile, ‘Ambuje, nambo jwelejo akwete chile mbiya likumi!’ ²⁶ Nombewo wâanjile kuti, ‘Ngunsalila, kwa jwalijose jwakwete chindu chachipegwa ni kujonjechekwa. Nambo kwa jwanganakola chindu atamuno chamwana chakwete cho chichijigalikwe. ²⁷ Nambo, yankati aâwâwâ wâmmagongo wângu uwâkanile kuti ninaalongosye, mwaichisye apano ni kwasikita paujo pangu.’ ”

Che Yesu akwinjila ku Yelusalemu akuno wându ali nkuchina kwannope

(Matayo 21:1-11; Maliko 11:1-11; Yohana 12:12-19)

²⁸ Che Yesu paâwâwechete gelego, wâjendelechele ni ulendo paujo pao wa ku Yelusalemu. ²⁹ Paâwâwandichile ku Besefage ni ku Besania, chiwândi ni chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, wâlajisye wâwili mwa wâkulijiganya wâao. ³⁰ Wâsalile kuti, “Njaule pa nsinda wauli mmbujo mwenu. Pachinkajinjile mu nsinda mo, chinkansimane mwanambunda jwatawîkwe jwanganakwelekwe ni mundu. Nkangopole ni kunnyikanawo apano. ³¹ Sooni iwâga chakammusye mundu kuti, ligongo chi nkungopola? Nkajile, ‘Ambuje akunsaka.’ ”

³² Nipele, uŵalajisye ŵala ŵajawile ni ŵaisimene mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu. ³³ Paŵaliji nkungopola mwanambunda jula, achinsyene ni ŵausisye, “Ana ligongo chi nkungopola mwanambunda ju?”

³⁴ Ŵajanjile, “Ambuje akunsaka.” ³⁵ Ŵanjigele mwanambunda jula ni kwapelechela Che Yesu. Ŵatandiche iwalo yao pachanya pa mwanambunda jo ni ŵankwesisyeye Che Yesu pachanya pakwe. ³⁶ Paŵajendelechelelaga ni ulendo ŵandu ŵatandiche iwalo yao mwitala.

³⁷ Paŵaŵandichile ku Yelusalemu, palitala lyalikutuluchila kuchikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, mpingo wose wa ŵandu ni ŵakulijiganya ŵao ŵatandite kuchina ni kwatogolela Akunnungu achinyanyisyaga ligongo lya yakusimonjeka yose iŵaiweni ³⁸ ŵatite “Akole upile Mwenye jwakwika mu liina lya Ambuje. Chitendewe kwinani ni ukulu kwa Akumanani.”

³⁹ Mafalisayo ŵampepe ŵaŵaliji mu mpingo wa ŵandu mula ŵansalile Che Yesu kuti, “Jŵakwiganya, mwakalipile ŵakulijiganya ŵenu!”

⁴⁰ Che Yesu ŵajanjile kuti, “Ngunsalila ŵanyamwe, naga chamyalale ŵanyaŵa, maganga chigatande kunyokonya.”

Che Yesu akulila kwa ligongo lya musu wa ku Yelusalemu

⁴¹ Paŵaŵandichile ni kuulola musu wa ku Yelusalemu, Che Yesu ŵalisile ligongo lya musu wo ⁴² achitiji, “Ikaliji mbaya nkaimanyilile lelo jino, indu yaikwikanawo chitendewe! Nambo

sambano isisiche pa meeso genu. ⁴³ Pakuŵa moŵa chigannyichile mmwe ni ŵammagongo ŵenu chansyunguchisye likumba ni chachinsyungula ni kummijikanya kosekose. ⁴⁴ Chankasanye mmwe ni ŵaali nkati likumba lya musu wose ngapagwa liganga lichililigale palijakwe, ligongo nganinkamanyilila katema paŵannyichile Akunnungu kukunkulupuya.”

Che Yesu akwinjila pa Nyuumba ja Akunnungu (Matayo 21:12-17; Maliko 11:15-19; Yohana 2:13-22)

⁴⁵ Nipele, Che Yesu ŵajinjile pa Nyuumba ja Akunnungu ni ŵatandite kwaŵinjila paasa ŵaŵasumisyaga malonda, ⁴⁶ achitiji, “Ilembekwe yati, ‘Nyuumba jangu chijiŵe nyuumba ja kupopela’, nambo ŵanyamwe njitesile peuto pakulisisila ŵawiyi.”

⁴⁷ Che Yesu ŵaliji nkwiganya pa Nyuumba ja Akunnungu lyuŵa ni lyuŵa. Nambo achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni ilongola ya ŵandu ŵasosile litala lya kwaulaga, ⁴⁸ nambo nganamanyilila ichajile pakupanganya, pakuŵa ŵandu wose ŵaliji nkwapilikanichisya uchenene.

20

Liusyo lyankati ulamusi u Che Yesu (Matayo 21:23-27; Maliko 11:27-33)

¹ Lyuŵa limo Che Yesu paŵaliji nkwapiganya ŵandu pa Nyuumba ja Akunnungu ni kulalichila Ngani Jambone, ŵaiche achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ga che Musa ni achachekulu

² Wammusisye, “Ntusalile! Ana kwa ulamusi chi nkupanganya yeleyi? Sooni waani wampele mmwe ulamusi u?”

³ Che Yesu wajanjile, “Nomwe wakwe chinamusye liusyo, musalile, ⁴ ana ulamusi u che Yohana wa kubatisya watyochele kwa Akunnungu pane kwa wandu?”

⁵ Nambo wanyawo wa wechetsyene achitiji yeleyi, “Twajilaga watyochele kwa Akunnungu, chatusye, ‘Ligongo chi nganimunkulupilila jwelejo?’

⁶ Ni twajilaga watyochele kwa wandu, wandu wose wa chatuulaje ni maganga, pakuwa wandu wose akukulupilila kuti che Yohana waliji jwakulondola jwa Akunnungu.” ⁷ Nipele wajanjile, “Ngatukumanyilila kwautyochele ulamusi wo.”

⁸ Che Yesu waasalile wanyawo, “None jwakwe ngangunsalila ngutenda yeleyi kwa ulamusi chi.”

*Chitagu cha wakulima ni ngunda wa misabibu
(Matayo 21:33-46; Maliko 12:1-12)*

⁹ Che Yesu wapundile kwatanjila wandu chitagu chati, “Mundu jumo walimile ngunda wa misabibu ni wakodisise wakulima, nipele wajawile ku chilambo chine ni walonjele kweleko mo wa gamajinji. ¹⁰ Katema kamagungulo, mundu jo wantumile kapolo jwao ku ngunda wa misabibu kwa wakulima wala, kukujigala liunjili lyakwe lya magungulo. Nambo wakulima wala wamputile kapolo jo ni kumusya makono pe. ¹¹ Nsyene ngunda jula wantumile kapolo jwine, nambo jwelejo nombe ni wamputile ni kuntendela ya chipongo ni kumusya makono pe. ¹² Wantumile sooni jwaatatu, jwelejo nombe wammulesye ni

kwajasila paasa ngunda. ¹³ Nipele nsyene ngunda wa misabibu jula waganisisye achitiji, ‘Chindende ichichi? Chinampeleche mwanangu jwajika jwakunonyelwa pane chakanchimbichisye jwelejo.’ ¹⁴ Nambo wakulima wala pa wammweni, wa wechetesyene jwine ni jwine, achitiji, ‘Aju ni juchapochele iwagosele, twende tummulaje kuti indu iwagosele tujigale uwe.’ ¹⁵ Nipele, wankopwesye paasa ngunda wa misabibu ula ni kummulaga.”

Nipele Che Yesu wausisye, “Ana nsyene ngunda wo, chachatenda ichichi wakulima wo?” ¹⁶ “Chaiche ni kwaulaga wakulima wo ni kwapa wakulima wane ngunda wa misabibu wo.”

Wandu pa wagapilikene gele malo we ni watite, “Ngwamba! Gakatukopochela namose kanandi!”

¹⁷ Nambo Che Yesu walolite wanyawo ni kwausya, “Ana aga Malembelo ga Akunnungu ga gana malumbo chi? Gagakuti, ‘Liganga lyalikanile wakuta wa, sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga lyekulungwa lyakwimichila nyumba!’”

¹⁸ Mundu jwalijose juchalikuwale pa liganga lyo, chakasiche ipande ni lyangwililaga mundu jwalijose chilinsyaje.”

Liusyo lyankati kwausya nsongo kwa mwenye jwa ku Loma

(Matayo 22:15-22; Maliko 12:13-17)

¹⁹ Wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu ni achakulu wambopesi wasakaga kunkamula Che Yesu ndawi jo, pakuwa waimanyilile kuti chitagu chi chaliji nkwegamba wanyawo nambo

Waa jogwepe wandu. ²⁰ Wali ni kwaku ilichisya uchenene nipele, walajisye waku uchilichisya wa walitendaga wambone. Watesile yele kuti watanjisye Che Yesu kwa malo we gao ni kwajausya pa ulamusi wa jwankulu jwa chilambo.

²¹ Waku uchilichisya wo, wammusisye Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya, tukumanyilila kuti nkusala ni kwiganya malo we ga isyene ni tukumanyilila kuti nganinkola lusagu kwa mundu jwalijose nambo nkwiganya yakuti matame mpela ila Akunnungu yakutulajichisya.

²² Ntusalile, ana ili yambone kwa usya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma pane ngwamba?”

²³ Nambo Che Yesu wachimanyilile chitanji chao ni waasalile kuti, ²⁴ “Muunosye mbiya. Ni wausisye kuti ana ku meeso ku ni liina li lyacheni?”

Nombewo wajanjile, “Ja mwenye jwa ku Loma.”

²⁵ Che Yesu waasalile, “Nipele mwape Mwenye jwa ku Loma yaili yao ni Akunnungu yaili yao.”

²⁶ Nganakombola kwakamula atamuno kwa lilo we lililyose paujo pa wandu nambo wasimosile kwanga kwao ni wamyalele.

Liusyo lyankati kusyuka

(Matayo 22:23-33; Maliko 12:18-27)

²⁷ Masadukayo wampepe wakutinji, ngapagwa kusyuka kwa wandu wawile wanjaulile Che Yesu ni kwa usya, ²⁸ “Jwakwiganya, che Musa watulebele kuti i waga chawe nkulugwe mundu jumo ni kunleka wankwakwe pangali wanache, mpwakwe ajinjile majumba kuti akombole kummelechela nkulugwe jo wanache. ²⁹ Nipele, wapali achachanda saba u wa welekwe ni mundu

jumo. Jwaandanda wâlombele jwankongwe ni wawile pangaleka mwanache. ³⁰ Ni jwaaŵili wâjinjile majumba nombejo wawile pangaleka mwanache, ³¹ ni jwaatatu wâjinjile majumba, iyoyo peyo wose saba wâmasile kuwa pangaleka wânache. ³² Kumbesi jwankongwe jula nombe wawile. ³³ Sambano, ana pakumala kusyuka wawe jwankongwe jo chachiŵa jwankongwe jwa ŵaani? Pakuŵa wose saba wala wânombele jwelejo.”

³⁴ Che Yesu wâasalile, “Wându ŵa moŵa gano, mchilambo mu akulombela ni kulombekwa, ³⁵ nambo uchaŵalanjikwe kuti akuŵajilwa kusyuswa ni kutama mu katema kakakwika ngasalombela atamuno kulombwa. ³⁶ Usyene ukuti ngaikomboleka kuwa sooni, ligongo chachiŵa mpela achikatumetume ŵa kwini ŵa Akunnungu nombewo chaaŵe wânache ŵa Akunnungu, pakuŵa asyuchile. ³⁷ Namose che Musa wâalisisye pangasisa kuti wawile chachisyuswa. Mmalembelo gakwe gagalembekwe nkati chisukutu chichakolelaga mooto, wêlewo akwatanga Ambuje kuti ali Akunnungu ŵa che Iblahimu ni Akunnungu ŵa che Isaka ni Akunnungu ŵa che Yakobo. ³⁸ Wêlewo nganaŵa Akunnungu ŵa wawile nambo ali Akunnungu ŵa wâjumi, pakuŵa kwa wêlewo wose akukola umi.”

³⁹ Wakwiganya malajisyo wampepe wânanjanjile, “Jwakwiganya, elo njanjile isyene.” ⁴⁰ Wanyawo nganalinga kummusya sooni liusyo line.

*Liusyo lyankati Kilisito uŵelesi u che Daudi
(Matayo 22:41-46; Maliko 12:35-37)*

⁴¹ Che Yesu wâusisye kuti, “Kwa chichi wâandu akuti Kilisito Nkulupusyo ali wa uwelesi u che Daudi? ⁴² Che Daudi asyene akuwecheta mmalem-belo ga Sabuli,

‘Ambuje wâasalile Ambuje wâangu,
Ntame kundyo kwangu

⁴³ mpaka pachinaawiche wâammagongo wâenu paasi
pa sajo syenu.’

⁴⁴ Nipele iwâaga che Daudi akwawilanga Kilisito Nkulupusyo ‘Ambuje,’ iwele uli sooni awe uwelesi u che Daudi?”

Che Yesu akwajamuka wâandu yankati wakwiganya malamulo

(Matayo 23:1-36; Maliko 12:38-40)

⁴⁵ Wâandu wose pawaliji aninkwapilikanila Che Yesu, welewo wâasalile wakulijiganya wao kuti, ⁴⁶ “Nlilolechesye ni wakwiganya malajisyo wakusaka kwendajenda ali awete minjilo jajileu. Wakunonyelwa akomasikwe kwakuchimbichikwa peuto pakuchingangana wâandu achajinji ni wakutama mu itengu yakuchimbichika mmajumba ga kupopelela ni kutama mmauto gakuchimbichikwa pa chakulya. ⁴⁷ Wakwasumula majumba achakongwe wawililwe ni achiwankwawo ni kupopela mapopelo gamaleu kuti aloleche wambone paujo pa wâandu. Kwalyele ligongo lyo chalamulikwe kwachikali nnope kupunda wane!”

21

Sadaka ja jwakulaga jwawililwe ni wankwawo
(Maliko 12:41-44)

¹ Che Yesu wâlolechesye kwa nnope, wâaweni wâipanje ali nkutaga sadaka syao mu lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu. ² Wammweni jwakulaga jawawililwe ni wankwawo ali nkutaga senti siwili. ³ Nipele, watite, “Isyene ngunsalila kuti, aju jwakulaga jawawililwe ni wankwawo atasile yaijinji kwapunda wose. ⁴ Pakuwa wane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya muipanje yao nambo jweleju nkulaga kwakwe atasile yose yakwete ya umi wakwe.”

Che Yesu akulondola nkati kugumulikwa kwa Nyuumba ja Akunnungu

(Matayo 24:1-2; Maliko 13:1-2)

⁵ Wandu wampepe wa Che Yesu waliji nkukunguluchila yankati Nyuumba ja Akunnungu ijatite pakoloswa ni maganga gambone pampepe ni sadaka sisyatyosikwe kwa Akunnungu. Nipele Che Yesu watite, ⁶ “Yele yose inkwiwona chigaiche mowa gaati ngalisigalila liganga paliganga line pakuwa yose yo chigumulikwe.”

Kulaga ni Masauko

(Matayo 24:3-14; Maliko 13:3-13)

⁷ Nipele wakulijiganya wao wausisye, “Jwakwiganya, ana chigatyochele chakachi gele? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gawandichile kutendekwa gelego?”

⁸ Che Yesu waajanjile, “Nilolechesye, ngasinlambuchikwa. Wandu wajinji chachiika achilitendaga wanyawo ali une, achitiji ‘Une ndili Kilisito Nkulupusyo!’ Ni kuti, ‘Katema

kaŵandichile.’ Nambo ŵanyamwe ngasimwakuya. ⁹ Pachinchipilikana yangondo ni utinda ngasinjogopa pakuŵa ikusachilwa iwoneche kaje yeleyi nambo mbesi ngajityochela kwanakamo.”

¹⁰ Sooni ŵajendelechele kuŵecheta, “Ŵandu ŵa chilambo chimo chachimenyana ni ŵandu ŵa chilambo chine ni umwenye chiuputane ni umwenye wine. ¹¹ Chichityochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo ni sala ni ilwele yakogoya panepane. Chiipagwe indu yakogoya ni imanyisyo yaikulungwa kwinani. ¹² Nambo gakanawe kukopochela gelego, chinchikamulwa ni kunnagasya ni kunjausya mmajumba ga kupopelela ni kwaŵechetelela ni chachinjausya mmajumba ga kutaŵilwa ŵandu. Chanjigale paujo pa mamwenye ni pa ŵakulamula ligongo lya kungulupilila une, ¹³ melepe nkombole kuusala umboni wangu kukwao. ¹⁴ Nlapilile mmitima jenu kuti nganganisya kaje ichinjile pakulichenjela. ¹⁵ Pakuŵa une chinampe ŵanyamwe maloŵe gakuŵecheta pamo ni lunda nombe ŵammagongo ŵenu ngakombola kugakanila namose kugakana. ¹⁶ Achaŵelesi ŵenu ni achalongo achinjenu ni achapwenu ni achambusanga ŵenu changalauche ŵanyamwe. Ni ŵampepe mwa ŵanyamwe chimmulajikwe. ¹⁷ Ŵandu wose chachinchima ŵanyamwe ligongo lya kungulupilila une. ¹⁸ Nambo namose luumbo lwa mmitwe jenu ngalusoŵa. ¹⁹ Nambo mpunde kupililila, pakuŵa kwa lyele litalalyo chimuukulupusye umi wenu.

Che Yesu akulondola nkati kugumulikwa kwa

musi wa ku Yelusalemu

(Matayo 24:15-21; Maliko 13:14-19)

²⁰ “Pachinchiuwona musi wa ku Yelusalemu ali asyungwile mipingo ja w̃angondo, pelepo mmanyilile kuti kugumulikwa kwakwe kuw̃andichile. ²¹ Pelepo, w̃aali ku Yudea autuchile mmatumbi ni w̃aali nkati Yelusalemu akopoche paasa ni wele w̃aali mmingunda akaujinjila wele musi wo. ²² Pakuw̃a gele ni mow̃a ga Akunnungu kwalamula w̃andu w̃akwe w̃a ku Isilaeli, kuti gose gagalembekwe Mmalembelo Gamaswela gaŵe isyene. ²³ Chalaje w̃aali ni iilu ni w̃akonjesya gele moŵago! Pakuw̃a chikupagwe kulaga kwakukulungwa pachilambo ni uchimwa wa Akunnungu chiuw̃e kwa w̃andu w̃a chilambo chi. ²⁴ Ni w̃andu w̃ampepe chaulagwe kwa lipanga ni w̃ane chajigalikwe mateeka ni kwapwilinganya mu ilambo yose. Musi wa Yelusalemu chiulamulikwe ni w̃andu w̃a ilambo ine mpaka pachiumalile ulamusi wao.

Kwika kwa Mwana jwa Mundu

(Matayo 24:29-31; Maliko 13:24-27)

²⁵ “Chiipagwe imanyisyo mu lyuw̃a ni mu lwesi ni mu ndondwa. W̃andu w̃a pa chilambo chasupuche ni kukola lipamba ligongo lya kulindima kwa matumbela ga mu bahali. ²⁶ W̃andu chapwe mitima ligongo lya lipamba achilolelaga indu ichityochele pachilambo pano, pakuw̃a indu yose yaili ni machili kwiunde chisau lyuw̃a ni lwesi ni ndondwa ni ine yose chiitinganyikwe. ²⁷ Pelepo, chachimmona Mwana jwa Mundu achiikaga mwiunde ni

machili gamakulungwa ni ukulu wakwe. ²⁸ Pachigatande kopochela gelego, njime mwa kulimba nchijinamukula mitwe jenu ligongo chiwombolo chenu chiwandichile.”

Chitagu cha chitela cha tini

(Matayo 24:32-35; Maliko 13:28-31)

²⁹ Nipele, Che Yesu watanjile wanyawo chitagu chati, “Nnolechesye chitela cha ntini ni itela ine yose. ³⁰ Nnyiwonaga itela ininkusipuka nkuimanyilila kuti chuuku chiwandichile. ³¹ Iyoyo peyo, nomwe wakwe pachinchiiwona yeleyo ichikopochelaga, mmanyilile kuti Umwenye wa Akunnungu uwandichile. ³² Isyene ngunsalila, au uwelesi wu ngaumala mpaka indu yose pachiimalichikwe. ³³ Kwinani ni chilambo chiimale nambo maloŵe gangu ngagamala ng'oo.”

Ikusachilwa kulilolechesya

³⁴ “Nambo nlilolechesye mwachimisyene, kuti mitima jenu ngasijitopelwa ni upoche ni kukolelwa ni kusauchila umi u. Pakuŵa lyele lyuŵa lyo chilinnyichilile chisisimuchile. ³⁵ Pakuŵa chilyaichilile mpela chitanji wose wakutama mu chilambo chose. ³⁶ Nipele nlilolechesye ni kupopela katema kose kuti nkole machili mpakombole kuwambala yeleyo yose ichityochele ni kwima paujo pa Mwana jwa Mundu.”

³⁷ Che Yesu waliji nkwejiganya wandu pa Nyuumba ja Akunnungu katema kose ka muusi nambo katema ka chilo wajaulaga kukutama kuchikwesya cha Miseituni. ³⁸ Wandu wose

Ŵajimukaga kundaŵi pe ni nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu kukwapilikanila Che Yesu.

22

Majilano ga kwaulaga Che Yesu

(Matayo 26:1-5; Maliko 14:1-2; Yohana 11:45-53)

¹ Lyaŵandichile lyuŵa lyekulungwa lya mikate jangatajikwa chilungo lyalikuŵilanjikwa Pasaka.

² Achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ŵaliji nkusosa itajile pakwaulaga Che Yesu nambo ŵaliji nk wajogopa ŵandu.

Che Yuda akwitichisya kwagalauka Che Yesu

(Matayo 26:14-16; Maliko 14:10-11)

³ Nipele Shetani ŵanjinjile che Yuda jwakuŵilanjikwa Isikaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili ŵala. ⁴ Che Yuda ŵajawile

ni kuŵechetsyana ni achakulu ŵambopesi ni achakulungwa ŵa ŵakulindilila Nyuumba ja Akunnungu itajile pakwakamusya kwakamula

Che Yesu. ⁵ Nombewo ŵasengwile ni kwilana nawo kuti chiŵape mbiya. ⁶ Che Yuda ŵajitichisye ni

kutanda kusosa lipesa lyambone lyakwakamusya kwakamula Che Yesu pangali kumanyilila ŵandu.

Kukolosya chakulya cha Pasaka

(Matayo 26:17-25; Maliko 14:12-21; Yohana 13:21-30)

⁷ Nipele, lyaiche lyuŵa lya mikate jangatajikwa chilungo. Iyoyo peyo ni lyuŵa lyalikusachilwa kusikita mwanangondolo jwa Pasaka. ⁸ Che

Yesu ŵaatumile che Petulo ni che Yohana achitiji, “Njaulangane nkatukulumichisye chakulya cha

Pasaka kuti tulye.” ⁹ Nombewo wâusisye Che Yesu, “Ana nkusaka tukachikolochesye kwapi?” ¹⁰ Ni wâjanjile, “Mpilikanile! Pachinkajinjile pa musi po, chinkasimane ni jwannume ali atwichile lulo lwa meesi. Nkaakuye wêlewo mpaka mu nyuumba jichakajinjile. ¹¹ Mwasalile asyene nyuumba jo, ‘Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni wâkulijiganya wângu?’ ¹² Nombewo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili ni indu yose yaikusachilwa mu chuumba. Nkakulumisye mwelewo.” ¹³ Wâjawile ni wâisimene indu yose ili mpela iwâtite pakusalilwa ni Che Yesu, nombewo wâkulumisye chakulya cha Pasaka.

Che Yesu akulya chakulya cha Pasaka

(Matayo 26:26-30; Maliko 14:22-26; 1 Wâkolinto 11:23-25)

¹⁴ Pakaiche katema, Che Yesu wâtemi kulya pamo ni achinduna wâkwe. ¹⁵ Wâsalile, “Najile kwannope kulya chakulya cha Pasaka pamo ni wânyamwe nganime kulagaswa. ¹⁶ Pakuwâ ngunsalila kuti, nguulya sooni chakulya cha Pasaka mpaka pachiwê isyene mu Umwenye wa Akunnungu.”

¹⁷ Nipele Che Yesu wâjigele chikombe ni pa wâmasile kwatogolela Akunnungu wâtite, “Mpochele ni mpelegane mwachimisyene. ¹⁸ Pakuwâ ngunsalila kuti, chitandile sambano ngaang'wa sooni divai mpaka pachiuiuche Umwenye wa Akunnungu.”

19 Sooni wâjigele nkate ni kwatogolela Akunnungu, wâgawenye ni kwapa achitiji, “Chelechi ni chiilu changu chachikutyocekwa ligongo lyenu. Ntendeje yeleyi kwa kungumbuchila une.” 20 Iyoyo peyo paŵamasile kulya ni wâjigele chikombe achitiji, “Achi chikombechi lili lilangano lya sambano lya Akunnungu lyalikutendekwa kwa miasi jangu jajikwitika kwa ligongo lyenu.

21 “Nambo, nnole! Jwejula jwaking'alauka ali papapa akulya pamo ni une. 22 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chajaule kukuulagwa mpela iŵasachile Akunnungu, nambo ulaje uŵe kwa mundu jwakingalauka jo.”

23 Pelepo wâtandite kuusyana achinsyene pe, ana ŵaani ŵelewo uchatende chele chinducho!

Makani gankati ukulu

24 Gatyochele makani pasikati ja wâkulijiganya gankati ŵaani jwali jwankulungwa kupunda ŵane. 25 Che Yesu ŵaasalile, “Mamwenye ŵa pachilambo akwalamula ŵandu ŵao kwa machili, nombe wâkwete ulamusi pachanya pao akuliŵilanga, ‘achambusanga ŵa ŵandu’.

26 Nambo inaŵe yeleyo kukwenu, jwali jwankulungwa aŵeje nti jwannandi mwa wose ni jwali chilongola aŵeje nti jwaketumichila. 27 Pakuŵa, ŵaani jwali jwankulungwa, jwatemi kulya pane jwaketumichila? Isyene ni jwejula jwatemi paasi kulya! Nambo une ndili pasikati jenu mpela jwaketumichila.

28 “Ŵanyamwe ni untemiji pamo ni une katema kose kakulinjikwa kwangune. 29 Mpela ila

Atati wangu iwatite pakuumba une ulamusi wa umwenye kulamula iyoyo peyo noneji ngumpa ulamusi wa kulamula. ³⁰ Kuti ndye ni kung'wa pamo ni une mu Umwenye wangu. Chintame mu itengu ya Umwenye nchilamulaga ngosyo kumi na mbili sya Waisilaeli.”

*Che Yesu akulondola ichajile pakukanikwa
(Matayo 26:31-35; Maliko 14:27-31; Yohana
13:36-38)*

³¹ Che Yesu watite, “Che Simoni, che Simoni! Mpilikane! Shetani awendile luusa kwa Akunnungu ja kunlinga wanyamwe mpela mundu yakuti kupeta ngano alole iwaga chimpunde kuwa wakulupilichika. ³² Nambo une nampopelele mmwe kuti chikulupi chenu chikapunguka. Nomwe pachimumujilile sooni, mwalimbisye mitima achinjenu.” ³³ Che Petulo wajanjile, “Ambuje, une ndili chile kutawikwa pamo nomwe ni kuwa pamo nomwejo.” ³⁴ Nambo Che Yesu wajanjile, “Ngunsalila mwe che Petulo, lelo jino jikana we kutongola tambala chimungane katatu kuti nganku manyilila une.”

Chilolo ni nsaku ni lipanga

³⁵ Nipele Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, “Panantumile pangali chilolo ni nsaku ni ilatu ine pala ana mwasowikwe ni chichi?” Ni wajanjile, “Ngapagwa.” ³⁶ Nombe Che Yesu waasalile, “Nambo sambano, jwakwete chilolo ajigale ni nsaku iyoyo peyo. Ni jwanganakola lipanga, asumisye mwinjilo wao akasume limo. ³⁷ Ilembechekwe Mmalembo ga Akunnungu,

‘Wâwâlanjikwe ali jumo jwao pasikati wându wâ sambu.’ Ngunsalila yeleyi Malembelo gakusachilwa gaŵe isyene kwa une, pakuwâ uumi wangu ukuichila kumbesi.”³⁸ Wâkulijiganya wâtite, “Ambuje, nnole, apano tukwete mapanga gaŵilipe.” Nombewo wâjanjile, “Ayaga!”

*Che Yesu akupopela pa chitumbi cha Miseituni
(Matayo 26:36-46; Maliko 14:32-42)*

³⁹ Che Yesu wâtayosile ni kwaula pa chitumbi cha Miseituni mpela iwâtite pakusyowelela ni wâkulijiganya wâo wâkuiye. ⁴⁰ Paŵaiche pelepo, wâasalile wânyawo, “Mpopete kuti nkajinjila nkulinjikwa.” ⁴¹ Nipele, wâlesile wânyawo ni wâjawile kwati mundu nkukombola kuponya liganga ni wâtindiwêle ni kupopela. ⁴² Ni wâtiji, “Atati, mwasakaga mundyochesye achi chikombe cha malagasyo, nambo gankugasaka mmwe gapanganyikwe ni ngaŵa kwa kusaka kwangu.” ⁴³ Pele katumetume jwa kwini jwakopochele ni kwataga machili. ⁴⁴ Che Yesu wâliji mchipwetesi chachikulungwa ni wâpundile kupopela kwannope. Chitukuta chatyosile ni chaliji mpela mandondwa ga miasi gagaliji nkwilima mpaka paasi.*

⁴⁵ Paŵamasile kupopela, wâjimwiche ni kwa-jaulila wâkulijiganya wâo ni wâsimene nnugono ligongo wâliji nkusupuka. ⁴⁶ Wâasalile, “Ana ligongo chi nkugona? Njimuche ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa.”

* **22:44** 22:44 Malembo gamajinji ga kalakala nganigakola misi-tali ja 43-44.

*Kugalaukwa ni kukamulwa kwa Che Yesu
(Matayo 26:47-56; Maliko 14:43-50; Yohana
18:3-11)*

⁴⁷ Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta, mpingo wa ŵandu waiche uchilongolelwaga ni che Yuda juŵaliji jumo jwa achinduna kumi na mbili. Che Yuda ŵajawile ni kwakomasya Che Yesu kwa kwanonyela. ⁴⁸ Nambo Che Yesu ŵansalile, “Che Yuda! Ana nkungalauka Mwana jwa Mundu kwa chikomasyo cha ngomo mmajeje?” ⁴⁹ Ŵele ŵakulijiganya ŵa Che Yesu paŵaimanyi ichityochele ni ŵatite, “Ambuje, twakunule ni mapanga?” ⁵⁰ Ni jumo jwao ŵankunwile kapolo jwa jwankulungwa jwambopesi ni kwakapa lipikanilo lya kundyo. ⁵¹ Pelepo Che Yesu ŵaŵechete, “Nneche! Ikwanile.” Ni ŵalikwaiye lipikanilo lya jwele mundu jo ni kunnamya.

⁵² Nipele Che Yesu ŵaasalile achakulu ŵambopesi ni achakulungwa ŵa ŵakulindilila nyuumba ja Akunnungu ni achachekulu uŵaikangene kukwakamula, “Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ndili jwachiswamba?” ⁵³ Panaliji pamo ni ŵanyamwe moŵa gose pa Nyuumba ja Akunnungu nganimungamula. Nambo aka ni katema kenu, katema ka jwaulamusi wa chipi.”

*Che Petulo akwakana Che Yesu
(Matayo 26:57-58; Maliko 14:53-54,66-72;
Yohana 18:12-18,25-27)*

⁵⁴ Nipele ŵankamwile ŵanjigele ni kwajausya ku nyuumba ja Jwankulu Jwambopesi. Che Petulo ŵankuiye chakunyuma kwakutalichila.

55 Wâkolesisye mooto pasikati lwani, wâtemi pamo nombe che Petulo wâiche ni kutama pamo nawo. 56 Kapolo jumo jwankongwe, pa wammweni che Petulo ali atemi chi wâandi ni mooto wo wâalolechesye kwannope ni kuti, “Ni mundu ju nombe wâliji pamo ni Che Yesu.” 57 Nambo che Petulo wâkanile achitiji, “Mmwe jwankongwe, ngangummanyilila jwelejo!” 58 Kanyuma kanandi, mundu jwine wammweni che Petulo ni wâtite, “Ni mmwe wakwe nndi jumo jwao.” Nambo che Petulo wânanjile “Alakwe nga wâ une!”

59 Mpela lisaa limo mmbujo, mundu jwine wâ wêchete achitiji, “Isyene nguti, aju mundu ju nombe wâliji pamo nawo paku wâ jwelejo nombe ali Mgalilaya.” 60 Nambo che Petulo wâtite, “Alakwe, nganguchimanyilila chinku wêcheta cho!” Papopo akana wê kumalisya ku wêcheta, tambala jatongwele.

61 Ambuje wâgalawiche ni kwalolechesya che Petulo, nombe che Petulo wâgakumbuchile malo wê ga Ambuje ga wânsalile, “Chilo cha lelo jino jikana wê kutongola tambala, chimungane katatu.” 62 Pelepo wakopweche paasa ni wâlisile kwa nnope.

*Che Yesu akuchembuluswa ni kuputikwa
(Matayo 26:67-68; Maliko 14:65)*

63 Wandu u wânkamwile Che Yesu wâla, wâtandite kwatendela chanache ni kwagomba. 64 Wânta wile chiguo ku meeso ni wâmmusisye, “Nsagamukule, Ana wâani wângobile mmwe?” 65 Wâmmechetele malo wê gamajinji ga kwatukana.

Che Yesu akwauswa pankungulu wekulungwa wa Chiyahudi

(Matayo 26:59-66; Maliko 14:55-64; Yohana 18:19-24)

⁶⁶ Pakwachele, nkungulu wa achachekulu ni achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo wasimene pamo, ni wannyichenawo Che Yesu pankungulu wao wekulungwa wa Chiyahudi. ⁶⁷ Ni wausisye “Ntusalile! Ana mmwejo ni Kilisito Nkulupusyo?”

Che Yesu wajanjile, “Atamuno nansalilaga, ngamungulupilila ng’oo, ⁶⁸ sooni, natamuno namusyaga liusyo, ngamunyanga. ⁶⁹ Nambo chitandile sambano, Mwana jwa Mundu chatame kundyo kwa Akunnungu waali ni Machili.”

⁷⁰ Pelepo wose wammusisye, “Ni kuti mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu?”

Wajanjile, “Wanyamwe nkutinji ndili une.”

⁷¹ Nombewo watite, “Ana umboni chi sooni utukusaka? Pakuwa tupilikene twachinsyene achiwechetaga pakang’wa jakwe asyene!”

23

Che Yesu akwauswa ku Che Pilato

(Matayo 27:1-2,11-14; Maliko 15:1-5; Yohana 18:28-38)

¹ Nipele, wandu wose uwachingangene pepala wajimi ni kwajausya Che Yesu mmbujo mwa che Pilato. ² Watandite kwa wechetela, achitiji, “Twansimene mundu ju ali nkwalungasya wandu wa chilambo chetu ali nkwakanya wandu kutyosya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma ni

kulitenda kuti jwelejo ali Kilisito Nkulupusyo, Mwenye.”³ Che Pilato wammusisye Che Yesu, “Ana mmweji ni mwenye jwa Wayahudi?” Che Yesu wajanjile, “Mmwejo mwasyene ni ummechete.”⁴ Nipele, che Pilato wasalile achakulu wambopesi ni mpingo wa wandu, “Nganguchiwona chachili chose chakuti nannamule mundu ju.”⁵ Nambo wanyawo wachalile nnope achitiji, “Akwalungasya wandu kwa majiganyo gao mu chilambo chose cha ku Yudea. Watandite ku Galilaya ni sambano aiche apano.”

Che Yesu akwaswa ku che Helode

⁶ Che Pilato pawapilikene yeleyo, wausisye, “Ana mundu ju ali jwa ku Galilaya?”⁷ Pawaimanyilile kuti Che Yesu waliji jwa chilambo chachili mu ulamusi u che Helode, wampeleche ku che Helode, juwaliji kukoko ku Yelusalemu gele mowa go.

⁸ Che Helode pawammweni Che Yesu wasangalele nnope. Chitandile kalakala walajile kwawona pakuwa wapilikene ngani syao, nombewo walolelaga kwawona Che Yesu ali nkupanganya imanyisyo.⁹ Nipele che Helode wammusisye Che Yesu mausyo gamajinji nambo Che Yesu nganajanga lili lyose.¹⁰ Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo uwaliji pelepō wawechetele Che Yesu kwa machili.¹¹ Nipele, che Helode ni wangondo wakwe, wanyelwisye ni kwatukana Che Yesu ni kwawasya iwalo yakusalala ni wammuchisye ku che Pilato.¹² Lye lyuwa lyo che Helode ni che Pilato wajilene ni kuwa uganja pakuwa chitandilile kalakala watindene lyasi.

*Che Yesu akulamulikwa chiwa
(Matayo 27:15-26; Maliko 15:6-15; Yohana
18:39-19:16)*

¹³ Nipele, che Pilato wâsimanisye achakulu wambopesi ni ilingola ni wându, ¹⁴ ni wâasalile, “Mumbelechele mundu ju nchitiji wâliji nkwalungasya wându. Sambano mpilikane! Uneji sosilesosile ngani syao mmbujo mwenu nambo nganinansimana ni ligambo lili lyose lyankati indu imwammechetele. ¹⁵ Ngaŵa uneji pe, atamuno che Helode ammuchisye kukwetu pakuŵa nganaliwona ligambo lili lyose. Usyene ukulosya kuti mundu ju nganatenda chachili chose changalumbana chakwaŵajila chiwa. ¹⁶ Nipele, chilamule kuti aputikwe mbokola nombe chinalechelele.” ¹⁷ Pakuŵa wâsachilwe kwaugulila jwataŵikwe jumo katema ka Pasaka.*

¹⁸ Nambo wose wâtandite kunyanyisya kwanakamo achitiji, “Mummulaje mundu ju, ntugopolele che Balaba!” ¹⁹ Che Balaba wataŵikwe mu nyumba jakutaŵilwa ligongo lya kukamulangana ni wându wâwâtindigenye mu musi ni mu utinda wo wâulajikwe mundu jumo.

²⁰ Che Pilato wâsachile kwalechelela Che Yesu, wâwêchete nawo kaaŵili kwakunyanyisya. ²¹ Nambo wânyawo wânyanyisye sooni, “Mwaŵambe pa nsalaba, Mwaŵambe pa nsalaba!” ²² Che Pilato wâasalile kaatatu, “Ana changalumbana chi chatesile mundu ju? Nganguliwona ligambo lililyose nkati mundu ju lyati ikwaŵajila

* **23:17** 23:17 Malembo gamajinji ga kalakala nganigakola msitali wa 23.17.

chiwa. Nipele chilamule aputikwe mbokola ni kwalechelela.”

²³ Nambo wanyawo wapundile kunyanyisya kwa machili nnope kuti Che Yesu akusachilwa kuwambikwa pa nsalaba. Kumbesi kwakwe, maloŵe gao gapikaniche.

²⁴ Che Pilato walamwile kuti chasachilenje chipanganikwe.

²⁵ Wangopwele jwelejo juwatawikwe kwa ligongo lya kutindiganya ni kuulaga ni kwatyochesya Che Yesu kwa wangondo kuti watende mpela iwasakaga.

Che Yesu akuwambikwa pa nsalaba

(Matayo 27:32-44; Maliko 15:21-32; Yohana 19:17-27)

²⁶ Wangondo pawalinji nkwausya Che Yesu kukwawamba pa nsalaba wasimene ni mundu liina lyao che Simoni jwa ku Kulene, juwatyochelaga mu nsinda kwinjila mu musu.

Wankamwile ni kwatwika nsalaba ni kwakuya Che Yesu panyuma.

²⁷ Mpingo wekulungwa wa wandu wankuiye, mwa wanyawo wapali achakongwe uwaliji nkulila nnope ni kulila kwa malumbo.

²⁸ Che Yesu waagalauchile wanyawo ni kwasalila, “Mwanya achakongwe wa ku Yelusalemu! Ngasimulilila une nambo nililile mwachinsyene ni wanache wenu.

²⁹ Pakuwa moŵa chigaiche pachachiti, ‘Wana upile wangakuweleka ni wanganaweleka ni konjesya!’

³⁰ Pelepo ni pachatande kuisalila ikwesya kuti ‘Ntugwilile!’ Ni matumbi, ‘Ntuunichile!’

³¹ Pakuwa, iwaga wandu akutenda yeleyi kwa une jundi mpela chitela chachiwisi. Ana chatende chichi kukwenu wandi mpela chitela chejumu?”

³² Nombe w̄apali w̄andu w̄ane w̄aw̄ili, uw̄atendaga yangalumbana, w̄ajigalikwe kukuulajikwa pamo ni Che Yesu. ³³ Paŵaiche kwiuto, liina lyakwe, “Chikalakasa cha Ntwe,” Nipele kweleko w̄aw̄ambile pa nsalaba Che Yesu pamo ni aŵala w̄aw̄ili uŵaitendekanyaga yangalumbana, jumo kundyo kwao ni jwine kunchiji. ³⁴ Che Yesu w̄atite, “Atati, mwalechelesye pakuŵa ngakuimanyilila yakuitendayi.” Nipele, w̄agaŵene iwalo yao kwa kuitendela gudugudu. ³⁵ W̄andu w̄ajimi achilolaga. Achakulu ŵa chiyahudi w̄anjalwisye Che Yesu achitiji, “W̄akulupwisye w̄ane, sambano alikulupusye nsyene iw̄aga jwelejo ni Kilisito Nkulupusyo jwasagulikwe ni Akunnungu!”

³⁶ W̄angondo nombewo w̄anjalwisye Che Yesu ni kwapelechela divai ja kuipa, ³⁷ ni w̄anyawo w̄ansalile, “Iw̄aga isyene mmwejo ni Mwenye jwa W̄ayahudi, nlikulupusye mwasyene.”

³⁸ Ni pachanya nsalaba w̄aw̄isile chindu chachilembekwe yele, “Aŵaŵa ALI MWENYE JWA W̄AYAHUDI.”

³⁹ Jumo jwa aŵala uŵatendaga yangalumbana uŵaw̄ambikwe pepala w̄antukene Che Yesu achitiji, “Ana mmwejo ngati ni Kilisito Nkulupusyo? Nlikulupusye mwasyene nowaji iyoyo peyo.”

⁴⁰ Nambo jwine jula w̄ankalipile achitiji, “Ana mmweji ngankwajogopa Akunnungu namose kanandi? Namuno mmwejo nnamulikwe chisau ni ŵele. ⁴¹ Mmwe ni une tukuŵajilwa, pakuŵa aji ni mbote ja sambu syatutesile. Nambo aju mundu ju nganapanganya chachili chose changalumbana.” ⁴² Nipele w̄aw̄echete, “Choonde

Che Yesu! Mungumbuchile pachinchiinjila mu umwenye wenu.” ⁴³ Che Yesu wânânanjile jwelejo, “Isyene ngunsalila, lelo jino chimme pampepe none kumbepo.”

*Chiwa chi Che Yesu
(Matayo 27:45,56; Maliko 15:33-41; Yohana 19:28-30)*

⁴⁴ Kaliji mpela katema ka lyuâwa pantwe, sooni kwaliji chipi pachilambo chose mpaka saa tisa, ⁴⁵ ni lyuâwa lyalesile kuâwala ni nguo ja lusasa ja mu Nyuumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati. ⁴⁶ Che Yesu wâwanyanyisye achitiji, “Atati, ngujiâwika mbumu jangu mmakono mwenu.” Paâwamasile kuâwâecheta gelego, wâwâwile.

⁴⁷ Jwankulu jwaâwângondo paâwâiweni iyatendekweyo, wâakusisye Akunnungu achitiji, “Isyenepe, mundu ju jwaliji jwambone.”

⁴⁸ Mpingo wa wându wasongangene ligongo lyakulola iyatendekwe, paâwâiweni yeleyo, wâaujângene mmangwawo aninkuliputa pa ntima pao kwakulilasika. ⁴⁹ Achambusanga wâao wose ni achakongwe uâwâlongene nawo kutyochema ku Galilaya, wâajimi kwakutalichila, aninkulola yaikutyochela.

*Chiilu chi Che Yesu chikuâwâchikwa mwilembe
(Matayo 27:57-61; Maliko 15:42-47; Yohana 19:38-42)*

⁵⁰ Jwapali mundu liina lyao che Yusufu, jumo jwa wâantenga wâ nkungulu wekulungwa wa Chiyahudi. Mundu ju wâaliji jwambone ni jwakupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu, ⁵¹ ni nganajitichisâyana nawo iâwâisachile ni

kuipanganya. Jweleju jwaliji mundu jwa nsinda umo wa Chiyahudi waukuwîlanjikwa Alimataya ni jwaliji nkuolelela Umwenye wa Akunnungu. ⁵² Nipele, jwele mundu wâjawile ku che Pilato, wâwendile apegwe chiilu chi Che Yesu. ⁵³ Nipele, che Yusufu wâchitulwisye chiilu pa nsalaba ni kuchiwîlijila ni sanda ni wâchiwîsile mwilembe lilyasepekwe palwala, lilyaliji likanawê kuwîchikwa mundu. ⁵⁴ Lyele lyuwa lyo lyaliji lyuwa lyakuliwîka chile kwa ligongo lya Lyuwa lya Kupumulila.

⁵⁵ Ni achakongwe uwalongene nawo Che Yesu kutyochema ku Galilaya wala, wakuiye che Yusufu ni waliweni lilembe lyo ni yachitite pakuwîchikwa chiilu chi Che Yesu. ⁵⁶ Nipele, wausile kumusi ni kulinganya mauta ga malahamu ni mauta gaku-nunjila gakugapakasya chiilu chi Che Yesu.

Lyuwa lya Kupumulila wapumulile mpela igakuti kulamula Malajisyo.

24

Kusyuka ku Che Yesu

(Matayo 28:1-10; Maliko 16:1-8; Yohana 20:1-10)

¹ Lyuwa lyaandanda lya chijuma kundawi pe, achakongwe wala wapite ku lilembe ali ajigele mauta gakununjila gawalingenye. ² Paawaiche walisimene liganga lyekulungwa lila lili lyegalambule pambali kutyochema pakwinjilila mwilembe. ³ Nambo pawajinjile nkati mo nganachisimana chiilu cha Ambuje Che Yesu. ⁴ Pawaliji nkusimonga kwa ligongo

lya yeleyo, kwanakamo wându wâwili uwawete minjilo jakung'alima nnope wâjimi pachiwândi. ⁵ Wêle achakongwe wo wâkamwilwe ni lipamba, wâkoteme. Nambo wându wâla wâasalile, “Kwa chichi nkunsosa jwanjumi pasikati pa wându wawe? ⁶ Wêlewo nganapagwa apano, asyuchile! Nkumbuchile iwâtite pakunsalila pa wâliji chiwêla ku Galilaya kula, ⁷ achitiji, ‘Mwana jwa Mundu akusachilwa kuwîchikwa mmakono mwa wându wâ sambu ni kwa wamba pa nsalaba nambo pa lyuwa lyaatatu pakumala chiwa chao chachisyuka.’ ”

⁸ Pelepo achakongwe wo wâgakumbuchile malo we ga Che Yesu. ⁹ Wausile kutyochela ku lilembe ni kwasalila achinduna kumi na moja pamo ni wakulijiganya wane ngani sya yeleyo yose yo. ¹⁰ Wêle uwaapelechele achinduna syele ngani wâliji che Maliamu kutyochela musu wa ku Magidala ni che Joana ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo pamo ni achakongwe wane uwalongene nawo. ¹¹ Nambo achinduna wala nganagakulupililaga malo we ga wêle achakongwe wo wâganisisye galiji gangali malumbo. ¹² Nambo che Petulo wâjimwiche, wâlukunwile mpaka ku lilembe ni wâkoteme ni kulingulila nkati, wâjiweni sanda pe. Nipele wâtyosile achisimongaga ni kuliusya yeleyo iyakopochele.

*Che Yesu akwakopochela wâwankuyaga wâwili
(Maliko 16:12-13)*

¹³ Lyuwa lilyolyo, wâwili mwa wâwankuyaga Che Yesu wâjaulaga ku nsinda umo liina lyakwe Emau, uwaliji kwakutalikangana ni ku Yelusalemu

mpela ulendo wa masaa gaŵili. ¹⁴ Ŵalinji nkukunguluchila yankati yose iyakopochele. ¹⁵ Paŵakungulukaga ni kuusyana, Che Yesu asyene ŵaŵandichile ni kulongana nawo. ¹⁶ Ŵaweni kwa meeso gao nambo gasiŵikwe kuti ngasiŵamanyilila. ¹⁷ Che Yesu ŵausisye, “Ana ngani chi asi sinkukunguluchila nli nkwenda?” Nombewo ŵajimi chimyalalile ni ku meeso kwao kwalilasiche. ¹⁸ Jumo jwao, liina lyakwe che Kileopa, ŵanjanjile, “Ana mmwemwe pe jwannendo mu Yelusalemu ni ngankuimanyilila indu yaikopochele kweleko agano moŵa ga?” ¹⁹ Che Yesu ŵausisye, “Ana ngani chi?” Ŵanyawo ŵanjanjile, “Ngani jankati Che Yesu jwa ku Nasaleti. Jwelejo ŵawoneche ni Akunnungu ni ŵandu wose kuti ŵaliji jwakulondola jwa Akunnungu jwali ni ukombole mu indu iŵapanganyaga ni kuŵecheta. ²⁰ Achakulu ŵambopesi ni ilongola ŵetu ŵantyosisye melepe alamulikwe chiwa, nombewo ŵaŵambile pa nsalaba. ²¹ Noweji twaliji ni chilolelo chakuti ŵelewo ni ŵaŵatumikwe kwawombola ŵandu ŵa ku Isilaeli. Nambo lelo jino lili lyuŵa lyaatatu chitandilile kutendekwa yeleyo. ²² Sooni achakongwe ŵampepe mumpingo wetu ŵatutojimye. Ŵajawile ku lilembe kundaŵi pe, ²³ nambo nganachisimana chiilu chi Che Yesu. Ŵausile ni kutusalila kuti ŵakopochelwe ni achikatumetume ŵa kwinani ŵaŵaasalile kuti ŵelewo ali ŵajumi. ²⁴ Ŵandu ŵampepe uŵaliji pamo ni uwe ŵajawile ku lilembe kukulola yele yaŵecheteje achakongwe wo, nambo Che Yesu

nganiwawona.”

²⁵ Nipele, Che Yesu wâasalile, “Mwanya nli wakuloŵela kwanti yele ni mitima jenu jili jakutopela nkukulupilila maloŵe gose gaŵaŵechete wakulondola ŵa Akunnungu. ²⁶ Ana nganiyaŵajila Kilisito Nkulupusyo akole masauko ga ni kwanti yeleyo ajinjile mu ukulu wao?”

²⁷ Nipele, wâasagamulile gose gagaliji nk wagamba Mmalembelo ga Akunnungu kutandilila mmalembo ga che Musa mpaka mmalembo ga wakulondola ŵa Akunnungu wose.

²⁸ Paŵaŵandichile aula nsinda uŵajaulaga, Che Yesu wâatesile mpela akwaula mmbujo ni ulendo. ²⁹ Nambo wanyawo wachondelele kwa kuchalila achitiji, “Ntame nowe pakuŵa sambano kuswele ni chilo chikwinjila.” Nipele wâajinjile nkati ni kutama nawo. ³⁰ Paŵatemi kulya chakulya pamo nawo wâujigele nkate ni kwatogolela Akunnungu ni wâugaŵenye ni kwapa. ³¹ Kwanakamo meeso gao gaunukwiche ni wâamanyilile, nambo Che Yesu wâtyosile pasikati jao. ³² Nipele wâŵechetsyene, “Ana ngaŵa mitima jetu jasisimwiche paŵaŵechetaga nowe mwitala mula ni kutusagamukulila Malembelo ga Akunnungu.” ³³ Papopo wâjimi ni kuujila ku Yelusalemu, wâasimene achinduna kumi na moja ŵala pamo ni wându wane ali asongangene pamo ³⁴ achitiji, “Isyene Ambuje asyuchile ni wâkopochele che Simoni.” ³⁵ Ni uŵakuyaga Che Yesu wâŵili ŵala wâmanyisye yose iyakopochele mwitala mula ni iŵatite pakwamanyilila Che Yesu paŵagaŵenye nkate.

*Che Yesu akwakopochela wâkulijiganya wâao
(Matayo 28:16-20; Maliko 16:14-18; Yohana
20:19-23; Masengo 1:6-8)*

³⁶ Pawâlijiji nkuwêcheta gelego, Che Yesu nsyene wâjimi pasikati pao ni wâasalile, “Chitendewele chiwê kukwenu.” ³⁷ Watojime ni kogopa kwannope achiganisyaga kuti akuliwona lisoka. ³⁸ Nambo wêlewo wâasalile, “Uli nkutenguka chichi ni kuwâ ni lipamba mmitima jenu? ³⁹ Nnolanje makono gangu ni makongolo gangu, mmanyililanje kuti ndili une. Mumbapasye mulole pakuwâ lisoka nganilikola chiilu namuno maupa mpela inkuti kunola une.”

⁴⁰ Pawâamasile kuwêcheta gelego wâloysisye makono ni makongolo gao. ⁴¹ Pawâlijiji akanawê kulupilila kwa ligongo lya kusengwa ni kusimonga Che Yesu wâusisye, “Nkwete chakulya chachili chose pelepa?” ⁴² Wapele chipande cha somba jejoche. ⁴³ Wâchijigele ni kulya paujo pao. ⁴⁴ Nipele wâasalile, “Gelega ni malumbo ga malo wê ganansalile panaliji pamo ni wânyamwe kuti, ga wâjilwe gamalichikwe gose gagalembekwe gagang'ambaga une mu Malajisyo ga Akunnungu ga wapele che Musa ni itabu ya wakulondola wa Akunnungu ni mu Sabuli.”

⁴⁵ Nipele wâaunukwile mu lunda lwao kuti akolanje kugamanyilila Malembelo ga Akunnungu, ⁴⁶ wâasalile, “Ilembechekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti Kilisito Nkulupusyo chalagaswe ni chasyuche lyu wâ lyaatatu pakumala chiwa chao, ⁴⁷ ni kuti wâandu wâ ilambo yose chitandile ku Yelusalemu alalichilwe

kwa liina lyangu kuti alechanje sambi, nombe Akunnungu chiwalechelesye. ⁴⁸ Wanyamwe ni uchimwasalile wandu umboni u. ⁴⁹ None nansyene chinampelechele chilanga cha Atati wangu pachanya penu, nambo nnindilile kaje ku Yelusalemu kula mpaka pachimpegwe machili kutyochema kwini.”

*Che Yesu akujigalikwa kwini
(Maliko 16:19-20; Masengo 1:9-11)*

⁵⁰ Nipele Che Yesu walongwesye kwaula mpaka ku nsinda wa Besania ni wanyakwile makono gakwe ni kwapa upile. ⁵¹ Pawaliji nkwapapa upile po walisapwile ni wajigalikwe kwaula kwini. ⁵² Wanyawo wapopelele, nombewo wausile ku Yelusalemu achichinaga, ⁵³ walongjele pa Nyumba ja Akunnungu mowa gose achalapaga Akunnungu.

Lilangano Iya Sambano
The New Testament in the Yao language of Malawi:
Yao Bible Version Translation Project

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Ciyawo (Chiyawo)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

83abede1-cef5-5110-a8eb-53474ba8eb62